

Regionale rekeningen

Regionale verdeling van de Belgische
in- en uitvoer van goederen en diensten
1995-2016

Inhoud van de publicatie

Deze publicatie bevat gegevens betreffende de verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten per bedrijfstak voor het Rijk, de gewesten, de provincies en de arrondissementen over de periode 1995-2012. Cijfermateriaal voor de Duitstalige Gemeenschap is opgenomen in afzonderlijke tabellen. Deze resultaten kwamen tot stand via een samenwerking tussen de NBB, het Brussels Hoofdstedelijk, Vlaams en Waals Gewest.

Wat het Rijk betreft, stemmen de resultaten overeen met de september 2014-ramingen uit de INR-publicatie "Nationale Rekeningen, Deel 2: Gedetailleerde rekeningen en tabellen 2012".

De regionale verdeling van de in- en uitvoer maakt geen deel uit van de Europese statistische verplichtingen, maar is wel gebaseerd op de methodes, definities en nomenclaturen volgens het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 2010) zoals opgenomen in de EG-verordening nr. 549/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 21 mei 2013.

De publicatie bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat een beknopte bespreking van de resultaten en de beschrijving van de methodologische wijzigingen die werden doorgevoerd n.a.v. de implementatie van het ESR 2010 en hun impact. Het tweede deel presenteert een aantal statistische tabellen. Meer gedetailleerde tabellen voor de periode 1995-2012 volgens de NACE 2008-nomenclatuur bevinden zich op de website van de Nationale Bank van België

Alle berekeningen werden afgesloten op 29 juni 2015.

© Nationale Bank van België, Brussel in samenwerking met de drie gewesten

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits bronvermelding.

ISSN 1780-437X (online)

Woord vooraf

De drie Gewesten en de Nationale Bank van België (NBB) startten in 2009 een gezamenlijk project met tot doel meer macro-economische statistieken met een regionale dimensie te ontwikkelen.

Naast regionale overheidsstatistieken, die ondertussen via het Instituut voor Nationale Rekeningen worden verspreid, werd tevens vooruitgang geboekt in het vlak van de regionale macro-economische bestedingen.

Vorig jaar werd voor de eerste maal een regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten voor de periode 1995-2011 volgens de ESR 1995-methodologie gepubliceerd. Ondertussen werd in de nationale en regionale rekeningen overgestapt naar het ESR 2010, de nieuwe Europese standaard. In deze publicatie wordt nu de regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten voor de periode 1995-2012 volgens de ESR 2010-methodologie gepresenteerd. Ze is het resultaat van de vermelde succesvolle samenwerking tussen de Bank en de Gewesten.

Er dient op gewezen dat de stromen tussen de gewesten niet konden worden opgemaakt en bijgevolg niet opgenomen zijn in voorliggende resultaten. Daardoor is het niet mogelijk om te komen tot gewestelijke of sub-regionale handelsbalansen.

Het aantal opgenomen tabellen is beperkt. Alle gedetailleerde resultaten worden evenwel ter beschikking gesteld via de online gegevensbank NBB.stat.

De Gouverneur
van de Nationale Bank van België

Jan Smets

Brussel, juli 2015

Inhoudstafel

Woord vooraf	3
Commentaar	9
1. Globale resultaten goederen en diensten, 1995-2012	10
1.1 Invoer van goederen en diensten per gewest	10
1.2 Uitvoer van goederen en diensten per gewest	11
1.3 Netto-uitvoer van goederen en diensten per gewest	12
1.4 Aandeel van respectievelijk goederen en diensten in de totale in- en uitvoer per gewest	13
2. Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen	14
2.1 Globale ontwikkelingen, 1995-2012	14
2.2 In- en uitvoer van goederen per gewest en A38-bedrijfstak	16
3. Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van diensten	18
3.1 Globale ontwikkelingen, 1995-2012	18
3.2 In- en uitvoer van diensten per A38-bedrijfstak en per gewest	20
4. Methodologische wijzigingen n.a.v. de occasionele revisie	22
4.1 Maakloonwerk	22
4.1.1 Theorie	22
4.1.2 Praktijk	23
4.2 Herstellings	23
4.3 Driehoekshandel	24
4.4 Nieuwe onderverdeling van de financiële instellingen (S.12)	24
4.5 Populatie overheid (S.13)	25
4.6 Statuut fiscale vertegenwoordigers	25
4.7 In- en uitvoer van goederen in het kader van een bouwcontract	26
4.8 Illegale economie – drugs, smokkel en prostitutie	26
4.9 In- en uitvoer van schepen	26
4.10 In- en uitvoer van reisverkeer	27
4.10.1 Invoer van privé-reisverkeer	27
4.10.2 Uitvoer van professioneel reisverkeer	27
4.10.3 Uitvoer van privé-reisverkeer	27
4.11 Invoer van financiële diensten verstrekt door instellingen voor collectieve belegging	28

4.12	In- en uitvoer van R&D	28
4.13	In- en uitvoer van IGDFI	29
4.14	In- en uitvoer van inkomens door niet-grensarbeiders	29
5.	Impact van de revisie op de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten	29
Tabellen		33
1.	Globale resultaten	
1.1	Invoer van goederen	36
1.2	Uitvoer van goederen	37
1.3	Netto-uitvoer van goederen	38
1.4	Invoer van diensten	39
1.5	Uitvoer van diensten	40
1.6	Netto-uitvoer van diensten	41
1.7	Invoer van goederen en diensten	42
1.8	Uitvoer van goederen en diensten	43
1.9	Netto-uitvoer van goederen en diensten	44
2.	Resultaten per gewest (NUTS 1) en A64-bedrijfstak	45
2.1	Invoer van goederen per gewest (NUTS 1) en A64-bedrijfstak	46
2.1.1	Brussels Hoofdstedeeljk Gewest	46
2.1.2	Vlaams Gewest	48
2.1.3	Waals Gewest	50
2.1.4	Het Rijk	52
2.2	Uitvoer van goederen per gewest (NUTS 1) en A64-bedrijfstak	54
2.2.1	Brussels Hoofdstedeeljk Gewest	54
2.2.2	Vlaams Gewest	56
2.2.3	Waals Gewest	58
2.2.4	Het Rijk	60
2.3	Invoer van diensten per gewest (NUTS 1) en A64-bedrijfstak	62
2.3.1	Brussels Hoofdstedeeljk Gewest	62
2.3.2	Vlaams Gewest	64
2.3.3	Waals Gewest	66
2.3.4	Het Rijk 78	
2.4	Uitvoer van diensten per gewest (NUTS 1) en A64-bedrijfstak	70
2.4.1	Brussels Hoofdstedeeljk Gewest	70
2.4.2	Vlaams Gewest	72
2.4.3	Waals Gewest	74
2.4.4	Het Rijk	76
3.	Resultaten voor de Duitstalige Gemeenschap	
3.1	Globale resultaten	80
3.2	Resultaten per A38-bedrijfstak	81
3.2.1	Invoer van goederen	81
3.2.2	Uitvoer van goederen	82
3.2.3	Invoer van diensten	83
3.2.4	Uitvoer van diensten	84

Algemene opmerkingen	85
Conventionele tekens	87
Lijst van afkortingen	89

Commentaar

De vorig jaar voor de eerste keer gepubliceerde regionale verdeling van de **Belgische** in- en uitvoer van goederen en diensten voor de periode 1995-2011 werd aangepast volgens de voorschriften van het ESR 2010 – de nieuwe Europese standaard voor de opmaak van nationale en regionale rekeningen, in voege sedert september 2014. De reeks werd tevens aangevuld met het jaar 2012.

Die regionale cijfers maken geen deel uit van de Europese statistische verplichtingen. De regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten¹ gebeurt echter wel op basis van de op Europees niveau vastgelegde methodologische principes gehanteerd bij de overige variabelen per bedrijfstak die in het kader van de regionale rekeningen uitgesplitst worden per gewest, provincie en arrondissement op basis van de werkplaats (beloning van werknemers, bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen, bruto investeringen in vaste activa, aantal werkzame personen). De resultaten die voortvloeien uit de regionale verdeling van de internationale in- en uitvoer zijn dan ook coherent en vergelijkbaar met de overige aggregaten uit de regionale rekeningen.

De cijfers voor het Rijk zijn coherent met die uit de nationale rekeningen gepubliceerd eind september 2014 op NBB.stat en opgesteld volgens de principes van het ESR 2010.

Door onvoldoende detail in de basisgegevens, kon een regionale verdeling van de in- en uitvoer van diensten voor de jaren 2006 en 2007 niet geraamd worden¹.

De in- en uitvoer van goederen en diensten wordt regionaal verdeeld volgens het arrondissement waar de in- of uitvoerder, eigenaar van het goed, gevestigd is en toegekend aan de bedrijfstak waartoe de in- of uitvoerder behoort. Wanneer een aangever vestigingen heeft in meerdere arrondissementen, wordt zijn in- of uitvoer uitgesplitst over de verschillende arrondissementen op basis van het aantal jobs per vestiging.

In bepaalde gevallen is de individuele in- of uitvoerder niet gekend en wordt de in- en uitvoer van goederen verdeeld volgens een indicator, die direct gelinkt is met het te verdelen item. Zo wordt, bijvoorbeeld, de invoer (resp. uitvoer) van goederen door fiscale vertegenwoordigers toegekend aan zijn klanten (resp. leveranciers). Een ander voorbeeld betreft de uitvoer van privé- en zakenreisverkeer, dat voor een deel regionaal verdeeld wordt op basis van de overnachtingenstatistiek van ADS.

Andere elementen werden bij gebrek aan detailinformatie niet meegenomen in de regionale verdeelsleutel en dus verdeeld zoals de gekende in- en uitvoer. De extrapolaties die per dienstenrubriek gebeuren in het kader van de raming van de nationale in- en uitvoer van diensten, bijvoorbeeld, worden verdeeld zoals de gekende in- en uitvoer per dienstenrubriek.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de methodologie voor de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten, wordt verwezen naar de methodologische nota, die geraadpleegd kan worden op de website van de NBB.

¹ Cf. De regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten, [methodologische nota](#).

1. Globale resultaten goederen en diensten, 1995-2012

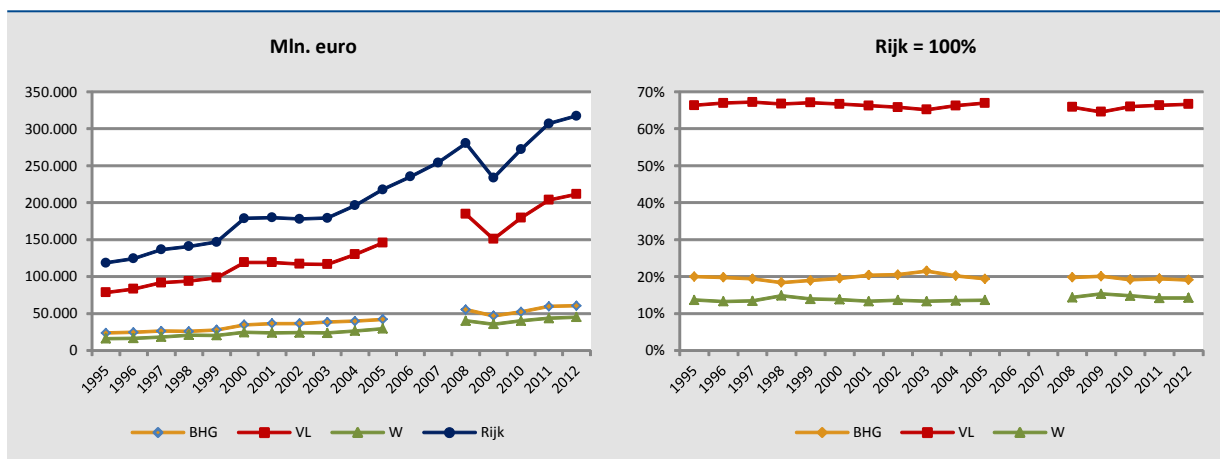
1.1 Invoer van goederen en diensten per gewest

Op het niveau van het Rijk is de totale invoer van goederen en diensten tussen 1995 en 2012 geëvolueerd van 118,5 naar 317,5 miljard euro. Tussen 18,4 en 21,5 % van de totale invoer werd toegekend aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De totale Brusselse invoer nam toe van 23,7 miljard euro in 1995 naar 60,6 miljard euro in 2012 (+155,7 %). Van de totale invoer van goederen en diensten werd in de periode 1995-2012 tussen 64,6 en 67,2 % toegekend aan het Vlaams Gewest. Tussen 1995 en 2012 steeg de Vlaamse invoer van 78,6 tot 211,6 miljard euro (+169,2 %). Tussen 13,3 en 15,3 % van de totale invoer van goederen en diensten was bestemd voor het Waals Gewest. De Waalse invoer evolueerde van 16,2 miljard euro in 1995 naar 45,3 miljard euro in 2012 (+179,6 %).

TABEL 1 INVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	23 684,2	78 648,9	16 198,5	118 531,6	-	-	-	-
1996	24 588,2	83 279,4	16 528,8	124 396,4	3,8	5,9	2,0	4,9
1997	26 482,3	91 827,5	18 309,4	136 619,2	7,7	10,3	10,8	9,8
1998	25 930,9	94 020,7	20 922,2	140 873,8	-2,1	2,4	14,3	3,1
1999	27 823,5	98 445,0	20 483,3	146 751,8	7,3	4,7	-2,1	4,2
2000	34 926,5	119 317,9	24 668,6	178 913,0	25,5	21,2	20,4	21,9
2001	36 661,5	119 180,7	24 016,3	179 858,5	5,0	-0,1	-2,6	0,5
2002	36 571,5	117 221,4	24 275,2	178 068,1	-0,2	-1,6	1,1	-1,0
2003	38 548,0	116 772,4	23 851,9	179 172,3	5,4	-0,4	-1,7	0,6
2004	39 746,4	130 156,8	26 540,3	196 443,5	3,1	11,5	11,3	9,6
2005	42 271,0	145 783,7	29 665,3	217 720,0	6,4	12,0	11,8	10,8
2006				235 389,9				8,1
2007				254 204,3				8,0
2008	55 489,3	184 714,1	40 252,4	280 455,8				10,3
2009	46 945,1	150 860,9	35 793,2	233 599,2	-15,4	-18,3	-11,1	-16,7
2010	52 286,8	179 784,3	40 301,9	272 373,0	11,4	19,2	12,6	16,6
2011	59 653,4	203 689,2	43 637,3	306 979,9	14,1	13,3	8,3	12,7
2012	60 589,7	211 624,0	45 278,7	317 492,4	1,6	3,9	3,8	3,4

GRAFIEK 1 INVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

1.2 Uitvoer van goederen en diensten per gewest

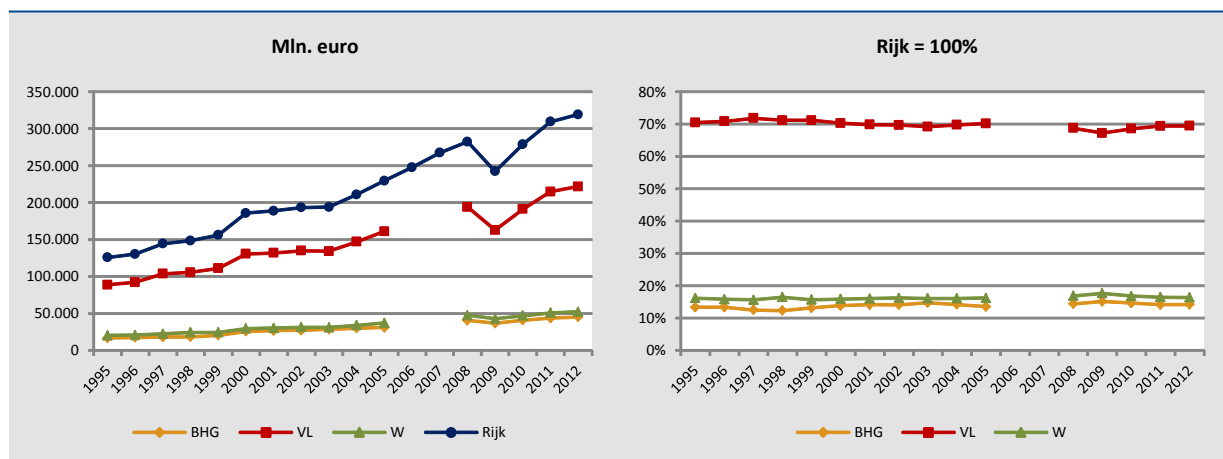
De uitvoer van goederen en diensten van het Rijk nam in de periode 1995-2012 toe van 125,9 naar 319,3 miljard euro. Daarvan was tussen 12,3 en 15,1 % afkomstig uit Brussel. De totale Brusselse uitvoer nam tussen 1995 en 2012 toe van 16,8 naar 45,3 miljard euro (+168,8 %). Tussen 67,2 en 71,8 % van de totale uitvoer kwam uit Vlaanderen. De Vlaamse uitvoer steeg van 88,7 miljard euro in 1995 naar 221,7 miljard euro in 2012 (+149,9 %). De Waalse uitvoer vertegenwoordigde tussen 15,6 en 17,6 % van de totale uitvoer van goederen en diensten. De uitvoer nam er toe van 20,4 naar 52,4 miljard euro tussen 1995 en 2012 (+157,2 %).

TABEL 2 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	16 837,6	88 682,8	20 351,4	125 871,8	-	-	-	-
1996	17 402,8	92 316,4	20 649,8	130 369,0	3,4	4,1	1,5	3,6
1997	18 100,4	103 686,0	22 586,6	144 373,0	4,0	12,3	9,4	10,7
1998	18 303,8	105 671,1	24 479,5	148 454,4	1,1	1,9	8,4	2,8
1999	20 552,9	111 020,7	24 469,4	156 043,0	12,3	5,1	0,0	5,1
2000	25 696,2	130 463,0	29 523,9	185 683,1	25,0	17,5	20,7	19,0
2001	26 719,7	131 818,1	30 213,6	188 751,4	4,0	1,0	2,3	1,7
2002	27 252,4	134 787,5	31 354,9	193 394,8	2,0	2,3	3,8	2,5
2003	28 614,4	134 219,1	31 146,8	193 980,3	5,0	-0,4	-0,7	0,3
2004	29 953,8	147 047,0	33 868,4	210 869,2	4,7	9,6	8,7	8,7
2005	31 127,8	161 064,3	37 277,4	229 469,5	3,9	9,5	10,1	8,8
2006				247 739,9				8,0
2007				267 493,4				8,0
2008	40 605,1	194 065,1	47 615,1	282 285,3				5,5
2009	36 685,2	162 791,3	42 737,8	242 214,3	-9,7	-16,1	-10,2	-14,2
2010	40 842,5	191 120,2	46 882,5	278 845,2	11,3	17,4	9,7	15,1
2011	43 727,9	214 682,1	50 924,9	309 334,9	7,1	12,3	8,6	10,9
2012	45 264,0	221 650,8	52 352,1	319 266,9	3,5	3,2	2,8	3,2

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

GRAFIEK 2 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

1.3 Netto-uitvoer van goederen en diensten per gewest

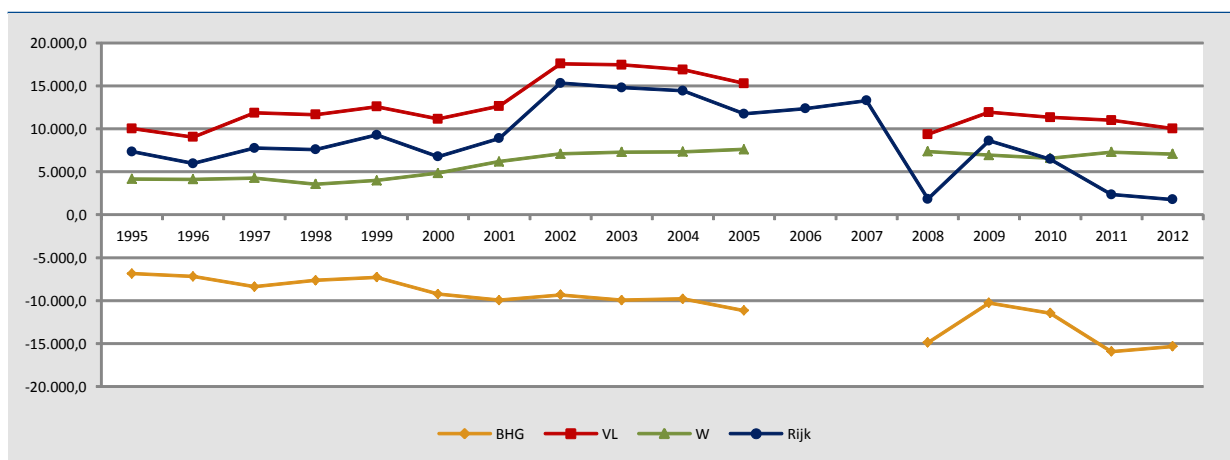
De netto-uitvoer van goederen en diensten bleef op het niveau van het Rijk in alle jaren van de periode 1995-2012 positief. Het niveau ervan lag vanaf 2008 echter beduidend lager. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd in alle jaren een negatieve netto-uitvoer opgetekend, terwijl die in het Vlaams en Waals Gewest in alle jaren positief was. De economisch moeilijker jaren vanaf 2008 manifesteerden zich in Brussel in een nog meer uitgesproken negatief saldo en in Vlaanderen in een lager positief saldo. In Wallonië bleef de netto-uitvoer op het niveau van de voorgaande jaren.

TABEL 3 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro			
	BHG	VI	W	Rijk
1995	-6 846,6	10 033,9	4 152,9	7 340,2
1996	-7 185,4	9 037,0	4 121,0	5 972,6
1997	-8 381,9	11 858,5	4 277,2	7 753,8
1998	-7 627,1	11 650,4	3 557,3	7 580,6
1999	-7 270,6	12 575,7	3 986,1	9 291,2
2000	-9 230,3	11 145,1	4 855,3	6 770,1
2001	-9 941,8	12 637,4	6 197,3	8 892,9
2002	-9 319,1	17 566,1	7 079,7	15 326,7
2003	-9 933,6	17 446,7	7 294,9	14 808,0
2004	-9 792,6	16 890,2	7 328,1	14 425,7
2005	-11 143,2	15 280,6	7 612,1	11 749,5
2006				12 350,0
2007				13 289,1
2008	-14 884,2	9 351,0	7 362,7	1 829,5
2009	-10 259,9	11 930,4	6 944,6	8 615,1
2010	-11 444,3	11 335,9	6 580,6	6 472,2
2011	-15 925,5	10 992,9	7 287,6	2 355,0
2012	-15 325,7	10 026,8	7 073,4	1 774,5

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

GRAFIEK 3 NETTO-UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN, 1995-2012 (IN MLN. EURO)

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

1.4 Aandeel van respectievelijk goederen en diensten in de totale in- en uitvoer per gewest

Ten opzichte van de totale in- en uitvoer heeft de in- en uitvoer van diensten een beperkter belang dan de in- en uitvoer van goederen. In de periode 2008-2012 had, op het niveau van het Rijk, tussen 21,3 en 24,7 % van de totale invoer en tussen 23,3 en 27,3 % van de totale uitvoer betrekking op diensten, terwijl meer dan 75 % van de invoer en meer dan 72 % van de uitvoer sloeg op goederen. Tussen 1995 en 2012 werd globaal gezien het belang van de diensten in de totale in- en uitvoer groter.

Het belang van de in- en uitvoer van enerzijds goederen en anderzijds diensten in de totale in- en uitvoer is sterk verschillend per gewest.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest had tussen 67 en 75 % van de invoer betrekking op goederen en tussen 25 en 33 % had diensten tot voorwerp. Langs de uitvoerzijde waren de diensten belangrijker. Tussen 51 en 61 % van de totale uitvoer betrof goederen, tussen 39 en 49 % betrof diensten.

In Vlaanderen sloeg tussen 77 en 83 % van de totale invoer op goederen en tussen 17 en 23 % op diensten. Langs uitvoerzijde lag het belang van de goederen tussen 1995 en 2012 tussen 76 en 83 % en het belang van de diensten tussen 17 en 24 %. De verhoudingen waren dus tamelijk gelijklopend.

In Wallonië had tussen 75 en 80 % van de invoer betrekking op goederen en tussen 20 en 25 % op diensten. Langs de uitvoerzijde bedroeg het belang van de goederen tussen 73 en 80 % en het belang van de diensten tussen 20 en 27 %.

Tussen 1995 en 2012 lijkt het belang van de diensten in de uitvoer van alle gewesten stelselmatig toegenomen te zijn. Langs de invoerzijde is dit minder uitgesproken het geval.

Verder kan afgeleid worden dat de in- en uitvoer van goederen in periodes van laagconjunctuur, zoals tijdens de crisis van 2008 en 2009, in alle gewesten sterker daalt dan de in- en uitvoer van diensten, waardoor de diensten in die jaren een groter aandeel vertegenwoordigen in de totale in- en uitvoer.

In tabellen 4 en 5 wordt voor drie deelperioden een globaal overzicht gegeven van de resultaten van de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten.

TABEL 4 INVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN, 1995-2012

INVOER	Gemiddelde 1995-2002				Gemiddelde 2003-2007				Gemiddelde 2008-2012				2012			
	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk
Rekenkundig gemiddelde van het aandeel per gewest in de totale invoer (Rijk = 100 %)																
goederen	17,9%	68,6%	13,5%	100,0%	18,0%	68,4%	13,6%	100,0%	17,6%	67,9%	14,6%	100,0%	17,0%	69,0%	14,0%	100,0%
diensten	26,0%	59,4%	14,6%	100,0%	27,1%	58,5%	14,4%	100,0%	25,9%	59,4%	14,7%	100,0%	25,9%	59,1%	15,0%	100,0%
goederen + diensten	18,5%	67,5%	14,0%	100,0%	19,7%	66,6%	13,7%	100,0%	19,5%	65,9%	14,6%	100,0%	19,1%	66,7%	14,3%	100,0%
Rekenkundig gemiddelde van het aandeel goederen of diensten in de totale invoer per gewest																
goederen	72,2%	81,3%	77,7%	79,1%	72,2%	81,5%	77,7%	79,1%	69,1%	79,1%	76,6%	76,8%	67,6%	78,8%	74,9%	76,1%
diensten	27,8%	18,7%	22,3%	20,9%	27,8%	18,5%	22,3%	20,9%	30,9%	20,9%	23,4%	23,2%	32,4%	21,2%	25,1%	23,9%
goederen + diensten	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Geometrisch gemiddelde van de jaarlijkse groeivoeten																
2012: groei t.o.v. 2011																
goederen	6,1%	5,3%	5,3%	5,4%	5,2%	8,7%	9,6%	8,2%	4,4%	3,3%	3,4%	3,5%	-3,3%	2,1%	1,5%	1,0%
diensten	7,1%	8,4%	8,1%	8,0%	2,6%	1,4%	-0,2%	1,5%	5,0%	6,1%	8,5%	6,2%	13,6%	11,3%	11,0%	11,8%
goederen + diensten	6,4%	5,9%	5,9%	6,0%	4,9%	7,5%	6,9%	6,9%	2,2%	3,5%	3,0%	3,1%	1,6%	3,9%	3,8%	3,4%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

TABEL 5 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN, 1995-2012

UITVOER	Gemiddelde 1995-2002				Gemiddelde 2003-2007				Gemiddelde 2008-2012				2012			
	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk	BHG	VL	W	Rijk
Rekenkundig gemiddelde van het aandeel per gewest in de totale uitvoer (Rijk = 100 %)																
goederen	10,0%	73,3%	16,7%	100,0%	10,6%	72,4%	17,0%	100,0%	10,4%	72,0%	17,6%	100,0%	10,1%	73,2%	16,7%	100,0%
diensten	25,7%	60,8%	13,5%	100,0%	26,9%	59,2%	13,9%	100,0%	26,4%	59,0%	14,7%	100,0%	25,8%	58,7%	15,5%	100,0%
goederen + diensten	13,4%	70,7%	16,0%	100,0%	14,2%	69,7%	16,1%	100,0%	14,5%	68,7%	16,8%	100,0%	14,2%	69,4%	16,4%	100,0%
Rekenkundig gemiddelde van het aandeel goederen of diensten in de totale uitvoer per gewest																
goederen	59,4%	81,9%	82,2%	78,9%	59,9%	82,1%	81,8%	78,9%	53,5%	78,0%	77,7%	74,4%	52,5%	78,0%	75,4%	73,9%
diensten	40,6%	18,1%	17,8%	21,1%	40,1%	17,9%	18,2%	21,1%	46,5%	22,0%	22,3%	25,6%	47,5%	22,0%	24,6%	26,1%
goederen + diensten	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Geometrisch gemiddelde van de jaarlijkse groeivoeten																
2012: groei t.o.v. 2011																
goederen	6,2%	6,1%	5,7%	6,0%	6,4%	6,8%	7,7%	6,9%	2,2%	2,4%	1,6%	2,2%	-1,3%	1,5%	0,2%	1,0%
diensten	8,5%	6,5%	9,4%	7,4%	3,1%	4,7%	2,6%	3,9%	5,8%	5,4%	9,1%	6,0%	9,5%	9,8%	11,8%	10,0%
goederen + diensten	7,1%	6,2%	6,4%	6,3%	4,5%	6,1%	5,9%	5,9%	2,8%	3,4%	2,4%	3,1%	3,5%	3,2%	2,8%	3,2%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

2. Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen

In dit hoofdstuk worden eerst de globale resultaten gepresenteerd m.b.t. de regionale in- en uitvoer van goederen. Daarna wordt dieper ingegaan op de bedrijfstakken die belangrijk zijn bij de in- en uitvoer van goederen per gewest.

2.1 Globale ontwikkelingen, 1995-2012

De Belgische invoer van goederen is tussen 1995 en 2012 toegenomen van € 94,8 miljard naar € 241,7 miljard euro. Daarvan ging tussen 66,5 en 69,7 % naar het Vlaams Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigde tussen 16,2 en 19,8 % van de totale invoer. Tussen 12,8 en 15,5 % werd ingevoerd door

TABEL 6 INVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	16 955,7	65 229,5	12 635,6	94 820,8	17,9%	68,8%	13,3%	100,0%
1996	18 167,9	68 829,2	12 798,2	99 795,3	18,2%	69,0%	12,8%	100,0%
1997	19 721,3	75 555,1	14 495,5	109 771,9	18,0%	68,8%	13,2%	100,0%
1998	18 930,6	76 441,9	16 632,6	112 005,1	16,9%	68,2%	14,8%	100,0%
1999	19 901,1	79 581,6	16 004,1	115 486,8	17,2%	68,9%	13,9%	100,0%
2000	25 464,3	96 367,9	19 336,6	141 168,8	18,0%	68,3%	13,7%	100,0%
2001	25 673,8	95 413,5	18 416,8	139 504,1	18,4%	68,4%	13,2%	100,0%
2002	25 716,8	93 577,9	18 114,2	137 408,9	18,7%	68,1%	13,2%	100,0%
2003	27 522,2	93 499,4	18 131,8	139 153,4	19,8%	67,2%	13,0%	100,0%
2004	29 030,2	105 762,5	20 588,9	155 381,6	18,7%	68,1%	13,3%	100,0%
2005	30 551,8	121 132,6	23 548,5	175 232,9	17,4%	69,1%	13,4%	100,0%
2006	34 279,2	129 577,0	27 049,3	190 905,5	18,0%	67,9%	14,2%	100,0%
2007	33 057,9	142 055,5	28 683,6	203 797,0	16,2%	69,7%	14,1%	100,0%
2008	39 375,4	149 363,8	32 048,5	220 787,7	17,8%	67,7%	14,5%	100,0%
2009	31 554,1	116 946,2	27 288,8	175 789,1	17,9%	66,5%	15,5%	100,0%
2010	35 988,0	140 099,0	30 554,3	206 641,3	17,4%	67,8%	14,8%	100,0%
2011	42 395,9	163 407,7	33 380,4	239 184,0	17,7%	68,3%	14,0%	100,0%
2012	40 983,1	166 793,7	33 897,5	241 674,3	17,0%	69,0%	14,0%	100,0%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

aangevers uit het Waals Gewest.

Het aandeel van het Vlaams Gewest is in de periode 1995-2009 globaal gezien licht afgenomen ten voordele van het Waals Gewest, maar vanaf 2010 nam het Vlaamse aandeel weer toe.

Over de gehele periode 1995-2012 is de invoer het sterkst toegenomen in het Waals Gewest.

De uitvoer van goederen nam tussen 1995 en 2012 op het niveau van het Rijk toe van € 100,4 miljard naar € 236,0 miljard. De verhoudingen tussen de gewesten liggen voor de uitvoer anders dan voor de invoer. Tussen 70,5 en 74,2 % van de uitvoer was afkomstig uit Vlaanderen, wat gemiddeld 4 %punt meer is dan bij de invoer. Daarna volgde Wallonië met een aandeel tussen 16,2 en 19,0 % (ongeveer 3 %punt meer dan bij de invoer). Brussel had in alle jaren het laagste uitvoeraandeel (tussen 9,1 en 11,1 %), wat gemiddeld 7,5 %punt lager was dan haar invoeraandeel.

Over de gehele periode 1995-2012 is de uitvoer van goederen het meest toegenomen in het Vlaams Gewest.

TABEL 7 UITVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	10 267,4	73 138,4	17 008,7	100 414,5	10,2%	72,8%	16,9%	100,0%
1996	10 680,5	76 180,2	16 979,8	103 840,5	10,3%	73,4%	16,4%	100,0%
1997	10 848,5	85 513,0	18 893,4	115 254,9	9,4%	74,2%	16,4%	100,0%
1998	10 766,4	86 366,6	20 648,2	117 781,2	9,1%	73,3%	17,5%	100,0%
1999	12 180,0	90 946,7	19 871,2	122 997,9	9,9%	73,9%	16,2%	100,0%
2000	15 640,9	105 756,8	24 200,5	145 598,2	10,7%	72,6%	16,6%	100,0%
2001	15 016,0	106 371,4	24 461,4	145 848,8	10,3%	72,9%	16,8%	100,0%
2002	15 642,9	110 589,9	25 089,4	151 322,2	10,3%	73,1%	16,6%	100,0%
2003	16 933,0	109 735,6	25 455,4	152 124,0	11,1%	72,1%	16,7%	100,0%
2004	18 376,3	120 113,9	27 725,3	166 215,5	11,1%	72,3%	16,7%	100,0%
2005	18 414,1	133 310,4	30 508,0	182 232,5	10,1%	73,2%	16,7%	100,0%
2006	21 232,6	142 616,1	34 669,9	198 518,6	10,7%	71,8%	17,5%	100,0%
2007	21 366,4	153 695,8	36 435,2	211 497,4	10,1%	72,7%	17,2%	100,0%
2008	23 436,7	154 475,0	38 515,8	216 427,5	10,8%	71,4%	17,8%	100,0%
2009	18 570,1	124 144,1	33 437,8	176 152,0	10,5%	70,5%	19,0%	100,0%
2010	21 105,0	147 483,3	35 961,0	204 549,3	10,3%	72,1%	17,6%	100,0%
2011	24 090,2	170 165,1	39 409,8	233 665,1	10,3%	72,8%	16,9%	100,0%
2012	23 766,0	172 787,8	39 474,0	236 027,8	10,1%	73,2%	16,7%	100,0%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

De netto-uitvoer van goederen was in het Brussels Gewest, in tegenstelling tot de andere twee gewesten, in alle beschouwde jaren sterk negatief. In het Vlaams en Waals Gewest was de netto-uitvoer steeds positief, maar in 2008 halveerde het saldo in Vlaanderen en bleef in de volgende jaren rond dat niveau hangen. In combinatie met de fors negatieve netto-uitvoer van Brussel, was het saldo op het niveau van het Rijk tussen 2008 en 2012 (m.u.v. 2009) steeds negatief.

TABEL 8 NETTO-UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Min. euro			
	BHG	VI	W	Rijk
1995	-6 688,3	7 908,9	4 373,1	5 593,7
1996	-7 487,4	7 351,0	4 181,6	4 045,2
1997	-8 872,8	9 957,9	4 397,9	5 483,0
1998	-8 164,2	9 924,7	4 015,6	5 776,1
1999	-7 721,1	11 365,1	3 867,1	7 511,1
2000	-9 823,4	9 388,9	4 863,9	4 429,4
2001	-10 657,8	10 957,9	6 044,6	6 344,7
2002	-10 073,9	17 012,0	6 975,2	13 913,3
2003	-10 589,2	16 236,2	7 323,6	12 970,6
2004	-10 653,9	14 351,4	7 136,4	10 833,9
2005	-12 137,7	12 177,8	6 959,5	6 999,6
2006	-13 046,6	13 039,1	7 620,6	7 613,1
2007	-11 691,5	11 640,3	7 751,6	7 700,4
2008	-15 938,7	5 111,2	6 467,3	-4 360,2
2009	-12 984,0	7 197,9	6 149,0	362,9
2010	-14 883,0	7 384,3	5 406,7	-2 092,0
2011	-18 305,7	6 757,4	6 029,4	-5 518,9
2012	-17 217,1	5 994,1	5 576,5	-5 646,5

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

2.2 In- en uitvoer van goederen per gewest en A38-bedrijfstak

In de periode 1995-2012 waren het in de drie gewesten vooral de industriële en handelsbedrijfstakken die goederen in- en uitvoerden. Het belang ervan was echter wel verschillend per gewest en naargelang het om dan wel uitvoer ging. Bij de invoer van goederen was het belang van de handel veel groter dan bij de uitvoer van goederen en dit in elk van de gewesten.

TABEL 9 AANDEEL VAN DE INDUSTRIE EN DE HANDEL IN DE TOTALE IN- EN UITVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST, 1995-2012

Gewest	Industrie		Handel	
	Aandeel	Trend	Aandeel	Trend
Brussel				
- Invoer	27 à 43 %	schommelend	44 à 62 %	dalend
- Uitvoer	42 à 65 %	dalend t.e.m. 2010, daarna terug stijgend	29 à 39 %	schommelend
Vlaanderen				
- Invoer	43 à 52 %	dalend	43 à 50 %	stijgend
- Uitvoer	61 à 71 %	dalend	25 à 35 %	stijgend
Wallonië				
- Invoer	50 à 57 %	schommelend	35 à 40 %	lager sedert 2006
- Uitvoer	75 à 82 %	schommelend	13 à 20 %	schommelend

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

Tussen 1995 en 2012 waren in de Brusselse industrie vooral de bedrijfstakken “vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten”, “vervaardiging van transportmiddelen” en in beperktere mate “vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten” belangrijk. Langs de uitvoerzijde kwam daar ook de textielnijverheid bij. Daarnaast had de tak “productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht”

ook een belangrijk aandeel in zowel de in- als uitvoer (sedert 2003 schommelde dit zowel langs in- als uitvoerzijde tussen 7 en 17 %).

In Vlaanderen waren het binnen de industrie vooral de chemische nijverheid, de metaalverwerkende nijverheid, de “vervaardiging van transportmiddelen”, “vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten” en de voedingsnijverheid die belangrijk waren.

Binnen de Waalse industrie waren het vooral de metaalverwerkende nijverheid, de farmacie, de chemie, de “vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen”, de “vervaardiging van producten van kunststof en rubber” en de voedingsnijverheid die een groot aandeel hadden in de internationale handel in goederen tussen 1995 en 2012.

In wat volgt wordt de in- en uitvoer van goederen per A38-bedrijfstak voor het jaar 2012 gedetailleerd beschreven.

In het jaar 2012 werd in alle gewesten een groeivertraging opgetekend in zowel de in- als uitvoer van goederen. De invoer van goederen nam in Vlaanderen toe met 2,1 % en in Wallonië met 1,5 %. In Brussel werd zelfs een negatieve groei opgetekend (-3,3 %).

Langs de uitvoerzijde kwam de groei in Vlaanderen neer op 1,5 %, in Wallonië op 0,2 % en in Brussel werd ook voor de uitvoer een negatieve groei geregistreerd van -1,3 %.

TABEL 10 BEDRIJFSTAKKEN MET DE GROOTSTE IMPACT OP DE GROEI VAN DE IN- EN UITVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST, JAAR 2012 (IN %PUNT)

2012	Invoer			Uitvoer		
	BHG	VI	W	BHG	VI	W
Industrie (C), waarvan	4,40	0,45	0,35	4,94	0,78	-1,25
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (CB)	-0,32	-0,03	-0,07	-1,11	0,07	0,01
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten (CD)	4,77	1,10	0,23	4,90	0,70	0,30
Vervaardiging van chemische producten (CE)	0,05	0,18	-0,35	0,04	0,54	-1,55
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (CF)	-0,30	0,24	3,78	1,19	0,04	1,24
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof (CG)	0,01	-0,10	-0,30	-0,03	-0,09	-0,51
Vervaardiging van metalen en producten van metaal, machines en apparaten (CH)	-0,07	-0,85	-2,93	0,01	-0,43	-0,89
Vervaardiging van transportmiddelen (CL)	0,29	-0,18	0,31	0,14	-0,52	0,35
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (DD)	-6,07	0,82	-0,13	-7,86	-0,04	-0,14
Groot- en detailhandel, reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	-1,64	0,79	0,06	-0,11	1,65	1,77
Vervoer, opslag (HH)	0,07	0,25	0,28	0,08	-0,91	-0,19
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs, technische testen en toetsen (MA)	-0,18	0,00	0,22	-0,95	0,06	0,30
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (MB)	0,03	0,01	0,99	0,07	0,02	0,01
Administratieve en ondersteunende diensten (NN)	0,75	-0,01	-0,37	1,87	-0,01	-0,05
Totale groei (%)	-3,33	2,07	1,55	-1,35	1,54	0,16

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

Onderstaande hoofdlijnen tekenen zich af in de bedrijfstakanalyse van zowel in- als uitvoer:

- in alle gewesten werden negatieve groeibijdragen opgetekend bij een grote verscheidenheid aan bedrijfstakken;
- de bijdrage tot de groei van de industrie was in 2012 heel wat lager dan in 2011 in alle gewesten; de groeibijdrage langs uitvoerzijde was zelfs negatief in Wallonië;
- de handel had een negatieve (Brussel) of eerder beperkte bijdrage tot de groei van de in- en uitvoer van goederen in alle gewesten.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest droeg vooral de industriële bedrijfstak “vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten” bij tot de groei van de in- en uitvoer van goederen (resp. 4,8 en 4,9 %punt). Langs de uitvoerzijde leverde ook de farmaceutische nijverheid een betekenisvolle positieve groeibijdrage (1,2 %punt). De textielnijverheid trok de in- en uitvoer naar beneden.

In de Vlaamse industrie werd de beperkte groei van de in- en uitvoer van goederen vooral gerealiseerd door de bedrijfstak “vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten” (resp. 1,1 en 0,7 %punt). Langs de uitvoerzijde kwam hier ook nog de chemische nijverheid bij (0,5 %punt). De metaal- en automobielnijverheid trokken zowel de in- als uitvoergroei naar beneden.

De Waalse industrie leverde een zeer bescheiden positieve groeibijdrage voor de invoer van goederen (0,35 %punt) en zelfs een negatieve groeibijdrage voor de uitvoer (-1,3 %punt). De metaalnijverheid, de chemische nijverheid en de bedrijfstak “vervaardiging van producten van rubber en kunststof” trokken de in- en uitvoer van goederen fors naar beneden. Enkel de farmaceutische nijverheid leverde een significant positieve groeibijdrage voor zowel de invoer (3,8 %punt) als uitvoer (1,2 %punt).

Verder leverde in Brussel vooral de tak “productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht” een fors negatieve bijdrage tot de groei van zowel de in- als uitvoer van goederen (resp. -6,1 en -7,9 %punt). Dit was ook het geval voor de handel, maar in mindere mate (-1,7 %punt voor de invoer en -0,1 %punt voor de uitvoer). De bedrijfstak “administratieve en ondersteunende diensten” leverde een positieve bijdrage tot de groei van de in- en uitvoer van goederen (resp. 0,75 en 1,87 %punt).

In Vlaanderen leverde de handel een significante bijdrage tot de groei van de invoer (0,8 %punt) en uitvoer (1,7 %punt) van goederen. Langs invoerzijde kwam daar ook nog de “productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht” bij (0,8 %punt). Langs uitvoerzijde trok de tak “vervoer en opslag” de groei naar beneden (-0,9 %punt).

In Wallonië droeg ook de tak “speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied” (1,0 %punt) bij tot de groei van de invoer. Verder werd voor de uitvoer een belangrijke positieve groeibijdrage opgetekend voor de handel (1,8 %punt).

3. Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van diensten

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd m.b.t. de regionale in- en uitvoer van diensten per bedrijfstak verdeeld naar vestigingsplaats van de in- of uitvoerder. Er zijn enkel resultaten beschikbaar voor de periode 1995-2005 en 2008-2012. Wegens een gebrek aan detailinformatie voor de jaren 2006 en 2007 kon een regionale verdeling voor deze jaren niet gemaakt worden.

3.1 Globale ontwikkelingen, 1995-2012

Tussen 1995 en 2012 is de Belgische invoer van diensten toegenomen van 23,7 miljard euro naar 75,8 miljard euro, wat overeenstemde met een toename van 220 %.

Daarvan ging tussen 6,4 en 19,6 miljard euro naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, of tussen 24,2 en 27,6 % van de totale invoer. Aan het Vlaams Gewest werd in de periode 1995-2012 tussen 13,4 en 44,8 miljard euro van de invoer van diensten toegekend of een aandeel tussen 56,6 en 60,9%. Het Waals Gewest voerde tussen 1995 en 2012 3,5 à 11,4 miljard euro aan diensten in, wat correspondeerde met een aandeel van 13,7 à 15,2 %.

TABEL 11 INVOER VAN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	6 728,5	13 419,4	3 562,9	23 710,8	28,4%	56,6%	15,0%	100,0%
1996	6 420,3	14 450,2	3 730,6	24 601,1	26,1%	58,7%	15,2%	100,0%
1997	6 761,0	16 272,4	3 813,9	26 847,3	25,2%	60,6%	14,2%	100,0%
1998	7 000,3	17 578,8	4 289,6	28 868,7	24,2%	60,9%	14,9%	100,0%
1999	7 922,4	18 863,4	4 479,2	31 265,0	25,3%	60,3%	14,3%	100,0%
2000	9 462,2	22 950,0	5 332,0	37 744,2	25,1%	60,8%	14,1%	100,0%
2001	10 987,7	23 767,1	5 599,6	40 354,4	27,2%	58,9%	13,9%	100,0%
2002	10 854,7	23 643,6	6 160,9	40 659,2	26,7%	58,2%	15,2%	100,0%
2003	11 025,8	23 272,9	5 720,2	40 018,9	27,6%	58,2%	14,3%	100,0%
2004	10 716,2	24 394,3	5 951,4	41 061,9	26,1%	59,4%	14,5%	100,0%
2005	11 719,2	24 651,0	6 116,9	42 487,1	27,6%	58,0%	14,4%	100,0%
2006				44 484,4				100,0%
2007				50 407,3				100,0%
2008	16 113,9	35 350,3	8 203,9	59 668,1	27,0%	59,2%	13,7%	100,0%
2009	15 391,0	33 914,7	8 504,4	57 810,1	26,6%	58,7%	14,7%	100,0%
2010	16 298,8	39 685,3	9 747,6	65 731,7	24,8%	60,4%	14,8%	100,0%
2011	17 257,5	40 281,5	10 256,9	67 795,9	25,5%	59,4%	15,1%	100,0%
2012	19 606,6	44 830,3	11 381,2	75 818,1	25,9%	59,1%	15,0%	100,0%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

De Belgische uitvoer van diensten is tussen 1995 en 2012 geëvolueerd van 25,5 miljard euro naar 83,2 miljard euro (+227 %). Zowel de in- als uitvoer van diensten is in de beschouwde periode dus sterk toegenomen. Daarvan werd tussen 6,6 en 21,5 miljard euro toegekend aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit kwam neer op een aandeel van 24,6 à 27,4 % van de totale uitvoer van diensten.

TABEL 12 UITVOER VAN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro				Rijk = 100 %			
	BHG	VI	W	Rijk	BHG	VI	W	Rijk
1995	6.570,2	15.544,5	3.342,6	25.457,3	25,8%	61,1%	13,1%	100,0%
1996	6.722,3	16.136,2	3.670,0	26.528,5	25,3%	60,8%	13,8%	100,0%
1997	7.251,9	18.173,0	3.693,2	29.118,1	24,9%	62,4%	12,7%	100,0%
1998	7.537,4	19.304,4	3.831,4	30.673,2	24,6%	62,9%	12,5%	100,0%
1999	8.372,9	20.073,9	4.598,3	33.045,1	25,3%	60,7%	13,9%	100,0%
2000	10.055,3	24.706,2	5.323,4	40.084,9	25,1%	61,6%	13,3%	100,0%
2001	11.703,7	25.446,7	5.752,2	42.902,6	27,3%	59,3%	13,4%	100,0%
2002	11.609,5	24.197,5	6.265,6	42.072,6	27,6%	57,5%	14,9%	100,0%
2003	11.681,4	24.483,5	5.691,4	41.856,3	27,9%	58,5%	13,6%	100,0%
2004	11.577,5	26.932,9	6.143,3	44.653,7	25,9%	60,3%	13,8%	100,0%
2005	12.713,7	27.753,9	6.769,4	47.237,0	26,9%	58,8%	14,3%	100,0%
2006				49.221,3				100,0%
2007				55.996,0				100,0%
2008	17.168,4	39.590,1	9.099,3	65.857,8	26,1%	60,1%	13,8%	100,0%
2009	18.115,1	38.647,2	9.300,0	66.062,3	27,4%	58,5%	14,1%	100,0%
2010	19.737,5	43.636,9	10.921,5	74.295,9	26,6%	58,7%	14,7%	100,0%
2011	19.637,7	44.517,0	11.515,1	75.669,8	26,0%	58,8%	15,2%	100,0%
2012	21.498,0	48.863,0	12.878,1	83.239,1	25,8%	58,7%	15,5%	100,0%

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

Tussen 15,5 en 48,9 miljard euro van de uitvoer van diensten was afkomstig uit het Vlaams Gewest. Dit stemde overeen met een uitvoeraandeel van 57,5 à 62,9 %.

De Waalse uitvoer bedroeg in de periode 1995-2012 tussen 3,3 en 12,9 miljard euro, waarmee Wallonië tussen 12,5 en 15,5 % van de totale uitvoer van diensten vertegenwoordigde.

De netto-uitvoer van diensten was op het niveau van het Rijk altijd beduidend positief, en is tussen 1995 en 2010 toegenomen van 1,7 naar 8,6 miljard euro. In 2011 en 2012 kende de netto-uitvoer van diensten telkens een terugval om in 2012 gelijk te zijn aan 7,4 miljard euro.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest had tussen 1996 en 2010 een continu toenemend positief saldo, dat fluctueerde tussen 0,3 en 3,4 miljard euro. Dit is een bevestiging voor het feit dat Brussel een echte diensteneconomie is. In 2011 en 2012 werd er wel een belangrijke terugval in de netto-uitvoer van diensten opgetekend.

De Vlaamse netto-uitvoer was in alle jaren van de beschouwde periode positief. Tussen 2008 en 2012 lag hij telkens rond de 4 miljard euro, wat beduidend hoger was dan in de periode 1995-2005 (tussen 0,6 en 3,1 miljard euro).

In Wallonië was de netto-uitvoer van 1995 tot en met 2000, m.u.v. 1999 negatief. Daarna was hij, m.u.v. 2003, positief (tussen 0,1 en 1,5 miljard euro) waarbij vanaf 2004 het positieve saldo ook ieder jaar groter werd.

TABEL 13 NETTO-UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN PER GEWEST, 1995-2012

Jaar	Mln. euro			
	BHG	VI	W	Rijk
1995	-158,3	2 125,1	-220,3	1 746,5
1996	302,0	1 686,0	-60,6	1 927,4
1997	490,9	1 900,6	-120,7	2 270,8
1998	537,1	1 725,6	-458,2	1 804,5
1999	450,5	1 210,5	119,1	1 780,1
2000	593,1	1 756,2	-8,6	2 340,7
2001	716,0	1 679,6	152,6	2 548,2
2002	754,8	553,9	104,7	1 413,4
2003	655,6	1 210,6	-28,8	1 837,4
2004	861,3	2 538,6	191,9	3 591,8
2005	994,5	3 102,9	652,5	4 749,9
2006				4 736,9
2007				5 588,7
2008	1 054,5	4 239,8	895,4	6 189,7
2009	2 724,1	4 732,5	795,6	8 252,2
2010	3 438,7	3 951,6	1 173,9	8 564,2
2011	2 380,2	4 235,5	1 258,2	7 873,9
2012	1 891,4	4 032,7	1 496,9	7 421,0

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

3.2 In- en uitvoer van diensten per A38-bedrijfstak en per gewest

De invoer van diensten gebeurde in de periode 1995-2012 in alle drie de gewesten vooral door dienstenbedrijfstakken. De industriële bedrijfstakken hadden een kleiner aandeel dan bij de in- en uitvoer van goederen. Daarnaast was in alle jaren een groot deel van de invoer van diensten bestemd voor de consumptieve bestedingen. Dit deel heeft betrekking op de invoer van privé reisverkeer.

In Brussel waren de handel, de zakelijke dienstverlening en de "financiële activiteiten en verzekeringen" steeds de belangrijkste takken bij de in- en uitvoer van diensten. Langs de uitvoerzijde was ook de horeca belangrijk.

De Brusselse industrie vertegenwoordigde slechts een klein aandeel in zowel de in- als uitvoer van diensten (gemiddeld 4,9 % voor de invoer en 3,9 % voor de uitvoer).

In Vlaanderen waren “vervoer en opslag” en de handel de belangrijkste takken voor de in- en uitvoer van diensten. De totale industrie had een aandeel van gemiddeld 20,1 % in de invoer en 19,3 % in de uitvoer. Vooral de chemische en farmaceutische nijverheid en de tak “vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten” waren van belang. Voor de uitvoer hadden ook de horeca en de zakelijke dienstverlening een belangrijk aandeel.

In Wallonië waren naast “vervoer en opslag” en de handel, verschillende industriële bedrijfstakken van belang voor de invoer van diensten: de farmacie, de chemie, de metaalnijverheid en de “vervaardiging van producten van kunststof en rubber”. Langs de uitvoerzijde hadden vooral de “financiële activiteiten en verzekeringen” en de horeca een belangrijk aandeel. Ook de farmaceutische nijverheid was een belangrijke bedrijfstak voor de uitvoer van diensten. De totale industrie was verantwoordelijk voor gemiddeld 24,9 % van de invoer en 21,5 % van de uitvoer van diensten.

In wat volgt wordt de in- en uitvoer van diensten voor het jaar 2012 per A38-bedrijfstak gedetailleerd beschreven.

In 2012 groeide de in- en uitvoer van diensten op het niveau van het Rijk aanzienlijk (resp. 11,8 en 10,0 %). In alle gewesten kende de in- en uitvoer van diensten een groeiversnelling. De invoer groeide het meest in Brussel (13,6 %), gevolgd door Vlaanderen (11,3 %) en Wallonië (11,0 %). De uitvoergroei was het hoogst in Wallonië (11,8 %), gevolgd door Vlaanderen (9,8 %) en Brussel (9,5 %).

TABEL 14 BEDRIJFSTAKKEN MET DE GROOTSTE IMPACT OP DE GROEI VAN DE IN- EN UITVOER VAN DIENSTEN PER GEWEST, JAAR 2012 (IN %PUNT)

2012	Invoer			Uitvoer		
	BHG	VI	W	BHG	VI	W
Industrie (C), waarvan	-0,74	4,63	6,93	-0,01	1,81	7,23
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (CA)	0,10	0,49	0,67	0,02	0,14	0,01
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (CB)	-0,99	0,79	0,02	-0,10	0,20	0,04
Vervaardiging van chemische producten (CE)	0,09	0,65	0,50	0,02	0,91	0,61
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (CF)	-0,29	1,07	3,81	-0,11	-0,20	1,18
Vervaardiging van metalen en producten van metaal, machines en apparaten (CH)	0,07	0,55	0,35	-0,15	-0,46	-0,52
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (CI)	-0,02	0,00	-0,02	-0,01	0,75	0,07
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (CK)	0,03	0,08	0,53	0,05	0,07	4,70
Vervaardiging van transportmiddelen (CL)	0,23	0,24	0,48	0,22	-0,49	0,24
Vervaardiging van meubelen en overige industrie (CM)	-0,10	0,25	-0,03	0,06	0,66	0,61
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (DD)	-0,17	-0,19	-0,50	0,95	-0,08	-0,07
Groot- en detailhandel, reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	2,80	2,87	1,19	1,71	2,91	0,67
Vervoer, opslag (HH)	0,51	1,89	0,86	1,12	1,34	1,10
Telecommunicatie (JB)	0,05	-0,24	-3,22	-0,12	-0,11	-2,52
Financiële activiteiten en verzekeringen (KK)	-1,05	-0,16	1,70	-1,54	0,11	4,12
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs, technische testen en toetsen (MA)	9,03	0,14	-0,09	5,14	1,77	-0,44
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (MB)	0,07	-0,11	0,66	0,02	0,44	0,13
Administratieve en ondersteunende diensten (NN)	0,20	0,70	0,23	0,43	0,42	-0,35
Overige diensten (SS)	1,72	0,03	-0,04	1,08	0,03	-0,02
Private consumptie (P.3)	0,64	1,80	3,50	-	-	-
Totale groei (%)	13,61	11,29	10,96	9,47	9,76	11,84

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

Onderstaande hoofdlijnen tekenen zich af in de bedrijfstakanalyse:

- de industrie had eerder een beperkt impact op de in- en uitvoer van diensten in Brussel en op de uitvoer in Vlaanderen; in Wallonië was het impact van de industrie het grootst;
- de handel en de tak “vervoer en opslag” leverden een belangrijke groeibijdrage tot de in- en uitvoer van diensten in alle gewesten;
- langs de invoerzijde werd een belangrijk deel van de groei gerealiseerd door de consumptieve bestedingen; dit effect was het sterkst in Wallonië (3,5 %punt).

In Brussel kwam de groei van de in- en uitvoer van diensten vooral op rekening van de zakelijke dienstverlening, die een groeibijdrage had van 9,0 %punt voor de invoer en 5,1 %punt voor de uitvoer. De handel leverde eveneens een positieve groeibijdrage voor zowel de in- als uitvoer (resp. 2,8 en 1,7 %punt), evenals de bedrijfstak “overige diensten” (resp. 1,7 en 1,1 %punt). Langs de uitvoerzijde leverden de takken “vervoer en opslag” (1,1 %punt) en “productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht” (1,0 %punt) eveneens positieve groeibijdragen.

De financiële activiteiten en verzekeringen trokken de groei van de diensten zowel bij de in- als uitvoer naar beneden met resp. 1,0 en 1,5 %punt. In de industrie trok de textielnijverheid de invoergroei naar beneden met 1,0 %punt.

In het Vlaams Gewest werd de grootste bijdrage tot de groei van de in- en uitvoer van diensten geleverd door de handel (2,9 %punt voor beide stromen) en de bedrijfstak “vervoer en opslag” (resp. 1,9 en 1,3 %punt). Langs de uitvoerzijde leverde ook de zakelijke dienstverlening een belangrijke groeibijdrage van 1,8 %punt. In de Vlaamse industrie waren de belangrijkste bedrijfstakken de farmaceutische nijverheid voor de invoer en de chemische nijverheid voor de uitvoer.

In Wallonië werd de toename van zowel de in- als uitvoer van diensten in grote mate gerealiseerd door verschillende industriële bedrijfstakken. De farmaceutische nijverheid leverde een bijdrage tot de invoergroei van 3,8 %punt, voor de uitvoer kwam dit neer op 1,2 %punt. De bedrijfstak “vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen” had een groeibijdrage van resp. 0,5 %punt voor de invoer en 4,7 %punt voor de uitvoer. Ook de financiële activiteiten en verzekeringen hadden een beduidend positief impact op de groei van de in- en uitvoer van diensten (resp. 1,7 en 4,1 %punt). Verder werd de groei langs in- en uitvoerzijde ondersteund door de tak “vervoer en opslag”. De tak “telecommunicatie” trok de groei van de invoer van diensten fors naar beneden met 3,2 %punt; ook voor de uitvoer was de groeibijdrage van deze tak negatief (-2,5 %punt). Langs de invoerzijde droegen de consumptieve bestedingen ook in belangrijke mate bij tot de groei van de diensteninvoer (3,5 %punt).

4. Methodologische wijzigingen n.a.v. de occasionele revisie

In wat volgt worden alle methodologische wijzigingen naar aanleiding van de occasionele revisie in de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten besproken.

4.1 Maakloonwerk

4.1.1 Theorie

Bij internationaal maakloonwerk verricht een onderneming bewerkingen op goederen die eigendom blijven van de opdrachtgever, gevestigd in een ander land.

Volgens het ESR 1995 was er sprake van in- of uitvoer van een goed wanneer er eigendomsoverdracht plaatsvond tussen een ingezetene en een niet-ingezetene. Maakloonwerk vormde een uitzondering op deze regel. Transacties met betrekking tot maakloonwerk moesten toch beschouwd worden als een in- of uitvoer van een goed, zelfs al was er geen sprake van een eigendomsoverdracht. Er werd dus een goederenbeweging geregistreerd telkens wanneer een goed verstuurd werd vóór en na maakloonwerk. De transactie diende geregistreerd te worden op een bruto-basis; dit betekent dat de totale waarde van de goederen vóór en na maakloonwerk werd geregistreerd.

Het ESR 2010¹ (én BPM 6, het handboek voor de opmaak van de betalingsbalans) brengt een wijziging aan in de behandeling van het maakloonwerk door te stellen dat goederen die voor bewerking naar het buitenland worden gezonden expliciet dienen uitgesloten te worden van de in- en uitvoer van goederen. Maakloonwerk houdt geen eigendomsoverdracht in, waardoor deze vanaf het ESR 2010 niet meer aanzien wordt als een goederentransactie. Door deze wijziging is de in- en uitvoer van goederen (P.71 en P.61) afgenomen, want ze werd verminderd met de brutostromen die betrekking hebben op maakloonwerktransacties².

Het maakloonwerk zelf, d.i. de bewerking op de goederen, wordt in het ESR 2010 beschouwd als een dienst. Wanneer een goed naar het buitenland verstuurd wordt om maakloonwerk te ondergaan, wordt er invoer van een maakloondienst geregistreerd wanneer het goed terugkeert. Er is sprake van actief maakloonwerk.

Omgekeerd, wanneer een goed uit het buitenland naar een ingezeten onderneming wordt verstuurd om maakloonwerk te ondergaan, wordt er uitvoer van een maakloondienst geregistreerd. Er is sprake van passief maakloonwerk.

Enkel de factuur van het maakloonwerk, de "maakloonfee", wordt geregistreerd als in- of uitvoer van een dienst (P.72 of P.62). Er wordt gesproken van een netto-registratie. De in- en uitvoer van diensten is dus toegenomen.

4.1.2. Praktijk

In de nationale rekeningen wijzigden de cijfers m.b.t. in- en uitvoer sterk door de overgang naar het ESR 2010 voor de periode 1995-2012. Meer bepaald is de in- en uitvoer van goederen (P.71 en P.61) afgenomen, want ze werd verminderd met de brutostromen die betrekking hebben op maakloonwerktransacties. Daarnaast werd de in- en uitvoer van diensten (P.72 en P.62) verhoogd met de nettowaarde van het maakloon.

De invoer (resp. uitvoer) van maakloonwerk werd sedert de implementatie van het ESR 2010 voor de jaren 1995-2009 berekend door de totale invoer (resp. uitvoer) na maakloonwerk te verminderen met de totale uitvoer (resp. invoer) vóór maakloonwerk.

Concreet:

Invoer van maakloonwerk = invoer van goederen na maakloonwerk – uitvoer van goederen vóór maakloonwerk

Uitvoer van maakloonwerk = uitvoer van goederen na maakloonwerk – invoer van goederen vóór maakloonwerk

Pas vanaf 2010 werd deze berekening gemaakt per individuele onderneming. Dit bracht heel wat problemen aan het licht, zoals significant negatieve fees of onrealistisch hoge fees. In de nationale rekeningen werden voor een 20-tal ondernemingen individuele correcties gedaan vanaf het jaar 2010 om negatieve of onrealistisch hoge maakloonfees te vermijden. Voor de overige ondernemingen die een negatieve fee hadden, maar waarvoor geen individuele correctie werd gedaan, werd de in- en uitvoer van maakloonwerk op 0 gezet en dus geschrapt.

In de regionale rekeningen wordt de in- en uitvoer van maakloondiensten steeds toegekend aan de individuele in- en uitvoerder. Daarom werd voor de volledige periode 1995-2012 een maakloonfee berekend per individuele onderneming. De problematiek van de negatieve of onrealistisch hoge maakloonfees (die in de nationale rekeningen enkel gedetecteerd én gecorrigeerd werd voor de jaren 2010, 2011 en 2012), kwam bij deze berekening ook voor de oudere jaren tot uiting. In de regionale rekeningen zou dit als gevolg hebben dat er in de periode 1995-2009 op bepaalde geografische en bedrijfstakniveaus negatieve in- en uitvoer (van maakloondiensten) tevoorschijn zou komen.

Daarom werden in de regionale rekeningen de negatieve maakloonfees zowel langs de in- als uitvoerzijde op 0 gezet voor de volledige periode 1995-2009. Enkel de positieve maakloonfees werden dus als sleutel gebruikt voor het nationaal cijfer. Daarnaast werden de specifieke correcties voor enkele individuele ondernemingen, net zoals voor de periode 2010-2012, doorgetrokken naar het verleden voor zover dit uiteraard nodig was.

4.2 Herstellingen

Net zoals voor maakloonwerk, maakte het ESR 1995 voor herstellingen een uitzondering op de regel van eigendomsoverdracht. Goederen die vóór herstelling verstuurd werden naar het buitenland en na herstelling ontvangen werden uit het buitenland, werden beschouwd als werkelijke in- en uitvoer van goederen. De goederenstromen werden bruto geregistreerd.

¹ Documenten m.b.t. het ESR 2010, het nieuw referentiekader voor de nationale rekeningen, kunnen geraadpleegd worden via volgende websites: https://www.nbb.be/doc/dq/n_method/m_sec2010_ni.pdf en https://www.nbb.be/doc/dq/n_pdf_dq/presentation%20générale%20n%20sec%202010%20140729.pdf.

² Deze stromen maken wel nog deel uit van de internationale handelsstatistieken, die de grensoverschrijdende goederenbewegingen in kaart brengen.

Het ESR 2010 brengt een wijziging aan in de behandeling van herstellingen door te stellen dat goederen die voor onderhoud of reparatie naar het buitenland worden verzonden expliciet dienen uitgesloten te worden van de in- en uitvoer van goederen.

De waarde van de herstelling zelf wordt in het ESR 2010 beschouwd als een dienst. Enkel de factuur van de herstelling wordt geregistreerd als in- of uitvoer van een dienst (P.72 of P.62). Er wordt gesproken van een netto-registratie.

In de nationale rekeningen werden de herstellingen volgens het ESR 1995 reeds – ten onrechte – netto geregistreerd, maar dan wel bij de goederen. Door de invoering van het ESR 2010 is de in- en uitvoer van goederen (P.71 en P.61) licht afgenomen, want ze werd verminderd met de nettowaarde van de herstelling. Daarnaast werd de in- en uitvoer van diensten (P.72 en P.62) verhoogd met diezelfde nettowaarde.

De herstellingen zijn gekend per individuele onderneming waardoor de regionale verdeling geen problemen kent.

4.3 Driehoekshandel

Volgens het ESR 1995 werd driehoekshandel beschouwd als een dienst, waarbij enkel de handelsmarges geregistreerd werden. Sinds de invoering van het ESR 2010 worden de goederen die onderhevig zijn aan driehoekshandel beschouwd als in- en uitvoer van goederen. De aankoop van goederen onderhevig aan driehoekshandel wordt vanaf nu beschouwd als negatieve export, de daaropvolgende verkoop als positieve export. Als eindcijfer komt dus langs de uitvoerzijde van goederen de netto-uitvoer in het kader van driehoekshandel tevoorschijn. In de praktijk betekent dit dat zowel volgens het oude als het nieuwe ESR enkel de nettocijfers (= verkoop – aankoop) geregistreerd worden langs de uitvoerzijde; volgens het ESR 1995 bij de diensten, volgens het ESR 2010 bij de goederen.

Dit betekent dat de in- en uitvoer van goederen (P.71 en P.61) toegenomen is met het saldo van driehoekshandel, terwijl de in- en uitvoer van diensten (P.72 en P.62) met dezelfde waarde is afgenomen. Merk op dat in 1995 en 1996 het saldo aan driehoekshandel negatief was (aankopen in kader van driehoekshandel groter dan verkopen). Vanaf 1997 was het saldo steeds positief.

4.4 Nieuwe onderverdeling van de financiële instellingen (S.12)

De classificatie van financiële instellingen werd verfijnd. In het ESR 1995 werden slechts 5 subsectoren onderscheiden. In het ESR 2010 worden dit er 9.

Subsectoren volgens het ESR 1995		Subsectoren volgens het ESR 2010	
S.121	Centrale bank	S.121	Centrale bank
S.122	Overige monetaire financiële instellingen	S.122	Deposito-instellingen
		S.123	Geldmarktfondsen (GMF)
S.123	Overige financiële intermediairs	S.124	Beleggingsfondsen m.u.v. GMF's
		S.125	Overige financiële intermediairs
		S.127	Financiële instellingen en krediet-verstrekkers binnen concernverband (holdings)
S.124	Financiële hulpbedrijven	S.126	Financiële hulpbedrijven
S.125	Verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen	S.128	Verzekeringsinstellingen
		S.129	Pensioenfondsen

Tegelijkertijd wordt een expliciet onderscheid gemaakt tussen enerzijds holdings en anderzijds hoofdkantoren. Alle holdings moeten nu opgenomen worden bij de financiële sector (S.127). Hoofdkantoren komen in de sector van de niet-financiële ondernemingen (S.11) indien de dochterbedrijven vooral activiteiten hebben die tot S.11 behoren. Behoren de activiteiten van de dochterbedrijven vooral tot de financiële instellingen (S.12) dan komen de hoofdkantoren in S.126.

Schematisch kan dit als volgt voorgesteld worden:

Omschrijving	ESR 1995	ESR 2010
Hoofdkantoren van een niet-financiële groep	S.11	S.11
Hoofdkantoren van een financiële groep	S.123	S.126
Niet-financiële holdings	S.11	S.127
Financiële holdings	S.123	S.127

Hierdoor verschoven een aantal eenheden van sector (van S.11 naar S.12) en eventueel van bedrijfstak (verschuivingen tussen NACE 2008 64200 “Activiteiten van holdingmaatschappijen” en NACE 2008 70100 “Activiteiten van hoofdkantoren”). Op het niveau van de Belgische in- en uitvoer leidt deze nieuwe sectorisatie niet tot verschillen. De in- en uitvoer van goederen en diensten is gekend per onderneming die verschoven werd, waardoor er dus geen specifieke problemen optraden bij de regionale verdeling.

De bedrijfstakindeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten werd hierdoor slechts zeer beperkt beïnvloed.

4.5 Populatie overheid (S.13)

Ook de definitie van een “overheidseenheid” werd verruimd. Hierdoor werden in deze versie van de rekeningen vanaf het datajaar 2010 zo’n 150 eenheden verplaatst van S.11 en S.12 naar S.13 (overheid). Voor 24 eenheden werd dit doorgetrokken tot in 1995. Daarnaast werden vanaf 1995 de fondsen voor bestaanszekerheid en de sociale secretariaten voor zelfstandigen (11 eenheden in totaal) verschoven van S.13 naar S.11. De in- en uitvoer van goederen en diensten is gekend per eenheid die verschoven werd, waardoor er dus geen specifieke problemen optraden bij de regionale verdeling.

De bedrijfstakindeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten werd hierdoor slechts zeer beperkt beïnvloed.

4.6 Statuut fiscale vertegenwoordigers

De in- en uitvoer van goederen in de nationale rekeningen wordt weergegeven in nationaal concept, dus na eliminatie van de transitstromen door niet-ingezetenen/fiscale vertegenwoordigers. Door een gebrek aan een robuuste definitie van het begrip “fiscale vertegenwoordiger” vormt de identificatie al van oudsher een probleem. Tijdens de revisie werd deze problematiek aangepakt en werd gebruik gemaakt van meerdere bronnen¹ om het statuut “ingezetene/niet-ingezetene” toe te kennen. Door de combinatie van verschillende bronnen was een meer precieze identificatie mogelijk en werd de populatie van fiscale vertegenwoordigers herbekeken vanaf datajaar 2002². Aangezien de in- en uitvoer van goederen door fiscaal vertegenwoordigers geraamd wordt op basis van de ver- en aankopen in het BTW leveranciersbestand en niet op basis van hun aangiften bij de buitenlandse handel, werd het nationale in- en uitvoercijfer hierdoor beïnvloed. Sommige aangevers worden nu gedefinieerd als fiscaal vertegenwoordiger, terwijl ze dat in de vorige versie niet waren en omgekeerd. Ook regionaal wordt de in- en uitvoer van enerzijds gewone aangevers en anderzijds fiscale vertegenwoordigers anders behandeld, aangezien de in- en uitvoer van fiscaal vertegenwoordigers wordt toegekend aan zijn klanten en leveranciers. De herdefiniëring van de fiscale vertegenwoordiger leidt dus eveneens tot een andere regionale verdeling van de betrokken in- en uitvoer.

Daarnaast werd voor grote fiscale vertegenwoordigers een nauwkeurige analyse gedaan van de in- en uitvoerstromen. Die stromen werden afgetoetst met informatie van de ingezetenen tegenpartijen uit de jaarrekening, structuurenquête, prodcom- en BTW-gegevens. Dit om het deel van de in- en uitvoerstromen dat dient behouden te worden in nationaal concept op een correctere manier te bepalen. De resultaten van deze oefening werden

¹ Prodcom, structuurenquête, vestigingsinformatie, publicaties in het Belgisch Staatsblad of balanscentrale, populatie fiscale vertegenwoordigers volgens BTW-administratie.

² Aangezien fiscaal vertegenwoordigers bij de in- en uitvoer van goederen pas belang krijgen vanaf 2002 (om fiscale redenen werd een fiscaal vertegenwoordiger voor multinationale ondernemingen vanaf toen interessant), werd in de nationale rekeningen de correctie pas in dat jaar gestart.

geïmplementeerd in de cijfers vanaf datajaar 2005. Nationaal werd onderzoek gedaan per individuele aangever. Regionaal konden alle gegevens gewoon overgenomen worden.

4.7 In- en uitvoer van goederen in het kader van een bouwcontract

In de aangiffen van de buitenlandse handel werden door bepaalde bouwondernemingen goederen aangegeven die vanuit België verzonden werden naar een werf in het buitenland van de ingezeten onderneming. Aangezien er in dergelijke gevallen geen sprake is van eigendomsoverdracht, dienen deze aangiffen geschrapt te worden uit de in- en uitvoer van goederen waardoor P.71 en P.61 licht daalden. In de vorige versie van de nationale rekeningen, werd deze in- en uitvoer – ten onrechte – geschrapt uit de in- en uitvoer van constructiediensten. Aangezien deze schrapping verschoven werd naar de goederen, is de in- en uitvoer van diensten (P.72 en P.62) licht gestegen.

De informatie is gekend per individuele onderneming waardoor de regionale verdeling geen problemen kent.

4.8 Illegale economie – drugs, smokkel en prostitutie

Tot op heden werden activiteiten die tot de illegale economie behoren niet opgenomen in de Belgische nationale rekeningen (hoofdzakelijk door een gebrek aan informatie en betrouwbare data). Toch heeft Eurostat beslist dat bepaalde activiteiten binnen de illegale economie, met name drugs en smokkel van alcohol en sigaretten, moeten opgenomen worden in de in- en uitvoer van goederen. De in- en uitvoer van prostitutie moet opgenomen worden in de in- en uitvoer van diensten. In de publicatie van september 2014 werden deze activiteiten voor het eerst opgenomen.

Bij de raming van de aggregaten voor drugs, werd in de nationale rekeningen telkens onderscheid gemaakt tussen XTC, amfetamines, cannabis, cocaïne en heroïne. De invoer van XTC werd in de nationale rekeningen verondersteld bestemd te zijn voor private consumptie (P.3) omdat dealers zich bevoorraden in België omwille van de goede kwaliteit van de drugs en dus niet invoeren. Daar er geen regionale informatie beschikbaar was, werd de aan P.3 toegekende invoer van XTC regionaal verdeeld zoals de bevolking per arrondissement. De invoer van cannabis, amfetamines, cocaïne en heroïne werd in de nationale rekeningen verondersteld verhandeld te worden door dealers en toegekend aan S.14, SUT¹ 47A (detailhandel). Hij werd regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van deze tak in S.14.

De invoer van smokkel bestemd om te worden verhandeld in ons land, werd in de nationale rekeningen toegekend aan S.14, SUT 47A (detailhandel). Aangezien er geen regionale informatie beschikbaar is, werd deze invoer regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van deze bedrijfstak in S.14. De uitvoer van smokkel werd nationaal net zoals de productie van gesmokkelde sigaretten toegekend aan S.14, SUT 47A. Aangezien er geen regionale informatie beschikbaar was, werd deze uitvoer regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van deze bedrijfstak in S.14.

Bij de raming van de aggregaten voor prostitutie werd verondersteld dat de ingevoerde prostitutiediensten bestemd zijn voor private consumptie (P.3). Regionaal wordt die verdeeld volgens de mannelijke bevolking per arrondissement tussen 18 en 65 jaar.

De productie van prostitutiediensten (P.1) werd in de nationale rekeningen integraal toegekend aan de bedrijfstak 96A (Overige persoonlijke diensten), sector S.14. Een deel van deze productie is bestemd voor uitvoer. Daarom werd de uitvoer van prostitutiediensten in de regionale rekeningen toegekend aan de SUT 96A en verdeeld zoals de toegevoegde waarde van deze bedrijfstak binnen S.14.

4.9 In- en uitvoer van schepen

De in- en uitvoer van schepen wordt geregistreerd op basis van het scheepshypotheekregister en toegekend aan de onderneming die de schepen inschreef in dit register. In 2009 en 2010 bleek een belangrijke moederonderneming echter alle inschrijvingen te doen voor haar dochterondernemingen, terwijl uit de

¹ SUT = "supply and use table" of aanbod- en gebruikstabel.

jaarrekeningen bleek dat de dochterondernemingen de schepen effectief aankochten en dus invoerder waren. De invoer van deze schepen werd dus verschoven van de moederonderneming (gevestigd in Antwerpen) naar de dochterondernemingen (gevestigd in Brussel).

4.10 In- en uitvoer van reisverkeer

De opmaak van de regionale input-outputtabel 2010 door het Federaal Planbureau werd gezien als een kwaliteitstoets voor de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten (P.7 en P.6) en de private consumptie (P.3). Wanneer productie en uitvoer van diensten en intermediaire consumptie en invoer van diensten per bedrijfstak werden vergeleken, traden voor bepaalde bedrijfstakken inconsistenties op. Op basis hiervan werd de regionale verdeling van de in- en uitvoer van reisverkeer voor volgende elementen herzien:

- invoer van privé-reisverkeer;
- uitvoer van professioneel reisverkeer;
- uitvoer van privé-reisverkeer.

4.10.1 Invoer van privé-reisverkeer

Het bedrag dat op de betalingsbalans voorkomt voor de invoer van privé-reisverkeer, werd in de vorige publicatie van de regionale in- en uitvoer van diensten beschouwd als zijnde integraal bestemd voor private consumptie, en bijgevolg toegekend aan de private consumptie (P.3). De regionale verdeling over de drie gewesten gebeurde op basis van de gezinsbudgetenquête. De verdeling binnen de gewesten over de arrondissementen gebeurde op basis van de bevolking.

Een deel van de invoer van reisverkeer is inderdaad bestemd voor private consumptie (P.3) (gemiddeld ongeveer 70% van de invoer van reisverkeer), maar een deel moet beschouwd worden als intermediair verbruik (P.2) van de bedrijfstak 79A (reisbureaus en reisorganisatoren) (gemiddeld ongeveer 30% van de invoer van reisverkeer) die ook reisverkeer aankopen in het buitenland om vervolgens te verkopen aan ingezetenen (invoer van verpakte reizen). Het deel invoer dat bestemd is voor intermediair verbruik van de bedrijfstak 79A wordt toegekend aan deze bedrijfstak en regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde ervan. Het resterende bedrag wordt verder toegekend aan P.3 en regionaal verdeeld op basis van de gezinsbudgetenquête en de bevolking.

4.10.2 Uitvoer van professioneel reisverkeer

De uitvoer van professioneel reisverkeer werd in de vorige publicatie regionaal verdeeld op basis van de overnachtingenstatistiek voor zakenreizen en uitgesplitst over de bedrijfstakken 45A (groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen), 46B (groothandel in brandstoffen), 55A (verschaffen van accommodatie) en 56A (eet- en drinkgelegenheden) op basis van een productindeling van professioneel reisverkeer in de SUT voor het jaar 2005. Tijdens de opmaak van de SUT 2010 werd die productindeling herzien, op basis waarvan nieuwe takken konden worden bepaald waaraan de uitvoer van professioneel reisverkeer moet worden toegekend. Vanaf voorliggende publicatie wordt de uitvoer van professioneel reisverkeer toegekend aan de bedrijfstakken 49A (vervoer per spoor), 49B (overig personenvervoer te land), 51A (luchtvaart), 55A (verschaffen van accommodatie) en 56A (eet- en drinkgelegenheden) voor de volledige periode 1995-2012. Het deel dat werd toegekend aan de bedrijfstak 55A werd regionaal verdeeld op basis van de overnachtingenstatistiek voor zakenreizen. Het professioneel reisverkeer dat werd toegekend aan de andere takken werd regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van die takken.

4.10.3 Uitvoer van privé-reisverkeer

De uitvoer van privé-reisverkeer werd in de vorige publicatie regionaal verdeeld op basis van de overnachtingenstatistiek voor privé-reizen en uitgesplitst over de bedrijfstakken 45A (groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen), 46B (groothandel in brandstoffen), 55A (verschaffen van accommodatie) en 56A (eet- en drinkgelegenheden) op basis van een productindeling van professioneel reisverkeer in de SUT voor het jaar 2005.

De uitvoer van privé-reisverkeer heeft enerzijds betrekking op uitvoer van verpakte reizen door ingezeten transportondernemingen en hotels en anderzijds op uitgaven door niet-ingezetenen in België (P.34).

De uitvoer van verpakte reizen¹ heeft betrekking op de kosten voor transport van en naar België (voor zover het een ingezeten transportonderneming betreft in België) en het verblijf in hotels in België. Tegenover deze uitvoer staat dus productie (P.1) van ingezeten ondernemingen. Daarom werd de uitvoer van verpakte reizen voor de volledige periode toegekend aan de bedrijfstakken 49A (vervoer per spoor), 49B (overig personenvervoer te land), 51A (luchtvaart) en 55A (verschaffen van accommodatie). Het deel dat wordt toegekend aan de SUT 55A wordt regionaal verdeeld op basis van de overnachtingenstatistiek voor privé-reizen. De uitvoer van verpakte reizen die wordt toegekend aan de andere takken wordt regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van die takken.

De resterende uitgaven door niet-ingezetenen in België werden op basis van de productindeling van de uitgaven door niet-ingezetenen in België (P.34) in de nationale rekeningen voor de volledige periode 1995-2012 toegekend aan de bedrijfstakken 55A (verschaffen van accommodatie), 56A (eet- en drinkgelegenheden), 47A (kleinhandel), 49A en 49B (transport), 79A (reisorganisatoren), 90A (creatieve activiteiten, kunst en amusement) en 91A (bibliotheken, archieven, musea en culturele activiteiten).

Het uitvoercijfer dat werd toegekend aan bedrijfstak 55A werd regionaal verdeeld volgens de overnachtingenstatistiek. De overige uitvoer werd verdeeld volgens de toegevoegde waarde van de betrokken bedrijfstakken.

4.11 Invoer van financiële diensten verstrekt door instellingen voor collectieve belegging

De instellingen voor collectieve beleggingen (ICB's) zijn financiële bemiddelaars die deelbewijzen uitreiken om middelen aan te trekken. Deze middelen worden op hun beurt belegd in diverse financiële instrumenten. De uitvoer van financiële diensten omvat ook beheerskosten die ingezeten ICB's aanrekenen aan niet-ingezeten houders van deelbewijzen. Deze uitvoer was voorheen ook al opgenomen in de uitvoer van diensten. De invoer van financiële diensten omvat de beheerskosten die niet-ingezeten ICB's aanrekenen aan ingezeten houders van deelbewijzen. Deze invoer wordt sinds de occasionele revisie van de nationale rekeningen opgenomen in de invoer van diensten.

De invoer van financiële diensten verleend door niet-ingezeten ICB's aan ingezeten houders van deelbewijzen, moet toegekend worden aan de invoerders, met andere woorden aan de tegenpartij. In de nationale rekeningen wordt de invoer van beheerskosten doorgerekend door niet-ingezeten ICB's uitgesplitst over de sectoren S.11 (SUT 46A), S.122 (SUT 64A), S.125 (SUT 64D), S.128 (SUT 65A) en P.3/S.14. Daarom zal deze invoer regionaal ook uitgesplitst worden over deze sectoren. De invoer die toegekend wordt aan S.11, SUT 46A wordt regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van deze tak in S.11. De invoer die toegekend wordt aan S.122 (SUT 64A), S.125 (SUT 64D) en S.128 (SUT 65A) wordt regionaal verdeeld zoals de toegevoegde waarde van de bedrijfstakken in deze sectoren. De invoer die toegekend wordt aan P.3 wordt regionaal verdeeld zoals het inkomen uit beleggingen toe te rekenen aan aandeelhouders van collectieve beleggingsfondsen (D.443).

4.12 In- en uitvoer van R&D

In het kader van de occasionele revisie werden alle aggregaten voor het product "R&D" herzien en berekend op basis van een SUT-aanpak. Om de aggregaten voor dit product in evenwicht te brengen, werden globale correcties en arbitrages gedaan op de in- en uitvoer van R&D. Hierdoor werd het nationaal cijfer voor R&D neerwaarts herzien bij de uitvoer. Bij de invoer was de herziening neerwaarts in 2004, 2005 en vanaf 2009. Voor de andere jaren was er een opwaartse herziening.

Deze correcties werden proportioneel verdeeld met de gekende in- en uitvoer voor R&D.

¹ Dit zijn reizen die verkocht worden door niet-ingezeten touroperators aan niet-ingezetenen die reizen naar België.

4.13 In- en uitvoer van IGDFI¹

De “indirect gemeten diensten van financiële intermediairs” (IGDFI) zijn een boekhoudkundige maatstaf van de diensten die de financiële intermediairs (FI) verlenen, en die door hun intermediatiemarge worden gefinancierd. In het ESR 1995 werden geen IGDFI gemeten tussen de ingezeten FI's. Het ESR 2010 stelt dat, volgens afspraak, de IGDFI tussen ingezeten en niet-ingezeten FI's evenmin moeten worden berekend. De IGDFI moeten alleen worden berekend ten opzichte van niet-bancaire gebruikende institutionele sectoren.

In de Belgische nationale rekeningen waren alle interbancaire IGDFI reeds geweest sedert 2009. Bij de overschakeling op het ESR 2010 werd de methodologische wijziging ook toegepast op de periode 1995-2008. Hierdoor is de in- en uitvoer van FISIM op nationaal niveau gedaald.

De sleutel voor de regionale verdeling van de in- en uitvoer van FISIM wijzigde echter niet.

4.14 In- en uitvoer van inkomens door niet-grensarbeiders

In de betalingsbalans worden de lonen, net als in de buitenlandrekening van de nationale rekeningen, geregistreerd als beloning die door Belgische werkgevers is betaald aan niet ingezeten werknemers of die door buitenlandse werkgevers (inclusief de internationale instellingen) is betaald aan België wonende werknemers. In de nationale rekeningen werden de lonen die geen betrekking hadden op in de buurlanden (Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland) ingezeten werknemers of werkgevers of op ambtenaren die in België wonen en werken voor een in België gevestigde internationale instelling tot dusver gelijkgesteld met de betaling voor een aan- of verkoop van diensten. Die lonen werden geregistreerd bij de in- of uitvoer van diensten. Daarentegen werden de betalingen van lonen tussen een in België gevestigde eenheid (werkgever of werknemer) en een in een buurland van België gevestigde eenheid (werknemer of werkgever) of een in België gevestigde internationale instelling (werkgever) wel degelijk geregistreerd als de betaling van lonen (D.1).

Voortaan wordt elke betaling van lonen, wat ook het tegenpartijland van de werkgever of van de werknemer is, in de nationale rekeningen geregistreerd in de post “beloning van werknemers” (D.1), net zoals dat in de betalingsbalans gebeurt. Hierdoor is de in- en uitvoer van diensten gedaald.

De regionale verdeling van de in- en uitvoer van inkomens door niet-grensarbeiders gebeurde proportioneel met de andere diensten aan ondernemingen. Dit nationaal cijfer werd geschrapt uit de in- en uitvoer en dus ook niet meer regionaal verdeeld.

5. Impact van de revisie op de regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten

Ten opzichte van de vorige versie is de totale invoer van goederen en diensten op het niveau van het Rijk in de periode 1995-2011 afgenomen met 3,7 à 12,9 miljard euro. Dit stemde overeen met een daling van 1,2 à 3,4 % in de periode 2008-2011 en 4,0 à 7,2 % in de periode 1995-2005. De totale uitvoer van goederen en diensten nam op het niveau van het Rijk eveneens af met 4,5 à 13,5 miljard euro, wat neerkwam op een daling tussen 1,4 en 3,5 % in de periode 2008-2011 en 3,9 à 7,4 % in de periode 1995-2005.

In alle gewesten werd de invoer van goederen en diensten in alle jaren neerwaarts herzien, m.u.v. Brussel in het jaar 2010. In Brussel nam de invoer in de periode 1995-2009 af met 0,1 à 0,9 miljard euro ten opzichte van de gepubliceerde versie van juli 2014 (-0,6 à -2,3 %). In 2010 werd de Brusselse invoer opwaarts herzien met 1,0 miljard euro (+1,9 %) en terug lichtjes neerwaarts in 2011. In Vlaanderen bedroeg de neerwaartse herziening 2,3 à 9,8 miljard euro (-1,1 à -8,6 %) en in Wallonië 1,1 à 2,2 miljard euro (-2,9 à -8,7 %).

Voor de uitvoer zijn de herzieningen gelijkaardig. De uitvoer werd in alle gewesten neerwaarts bijgesteld voor de volledige periode 1995-2011. In Brussel werd de uitvoer t.o.v. de vorige versie neerwaarts herzien met 0,8 à

¹ Courant wordt de Engelstalige term “fisim” gebruikt: “financial intermediation services indirectly measured”.

2,8 miljard euro (-1,9 à -7,7 %). In Vlaanderen bedroeg de neerwaartse herziening van de uitvoer van goederen en diensten tussen 1,7 en 9,6 miljard euro (-0,8 à -7,8 %). In Wallonië werd de uitvoer neerwaarts herzien met 0,6 à 2,0 miljard euro (-1,2 à -7,1 %).

Het aandeel van Brussel in de totale invoer werd door de occasionele revisie opwaarts herzien met 0,2 à 1,2 %punt ten opzichte van de gepubliceerde versie van juli 2014. Het Vlaamse aandeel in de invoer werd in alle jaren neerwaarts herzien (0 à -1,0 %punt), maar deze herziening werd kleiner in de recente jaren. Het Waalse aandeel werd in alle jaren licht neerwaarts herzien (-0,1 à -0,4 %punt), m.u.v. 2008 (stabiel) en 2009 (+0,1 %punt). Langs de uitvoerzijde waren de wijzigingen in de aandelen per gewest beperkter en gingen ze niet steeds in dezelfde richting. In Brussel wijzigde het aandeel met -0,6 à +0,3 %punt, in Vlaanderen met 0,4 à +0,4 %punt en in Wallonië met 0,2 à +0,3 %punt. Al bij al dus zeer beperkte wijzigingen.

Tabellen 15 en 16 geven een overzicht van de items met een belangrijk impact op de herziening van de cijfers m.b.t. de nationale en regionale in- en uitvoer van goederen en diensten.

Het grootste deel van de herziening is te wijten aan het elimineren van de bruto-stromen van in- en uitvoer van goederen onderhevig aan maakloonwerk uit de in- en uitvoer van goederen en het opnemen van de dienst bij de diensten. De neerwaartse herziening had de grootste impact in Vlaanderen omdat tot en met 2008 meer dan 85% van de maakloonstromen plaatsvond door aangevers in Vlaanderen. Vanaf 2009 daalde haar belang in de bruto-maakloonstromen tot grosso modo 70% ten voordele van vooral Wallonië. Dit gold zowel langs de invoer- als de uitvoerzijde.

De wijziging in de regionale verdeling van de in- en uitvoer van reisverkeer had eveneens een belangrijk impact op de resultaten en had een groter impact in Brussel en Wallonië dan in Vlaanderen.

Ook de eliminatie van de inkomens van grensarbeiders had zowel aan invoer- als aan uitvoerzijde een merkbaar negatief impact, dat iets groter was voor Brussel dan voor beide andere gewesten.

Langs invoerzijde waren verder ook de herzieningen bij de schepen (verschuiving van Vlaanderen naar Brussel) en de toevoeging van de financiële diensten verstrekt door instellingen voor collectieve belegging belangrijk met een impact dat in Brussel groter was dan in beide andere gewesten.

Langs uitvoerzijde hadden ook de neerwaartse herzieningen bij R&D en fisim en de toevoeging van de illegale economie een merkbaar impact.

De impact van alle andere gereviseerde elementen was beperkt. Wel is het zo dat zowel bij in- als bij uitvoer de revisie m.b.t. de fiscaal vertegenwoordigers evenals de bruto-stromen in het kader van maakloonwerk die omgevormd werden tot reële in- en uitvoer niet konden worden afgezonderd omwille van informaticatechnische redenen. Ze zijn echter wel belangrijk¹.

Daarnaast zijn, zowel voor de in- als uitvoer van diensten, voor de jaren 2008-2011 nog wijzigingen aangebracht aan de te verdelen Rijkscijfers op de betalingsbalans per IMF rubriek (wijzigingen in de basisgegevens, een gewijzigde extrapolatiemethode, macrocorrecties op de betalingsbalans, ...)². Ook voor de goederen werden er voor de recente jaren op rijksniveau courante revisies doorgevoerd.

1 Op Rijksniveau lag de herziening door wijzigingen bij de fiscaal vertegenwoordigers voor de periode 1995-2011 tussen -1918,4 en +500,9 miljoen euro voor de invoer en tussen -1864,9 en +392,4 miljoen euro voor de uitvoer van goederen.

2 Op het niveau van het Rijk schommelden die wijzigingen voor de periode 2008-2011 tussen 0,5 en 2,0 miljard euro bij de invoer en tussen 1,1 en 2,7 miljard euro bij de uitvoer van diensten.

TABEL 15 INVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN - TRANSACTIES MET EEN BELANGRIJK IMPACT IN DE HERZIENING
(in % van de versie van juli 2014)

jaar	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Invoer van maakloonwerk:																	
schraping bruto-stromen goederen; enkel registratie dienst																	
BHG	-1,0	-0,6	-0,8	-1,1	-0,5	-0,6	-0,7	-0,3	0,0	-0,1	-0,2			-0,5	-0,5	-0,4	-0,2
VL	-9,8	-8,3	-8,7	-9,6	-8,7	-7,5	-9,0	-8,1	-6,9	-6,0	-5,3			-3,9	-3,2	-1,8	-1,2
W	-6,1	-5,6	-5,8	-4,8	-6,5	-6,1	-5,6	-5,1	-4,7	-3,7	-2,4			-1,6	-1,2	-1,7	-1,9
Rijk	-7,7	-6,5	-6,8	-7,4	-6,9	-6,1	-6,9	-6,2	-5,2	-4,5	-3,9	-4,0	-3,4	-2,9	-2,4	-1,5	-1,1
Invoer van reisverkeer																	
wijziging bedrijfstak- en regionale verdeling																	
BHG	0,6	0,7	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	1,1	0,8	0,8	0,8			0,7	0,9	0,8	0,6
VL	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	0,0			-0,1	0,1	0,0	0,0
W	-0,9	-0,8	-0,8	-0,8	-0,4	-0,5	-0,3	-1,0	-1,1	-0,9	-1,2			-1,0	-0,5	-0,8	-0,8
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,2	0,0	0,0
Invoer schepen																	
verschuiving van Antwerpen naar Brussel																	
BHG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,4	0,8	0,0
VL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	-0,1	-0,2	0,0
W	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Invoer van financiële diensten verstrekt door instellingen voor collectieve belegging																	
deze invoer ontbrak in vorige versie																	
BHG	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,7	0,8	1,1	0,8
VL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,3	0,3	0,4	0,3
W	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,5	0,6	0,7	0,7
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5
Invoer inkomens niet-grensarbeiders																	
vanaf deze versie beschouwd als beloning van werknemers																	
BHG	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1			-0,3	-0,4	-0,3	-0,3
VL	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
W	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0			-0,1	-0,2	-0,2	-0,1
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

TABEL 16 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN - TRANSACTIES MET EEN BELANGRIJK IMPACT IN DE HERZIENING
(in % van de versie van juli 2014)

Jaar	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitvoer van maakloonwerk																	
schraping bruto-stromen goederen; enkel registratie dienst																	
BHG	-0,2	-0,4	-0,8	-1,1	-0,4	-0,6	-0,7	-0,6	-0,5	-0,3	-0,2			-0,5	-0,5	-0,2	-0,3
VL	-9,3	-8,0	-8,0	-8,9	-8,1	-7,2	-8,5	-7,3	-6,0	-5,4	-4,8			-3,5	-2,7	-0,7	-0,6
W	-3,6	-2,9	-3,8	-3,3	-4,2	-4,2	-3,3	-3,5	-3,4	-2,7	-1,8			-0,7	-0,6	-1,6	-1,1
Rijk	-7,2	-6,2	-6,5	-7,0	-6,5	-5,8	-6,6	-5,7	-4,8	-4,2	-3,7	-3,9	-3,2	-2,6	-2,0	-0,8	-0,7
Uitvoer van reisverkeer																	
wijziging bedrijfstak- en regionale verdeling																	
BHG	-0,5	-0,4	-0,6	-0,8	-2,9	-2,5	-2,4	-1,1	-1,3	-1,4	-1,5			-1,5	-1,9	-1,9	-1,8
VL	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,4	0,1	0,1	0,2	0,2			0,3	0,2	0,0	0,1
W	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,6	0,6	0,5	0,4			0,4	0,2	0,3	0,6
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitvoer illegale economie																	
nieuw item in nationale rekeningen vanaf september 2014																	
BHG	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,1	0,0	0,0
VL	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3			0,2	0,3	0,3	0,2
W	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3			0,3	0,2	0,2	0,2
Rijk	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Uitvoer R&D																	
herziening Rijkstotalen in nationale rekeningen																	
BHG	-0,2	-0,2	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3	-0,5	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
VL	-0,3	-0,2	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1			-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
W	-0,3	-0,3	-0,4	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,2	-0,1	-0,2	-0,3			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Rijk	-0,3	-0,2	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1
Uitvoer FISIM																	
schraping interbancaire stromen																	
BHG	-0,6	-0,2	-0,5	-1,7	-0,4	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,1	-0,4			-0,6	0,0	0,0	0,0
VL	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1			-0,1	0,0	0,0	0,0
W	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1			-0,1	0,0	0,0	0,0
Rijk	-0,1	0,0	-0,1	-0,4	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
Uitvoer inkomens niet-grensarbeiders																	
vanaf deze versie beschouwd als beloning van werknemers																	
BHG	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
VL	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1			0,0	0,0	0,0	0,0
W	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1			0,0	0,0	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1

Bronnen: NBB, BISA, IWEPS en SVR

Tabellen

Introductie

Vooreerst is er de presentatie van de globale resultaten voor de gewesten, provincies en arrondissementen voor de periode 1995-2012. Daarna volgen de resultaten per bedrijfstak volgens de NACE 2008-nomenclatuur, waarbij de volgende combinaties beschikbaar zijn:

- gewesten x 64 bedrijfstakken,
- provincies x 38 bedrijfstakken,
- arrondissementen x 10 bedrijfstakken.

Omwille van confidentialiteitsproblemen is publicatie van een groter detail niet mogelijk.

De bovenstaande combinaties met alle details van de resultaten 1995-2012 zijn consulteerbaar op de NBB-website. Een [methodologische nota](#) kan er eveneens worden geraadpleegd

De pdf-publicatie van de regionale resultaten bevat een beperkte selectie van tabellen en cijfers.

- De globale resultaten per arrondissement, provincie en gewest worden opgenomen voor zowel de invoer, uitvoer als netto-uitvoer en dit telkens voor de goederen, de diensten en de som van beide.
- De bedrijfstakresultaten zijn enkel opgenomen per gewest, maar worden wel afzonderlijk gepresenteerd voor de in- en uitvoer telkens opgesplitst naar goederen en diensten.
- De resultaten zijn beperkt tot de jaren 1995, 2000 en 2005-2012.

De in de pdf-publicatie opgenomen resultaten worden voorgesteld in zes reeksen tabellen.

De eerste reeks bevat een algemeen overzicht per gewest, provincie en arrondissement van zowel de invoer, uitvoer als netto-uitvoer en dit telkens voor de goederen, de diensten en de som van beide.

De reeksen 2 tot 6 hebben betrekking op de bedrijfstakverdeling van de in- en uitvoer van enerzijds goederen en anderzijds diensten per gewest. De resultaten voor de provincies en arrondissementen worden enkel gepubliceerd op de website van de NBB.

Achtereenvolgens komen volgende aggregaten aan bod:

- de invoer van goederen per gewest (reeks 2),
- de uitvoer van goederen per gewest (reeks 3),
- de invoer van diensten per gewest (reeks 4),
- de uitvoer van diensten per gewest (reeks 5),
- de resultaten voor de Duitstalige Gemeenschap (reeks 6).

1. Globale resultaten

1.1 INVOER VAN GOEDEREN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	16.956,0	25.464,5	30.551,7	34.279,3	33.058,2	39.375,3	31.554,3	35.987,8	42.396,0	40.983,1
Vlaams Gewest	65.229,5	96.367,9	121.132,7	129.577,1	142.055,4	149.363,9	116.946,0	140.099,0	163.407,5	166.793,5
Antwerpen (provincie)	26.690,7	41.211,0	55.495,6	57.872,5	62.820,2	66.274,5	50.414,3	63.593,7	74.761,9	75.747,9
Antwerpen (arrondissement)	18.379,4	30.080,0	39.738,2	39.733,6	43.011,2	45.880,6	33.644,4	43.799,4	54.091,7	54.226,2
Mechelen	3.843,9	4.818,6	6.915,7	7.627,5	8.005,8	7.831,7	7.004,5	7.594,9	7.767,4	7.650,7
Turnhout	4.467,1	6.312,7	8.841,9	10.511,5	11.803,3	12.562,4	9.765,1	12.199,3	12.902,7	13.870,8
Limburg	8.321,4	11.585,1	12.093,3	13.678,0	15.767,7	16.270,8	11.547,6	13.401,2	15.256,2	14.553,7
Hasselt	6.188,4	8.572,2	8.460,0	9.494,4	10.753,1	11.303,9	8.016,8	9.134,6	10.338,7	9.657,0
Maaseik	1.281,7	1.625,7	1.921,5	2.212,9	2.622,9	2.636,6	2.101,2	2.300,6	2.612,9	2.421,0
Tongeren	851,3	1.387,3	1.711,8	1.970,9	2.391,6	2.330,2	1.429,8	1.966,0	2.304,6	2.475,6
Oost-Vlaanderen	12.488,1	16.063,2	21.085,3	22.060,5	23.335,1	24.504,1	19.206,0	23.510,3	28.242,9	28.346,2
Aalst	1.171,8	1.953,8	2.150,8	2.308,3	2.442,3	2.595,5	2.587,3	2.588,3	2.747,2	2.881,7
Dendermonde	1.142,6	1.486,2	1.805,3	1.975,5	2.224,1	2.251,2	1.925,2	2.157,8	2.674,1	2.480,7
Eeklo	304,9	379,9	399,4	486,2	561,3	654,2	600,4	639,6	841,5	950,6
Gent	7.071,0	8.198,3	11.950,7	12.465,6	13.095,6	13.800,0	10.254,3	13.139,6	16.558,1	16.713,0
Oudenaarde	779,4	1.141,6	1.248,4	1.388,1	1.585,4	1.346,0	1.146,2	1.355,9	1.503,5	1.570,8
Sint-Niklaas	2.018,3	2.903,4	3.531,1	3.436,6	3.426,3	3.857,0	2.692,8	3.629,5	3.918,3	3.749,4
Vlaams-Brabant	10.310,5	17.504,3	20.184,5	23.029,0	25.807,7	27.090,2	23.263,2	25.259,7	28.819,4	31.503,0
Halle-Vilvoorde	8.443,6	14.191,2	14.811,2	16.637,9	18.718,1	19.634,2	16.890,7	18.637,6	21.018,8	23.472,4
Leuven	1.867,2	3.313,0	5.373,5	6.391,2	7.089,5	7.456,0	6.372,2	6.622,1	7.800,5	8.030,7
West-Vlaanderen	7.418,7	10.004,4	12.273,3	12.937,4	14.324,3	15.224,4	12.515,3	14.334,2	16.327,4	16.642,9
Brugge	1.439,0	1.753,3	2.616,5	2.539,8	2.661,4	3.126,2	2.596,0	2.848,7	3.117,3	3.399,6
Diksmuide	190,8	279,7	293,7	265,2	311,1	307,4	279,9	266,6	292,4	327,7
Ieper	538,7	656,9	876,7	925,0	1.019,7	980,4	865,0	997,0	1.139,2	1.090,1
Kortrijk	2.259,9	3.311,7	3.778,0	4.118,7	4.403,1	4.479,9	3.594,7	4.377,3	4.866,1	4.813,0
Oostende	429,9	712,6	980,9	982,9	1.156,8	1.218,2	1.008,4	1.055,3	1.246,2	1.221,8
Roeselare	1.429,4	1.737,4	1.957,1	2.142,6	2.573,9	2.885,9	2.423,6	2.726,1	3.226,9	3.349,0
Tielt	982,4	1.368,2	1.573,4	1.733,5	1.958,2	1.968,5	1.519,8	1.837,9	2.179,6	2.156,8
Veurne	149,0	184,6	197,0	229,5	240,8	257,8	228,0	225,4	260,2	284,9
Waaals Gewest	12.635,3	19.336,5	23.548,5	27.049,2	28.683,6	32.048,4	27.288,9	30.554,2	33.380,6	33.897,4
Waaals-Brabant	2.881,1	5.221,9	4.574,7	4.950,3	5.631,1	6.584,7	6.820,4	8.373,1	8.217,5	9.379,3
Henegouwen	4.133,8	6.546,6	9.676,8	11.836,3	12.346,5	13.511,6	11.055,9	11.472,3	12.998,8	12.664,1
Aat	124,1	191,4	277,2	276,9	365,3	377,7	276,2	379,9	435,8	409,1
Charleroi	1.995,8	3.297,4	5.322,5	7.000,5	7.500,9	8.175,3	6.060,0	6.394,1	7.131,7	6.710,7
Bergen	529,2	852,5	793,9	994,6	1.144,6	1.210,4	1.071,5	1.309,6	1.410,0	1.454,3
Moeskroen	343,1	662,5	677,0	788,7	930,4	864,6	791,5	923,4	996,6	840,9
Zinnik	619,6	865,2	1.735,5	1.883,6	1.503,4	1.889,3	1.998,7	1.568,6	1.944,7	2.127,6
Thuin	160,4	266,1	236,7	236,8	205,2	219,1	195,3	196,5	231,3	247,0
Doornik	361,4	411,4	633,8	655,3	696,5	775,6	662,4	700,6	848,4	874,3
Luik (provincie)	4.058,8	5.475,3	6.782,7	7.471,0	7.571,4	8.673,7	6.617,2	7.627,3	8.661,5	8.322,5
Hoei	251,1	317,1	385,2	449,2	486,4	660,8	527,0	619,5	801,7	853,2
Luik (arrondissement)	2.209,7	3.051,2	4.208,4	4.702,2	4.524,4	5.160,8	3.900,4	4.686,1	5.306,7	4.950,2
Verviers	1.469,8	1.926,7	2.036,2	2.149,1	2.348,5	2.613,9	2.024,8	2.152,7	2.345,7	2.272,9
Borgworm	128,1	179,9	152,8	170,6	211,6	238,1	164,9	169,2	207,5	246,2
Luxemburg	841,3	969,9	1.244,0	1.379,7	1.590,5	1.588,7	1.326,3	1.553,6	1.706,7	1.719,1
Aarlen	294,7	330,1	367,0	407,3	521,5	470,2	437,4	497,3	564,1	552,5
Bastenaken	61,5	65,6	201,6	214,3	245,8	249,7	214,4	237,1	252,0	250,7
Marche-en-Famenne	62,1	81,5	95,0	132,1	164,8	182,2	125,8	133,7	150,3	166,4
Neufchâteau	95,7	156,9	191,0	194,5	230,5	255,7	239,8	254,1	300,0	291,6
Virton	326,6	336,0	389,2	431,5	428,4	430,7	308,8	430,9	440,1	458,1
Namen (provincie)	720,9	1.122,8	1.271,1	1.411,2	1.544,3	1.689,6	1.468,9	1.527,9	1.796,0	1.812,5
Dinant	128,7	120,7	130,7	117,4	135,2	168,5	161,3	161,2	222,4	248,3
Namen (arrondissement)	540,1	922,7	1.062,4	1.197,3	1.293,8	1.401,9	1.199,3	1.251,8	1.441,6	1.435,4
Philippeville	52,3	79,2	77,6	96,6	115,0	119,4	108,6	114,6	132,0	129,0
Het Rijk	94.820,8	141.168,8	175.232,9	190.905,5	203.797,0	220.787,7	175.789,1	206.641,3	239.184,0	241.674,3

1.3 NETTO-UITVOER VAN GOEDEREN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	-6.688,6	-9.823,7	-12.137,5	-13.046,9	-11.692,5	-15.939,2	-12.985,2	-14.883,8	-18.305,7	-17.217,0
Vlaams Gewest	7.908,8	9.389,1	12.177,8	13.038,8	11.640,6	5.111,1	7.197,9	7.384,7	6.757,8	5.994,4
Antwerpen (provincie)	1.795,5	2.782,3	2.630,1	4.254,6	4.306,4	1.242,3	4.857,0	6.898,2	6.026,6	5.002,1
Antwerpen (arrondissement)	332,7	308,0	-1.426,1	4,9	-78,0	-2.283,1	709,0	2.140,0	287,8	-403,1
Mechelen	36,4	-32,8	702,0	1.272,5	1.133,4	927,6	1.380,1	1.382,7	1.223,7	1.359,7
Turnhout	1.426,7	2.507,0	3.354,1	2.977,0	3.251,0	2.597,5	2.768,1	3.375,5	4.515,2	4.045,8
Limburg	3.713,2	3.966,4	4.589,2	4.421,4	5.002,6	4.896,3	2.752,5	2.628,4	2.449,1	2.238,4
Hasselt	2.928,2	2.728,9	3.029,1	2.824,8	3.228,1	3.215,8	1.583,8	1.418,1	1.339,9	1.106,4
Maaseik	516,5	858,9	997,9	959,8	1.079,5	1.007,6	670,7	636,5	586,4	647,8
Tongeren	268,2	378,6	562,0	636,8	695,3	673,1	497,6	573,6	522,4	484,7
Oost-Vlaanderen	2.311,1	3.891,5	4.701,0	5.077,7	4.820,4	3.272,0	3.842,3	3.703,4	3.841,3	3.138,1
Aalst	168,0	125,0	38,9	-62,2	54,1	-81,1	-380,6	-249,8	-306,8	-383,8
Dendermonde	151,8	372,5	513,0	508,8	418,8	452,0	470,3	433,3	327,5	728,1
Eeklo	1,3	8,8	268,4	281,1	277,3	237,7	191,9	191,4	10,8	-9,0
Gent	874,4	1.837,0	2.520,7	2.631,2	2.555,8	1.509,7	2.398,3	2.403,9	2.885,3	2.202,0
Oudenaarde	508,0	888,5	792,9	820,1	719,2	784,0	596,5	526,7	539,0	497,4
Sint-Niklaas	607,5	659,5	566,6	898,7	795,5	370,4	565,8	397,2	385,6	103,3
Vlaams-Brabant	-3.215,9	-6.295,2	-5.695,8	-6.944,0	-8.722,4	-9.284,3	-8.897,5	-9.410,1	-8.881,0	-7.132,9
Halle-Vilvoorde	-3.376,1	-6.571,9	-5.883,8	-7.237,8	-8.476,0	-8.504,2	-7.624,5	-8.050,2	-8.522,0	-6.795,4
Leuven	159,8	276,9	187,9	293,5	-246,7	-780,5	-1.273,0	-1.359,6	-358,7	-337,9
West-Vlaanderen	3.305,6	5.043,8	5.953,8	6.229,1	6.234,0	4.984,9	4.644,2	3.565,2	3.321,5	2.748,6
Brugge	274,2	83,7	-415,8	-219,2	18,0	-375,8	-389,1	-675,3	-574,4	-1.093,5
Diksmuide	12,0	48,5	41,9	23,9	62,9	58,4	47,3	51,5	39,9	-35,7
Ieper	595,5	678,8	902,4	1.024,7	1.004,6	980,4	962,7	925,2	979,9	1.052,5
Kortrijk	1.171,0	1.885,3	2.571,6	2.553,3	2.341,3	1.808,2	1.704,0	1.272,3	1.027,4	1.105,1
Oostende	50,2	204,1	242,7	314,9	391,1	314,3	149,0	184,9	99,1	30,6
Roeselare	423,0	719,5	800,2	700,7	576,3	542,2	582,9	337,4	298,0	259,6
Tielt	769,2	1.397,8	1.774,8	1.826,4	1.821,1	1.640,5	1.539,0	1.476,0	1.480,7	1.460,9
Veurne	9,8	26,1	35,8	4,5	18,3	16,8	48,6	-7,0	-29,4	-31,0
Waaals Gewest	4.373,6	4.864,1	6.999,6	7.620,8	7.751,7	6.467,3	6.149,2	5.406,5	6.029,1	5.576,3
Waaals-Brabant	12,4	-605,4	610,8	755,6	261,8	-47,9	1.089,9	101,9	579,8	118,6
Henegouwen	1.718,2	2.199,3	2.677,4	3.235,0	4.067,7	3.695,3	2.328,1	2.321,3	2.793,6	2.657,9
Aat	73,9	134,4	127,6	144,8	184,0	193,4	136,1	156,7	157,7	178,8
Charleroi	540,0	1.303,7	1.425,5	1.741,6	1.927,8	1.968,1	1.123,7	516,8	769,4	681,4
Bergen	305,9	342,1	357,8	344,1	319,7	262,8	-24,2	-49,5	103,3	-98,1
Moeskroen	236,9	250,7	410,0	355,0	345,8	380,6	289,2	228,9	290,7	443,1
Zinnik	373,4	-29,4	141,1	457,8	959,3	605,9	450,2	970,8	998,6	921,5
Thuin	-23,0	-81,3	-65,0	-67,2	-31,6	-37,9	-32,0	-39,8	-46,3	-49,0
Doornik	211,5	279,2	280,8	259,1	363,1	322,4	385,7	537,5	520,5	580,3
Luik (provincie)	2.078,7	2.296,4	2.520,5	2.437,7	2.254,3	1.666,4	1.892,4	2.068,8	1.738,1	2.100,8
Hoei	196,4	141,8	119,1	142,9	169,0	164,1	164,0	219,0	140,0	155,0
Luik (arrondissement)	1.100,6	1.182,9	1.376,9	1.247,4	1.052,1	722,8	956,2	495,7	378,3	975,7
Verviers	751,6	779,2	786,4	804,5	864,7	612,8	627,5	821,0	854,4	814,5
Borgworm	30,5	192,8	238,2	243,0	169,1	166,8	145,1	533,3	365,3	155,7
Luxemburg	419,9	813,1	938,0	959,1	967,9	1.024,2	832,8	868,9	905,8	828,9
Aarlen	166,0	150,7	188,3	187,7	123,4	229,1	154,6	238,0	276,8	205,3
Bastenaken	-4,2	79,8	135,3	171,5	184,9	154,4	103,5	108,5	113,5	106,5
Marche-en-Famenne	-3,5	23,6	29,1	35,9	24,0	21,5	9,9	-23,2	-38,5	-43,9
Neufchâteau	0,5	103,4	206,6	189,3	217,5	229,1	160,6	183,1	217,7	228,0
Virton	262,1	455,3	378,8	374,6	417,7	390,2	404,5	363,0	336,6	332,9
Namen (provincie)	143,2	160,6	212,0	233,9	199,3	129,5	5,8	45,8	11,8	-130,0
Dinant	-46,1	-14,9	-19,5	-9,9	-31,5	-51,7	-43,1	-17,8	-57,2	-77,2
Namen (arrondissement)	193,5	191,6	246,9	271,7	272,5	223,5	87,1	110,3	109,4	-6,1
Philippeville	-4,4	-15,8	-14,8	-27,8	-41,3	-42,5	-38,8	-46,7	-40,5	-47,0
Het Rijk	5.593,7	4.429,4	6.999,6	7.613,1	7.700,4	-4.360,2	362,9	-2.092,0	-5.518,9	-5.646,5

1.4 INVOER VAN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6.728,5	9.462,2	11.719,2	n.	n.	16.113,9	15.391,0	16.298,8	17.257,5	19.606,6
Vlaams Gewest	13.419,4	22.950,0	24.651,0	n.	n.	35.350,3	33.914,7	39.685,3	40.281,5	44.830,3
Antwerpen (provincie)	6.107,3	9.413,9	10.638,0	n.	n.	16.271,5	15.280,7	17.649,9	17.597,9	19.825,9
Antwerpen (arrondissement)	4.955,6	7.250,0	7.229,8	n.	n.	11.514,3	10.017,3	12.952,1	13.101,5	14.152,1
Mechelen	543,7	975,1	967,1	n.	n.	1.642,0	1.691,2	1.656,1	1.671,7	2.162,4
Turnhout	608,0	1.188,8	2.441,1	n.	n.	3.115,2	3.572,2	3.041,7	2.824,7	3.511,4
Limburg	934,2	1.440,5	1.517,6	n.	n.	2.067,8	2.033,7	2.270,0	2.422,6	3.007,2
Hasselt	517,9	844,9	873,9	n.	n.	1.211,3	1.188,8	1.326,1	1.357,7	1.744,1
Maaseik	215,1	340,4	343,0	n.	n.	478,0	468,2	519,1	552,9	669,2
Tongeren	201,2	255,2	300,7	n.	n.	378,5	376,7	424,8	512,0	593,9
Oost-Vlaanderen	1.976,4	3.427,0	3.600,8	n.	n.	5.055,0	4.838,3	5.883,4	6.275,5	6.354,5
Aalst	264,4	363,2	388,1	n.	n.	604,9	636,0	852,9	933,4	1.018,5
Dendermonde	149,6	256,5	285,8	n.	n.	383,1	437,3	582,5	595,4	672,3
Eeklo	55,0	85,1	95,2	n.	n.	133,9	140,1	145,6	176,5	255,9
Gent	1.073,7	2.018,1	2.221,0	n.	n.	2.984,9	2.631,0	3.240,6	3.471,3	3.186,1
Oudenaarde	113,8	192,4	206,7	n.	n.	303,3	276,2	283,2	285,2	340,0
Sint-Niklaas	319,9	511,7	404,0	n.	n.	644,9	717,7	778,6	813,7	881,7
Vlaams-Brabant	2.801,9	5.890,4	6.132,2	n.	n.	8.580,0	8.249,2	9.529,1	9.714,1	11.056,2
Halle-Vilvoorde	2.259,0	4.994,5	4.996,9	n.	n.	6.834,3	6.345,0	7.278,1	7.506,3	8.525,4
Leuven	542,9	895,9	1.135,3	n.	n.	1.745,7	1.904,2	2.251,0	2.207,8	2.530,8
West-Vlaanderen	1.599,6	2.778,2	2.762,4	n.	n.	3.376,0	3.512,8	4.352,9	4.271,4	4.586,5
Brugge	404,6	741,7	710,6	n.	n.	920,8	958,7	1.394,8	1.186,3	1.203,1
Diksmuide	22,8	43,0	49,1	n.	n.	57,5	65,9	71,1	74,6	87,5
Ieper	116,0	222,7	164,4	n.	n.	233,8	253,8	279,7	291,1	301,2
Kortrijk	336,0	565,1	521,2	n.	n.	683,4	727,7	844,7	898,4	965,7
Oostende	410,5	701,2	836,1	n.	n.	847,2	824,9	980,1	972,3	1.078,2
Roeselare	147,0	245,0	250,4	n.	n.	342,5	365,0	426,9	451,1	489,7
Tielt	108,4	162,0	159,7	n.	n.	201,8	224,9	259,3	300,9	357,7
Veurne	54,3	97,5	70,9	n.	n.	89,0	91,9	96,3	96,7	103,4
Waal Gewest	3.562,9	5.332,0	6.116,9	n.	n.	8.203,9	8.504,4	9.747,6	10.256,9	11.381,2
Waal-Brabant	762,8	1.443,2	1.305,6	n.	n.	2.064,9	2.538,8	3.184,8	3.307,8	3.717,3
Henegouwen	1.204,0	1.530,9	1.971,2	n.	n.	2.256,9	2.137,5	2.310,0	2.408,0	2.766,3
Aat	53,2	76,2	98,6	n.	n.	103,1	139,0	150,5	154,9	177,3
Charleroi	485,5	635,9	904,4	n.	n.	996,7	859,8	897,6	939,2	1.107,4
Bergen	201,1	300,4	306,7	n.	n.	393,0	338,2	381,3	374,3	396,6
Moeskroen	78,6	96,1	120,2	n.	n.	113,3	133,7	156,3	155,1	190,2
Zinnik	184,6	165,9	199,1	n.	n.	254,7	242,3	272,2	307,8	355,7
Thuin	64,1	87,9	134,7	n.	n.	136,8	153,3	160,4	162,5	189,7
Doornik	136,9	168,5	207,5	n.	n.	259,3	271,2	291,7	314,2	349,4
Luik (provincie)	1.058,8	1.619,9	1.791,6	n.	n.	2.341,9	2.241,2	2.520,4	2.766,7	3.079,0
Hoei	80,7	106,3	119,1	n.	n.	184,0	204,5	223,1	275,3	287,6
Luik (arrondissement)	682,1	1.049,2	1.168,8	n.	n.	1.565,5	1.431,3	1.579,5	1.696,6	1.898,9
Verviers	256,3	415,4	433,7	n.	n.	517,1	517,0	617,1	685,0	775,1
Borgworm	39,7	49,0	70,0	n.	n.	75,3	88,4	100,7	109,8	117,4
Luxemburg	221,3	298,0	531,2	n.	n.	834,6	881,2	946,9	985,3	1.022,8
Aarlen	84,4	130,0	251,3	n.	n.	329,0	356,3	366,5	419,4	395,5
Bastenaken	20,7	27,7	57,9	n.	n.	109,9	108,8	137,3	118,1	130,6
Marche-en-Famenne	28,6	46,8	62,3	n.	n.	74,8	73,5	86,8	87,4	97,0
Neufchâteau	49,8	50,9	73,3	n.	n.	120,8	139,1	146,2	155,9	193,6
Virton	37,8	42,6	86,4	n.	n.	200,1	203,5	210,1	204,5	206,1
Namen (provincie)	316,0	440,0	517,3	n.	n.	705,6	705,7	785,5	789,1	795,8
Dinant	46,7	67,9	93,6	n.	n.	110,6	117,3	123,9	119,8	134,7
Namen (arrondissement)	229,5	335,4	370,8	n.	n.	540,0	529,1	599,6	607,8	593,4
Philippeville	39,8	36,7	52,9	n.	n.	55,0	59,3	62,0	61,5	67,7
Het Rijk	23.710,8	37.744,2	42.487,1	44.484,4	50.407,3	59.668,1	57.810,1	65.731,7	67.795,9	75.818,1

1.5 UITVOER VAN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6.570,2	10.055,3	12.713,7	n.	n.	17.168,4	18.115,1	19.737,5	19.637,7	21.498,0
Vlaams Gewest	15.544,5	24.706,2	27.753,9	n.	n.	39.590,1	38.647,2	43.636,9	44.517,0	48.863,0
Antwerpen (provincie)	7.176,2	10.178,5	13.099,6	n.	n.	20.568,4	18.622,6	21.370,1	21.744,5	22.954,5
Antwerpen (arrondissement)	5.633,1	7.962,4	10.092,3	n.	n.	16.499,7	13.734,4	16.562,7	16.279,8	17.012,4
Mechelen	476,5	998,8	965,6	n.	n.	1.779,3	1.901,3	2.160,5	2.242,2	2.677,6
Turnhout	1.066,6	1.217,3	2.041,7	n.	n.	2.289,4	2.986,9	2.646,9	3.222,5	3.264,5
Limburg	1.043,8	1.226,4	1.595,2	n.	n.	1.777,2	1.718,7	2.061,3	2.334,3	2.820,5
Hasselt	411,0	559,0	874,6	n.	n.	891,5	927,3	1.114,0	1.334,6	1.647,6
Maaseik	439,3	483,6	497,7	n.	n.	636,0	583,9	612,5	691,8	767,6
Tongeren	193,5	183,8	222,9	n.	n.	249,7	207,5	334,8	307,9	405,3
Oost-Vlaanderen	2.045,3	2.532,5	3.355,2	n.	n.	3.767,3	3.732,1	4.571,0	4.679,6	5.223,2
Aalst	193,7	243,7	434,2	n.	n.	471,8	520,5	635,1	750,3	681,1
Dendermonde	173,1	177,3	191,8	n.	n.	219,4	295,8	287,5	344,8	374,5
Eeklo	42,5	75,2	102,3	n.	n.	69,0	82,8	104,2	96,6	119,3
Gent	1.155,4	1.391,2	1.939,2	n.	n.	2.248,4	2.160,7	2.702,1	2.626,1	2.861,8
Oudenaarde	64,9	87,8	132,1	n.	n.	207,7	128,3	231,7	259,8	297,0
Sint-Niklaas	415,7	557,3	555,6	n.	n.	551,0	544,0	610,4	602,0	889,5
Vlaams-Brabant	3.752,2	8.400,2	6.951,9	n.	n.	10.325,4	11.422,3	11.626,8	11.386,7	13.207,5
Halle-Vilvoorde	3.289,3	7.652,5	5.730,3	n.	n.	8.825,4	8.537,2	8.926,0	8.829,7	10.027,9
Leuven	462,9	747,7	1.221,6	n.	n.	1.500,0	2.885,1	2.700,8	2.557,0	3.179,6
West-Vlaanderen	1.527,0	2.368,6	2.752,0	n.	n.	3.151,8	3.151,5	4.007,7	4.371,9	4.657,3
Brugge	591,7	998,6	1.134,6	n.	n.	1.385,7	1.295,4	1.763,1	1.886,2	1.911,6
Diksmuide	23,6	34,0	35,9	n.	n.	28,9	30,7	34,5	28,1	37,8
Ieper	78,9	151,6	165,0	n.	n.	219,3	186,2	199,3	213,4	258,6
Kortrijk	245,1	391,4	488,1	n.	n.	599,9	649,2	884,6	1.043,9	1.258,5
Oostende	320,5	423,9	486,3	n.	n.	467,0	504,9	596,4	582,6	529,4
Roeselare	152,7	162,1	179,3	n.	n.	220,7	236,0	250,7	283,6	299,6
Tielt	57,3	54,4	112,4	n.	n.	92,7	112,0	136,9	138,9	150,7
Veurne	57,2	152,6	150,4	n.	n.	137,6	137,1	142,2	195,2	211,1
Waaals Gewest	3.342,6	5.323,4	6.769,4	n.	n.	9.099,3	9.300,0	10.921,5	11.515,1	12.878,1
Waaals-Brabant	855,1	1.751,0	2.475,7	n.	n.	3.201,3	3.855,2	4.840,6	4.854,2	5.096,8
Henegouwen	1.050,6	1.411,2	1.749,5	n.	n.	2.713,7	2.423,3	2.698,4	3.091,8	3.883,2
Aat	63,1	78,1	118,4	n.	n.	101,5	94,1	105,4	115,9	129,6
Charleroi	458,1	712,3	653,3	n.	n.	1.302,8	1.062,3	1.096,1	1.372,8	2.069,5
Bergen	135,3	156,1	271,8	n.	n.	430,6	367,7	502,6	564,1	537,6
Moeskroen	87,3	87,4	183,7	n.	n.	83,4	86,1	118,7	110,5	140,9
Zinnik	147,5	104,2	144,5	n.	n.	430,2	448,1	428,1	483,4	532,0
Thuin	31,1	41,8	78,1	n.	n.	68,6	81,4	91,7	87,4	85,2
Doornik	128,2	231,3	299,7	n.	n.	296,6	283,6	355,8	357,7	388,4
Luik (provincie)	831,3	1.390,9	1.566,2	n.	n.	2.171,8	2.064,0	2.264,2	2.478,5	2.703,4
Hoei	46,5	55,2	69,6	n.	n.	67,2	74,7	78,5	134,2	158,3
Luik (arrondissement)	504,5	926,9	1.028,2	n.	n.	1.560,5	1.550,0	1.653,6	1.834,9	1.945,4
Verviers	257,4	370,1	438,8	n.	n.	497,9	393,5	478,4	451,8	550,0
Borgworm	22,9	38,7	29,6	n.	n.	46,2	45,8	53,7	57,6	49,7
Luxemburg	286,7	395,3	514,1	n.	n.	566,8	493,7	577,1	590,6	649,2
Aarlen	109,3	147,4	162,3	n.	n.	250,5	180,7	223,3	230,5	245,3
Bastenaken	42,9	52,4	66,2	n.	n.	70,6	72,2	77,9	81,5	78,0
Marche-en-Famenne	54,4	79,9	110,5	n.	n.	75,8	76,8	81,7	93,5	116,2
Neufchâteau	58,8	84,3	138,9	n.	n.	98,1	96,7	115,4	118,3	135,3
Virton	21,3	31,3	36,2	n.	n.	71,8	67,3	78,8	66,8	74,4
Namen (provincie)	318,9	375,0	463,9	n.	n.	445,7	463,8	541,2	500,0	545,5
Dinant	60,8	71,3	91,3	n.	n.	94,5	92,1	100,0	95,1	107,8
Namen (arrondissement)	242,3	281,6	328,9	n.	n.	329,6	349,9	418,0	381,8	412,4
Philippeville	15,8	22,1	43,7	n.	n.	21,6	21,8	23,2	23,1	25,3
Het Rijk	25.457,3	40.084,9	47.237,0	49.221,3	55.996,0	65.857,8	66.062,3	74.295,9	75.669,8	83.239,1

1.6 NETTO-UITVOER VAN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	-158,3	593,1	994,5	n.	n.	1.054,5	2.724,1	3.438,7	2.380,2	1.891,4
Vlaams Gewest	2.125,1	1.756,2	3.102,9	n.	n.	4.239,8	4.732,5	3.951,6	4.235,5	4.032,7
Antwerpen (provincie)	1.068,9	764,6	2.461,6	n.	n.	4.296,9	3.341,9	3.720,2	4.146,6	3.128,6
Antwerpen (arrondissement)	677,5	712,4	2.862,5	n.	n.	4.985,4	3.717,1	3.610,6	3.178,3	2.860,3
Mechelen	-67,2	23,7	-1,5	n.	n.	137,3	210,1	504,4	570,5	515,2
Turnhout	458,6	28,5	-399,4	n.	n.	-825,8	-585,3	-394,8	397,8	-246,9
Limburg	109,6	-214,1	77,6	n.	n.	-290,6	-315,0	-208,7	-88,3	-186,7
Hasselt	-106,9	-285,9	0,7	n.	n.	-319,8	-261,5	-212,1	-23,1	-96,5
Maaseik	224,2	143,2	154,7	n.	n.	158,0	115,7	93,4	138,9	98,4
Tongeren	-7,7	-71,4	-77,8	n.	n.	-128,8	-169,2	-90,0	-204,1	-188,6
Oost-Vlaanderen	68,9	-894,5	-245,6	n.	n.	-1.287,7	-1.106,2	-1.312,4	-1.595,9	-1.131,3
Aalst	-70,7	-119,5	46,1	n.	n.	-133,1	-115,5	-217,8	-183,1	-337,4
Dendermonde	23,5	-79,2	-94,0	n.	n.	-163,7	-141,5	-295,0	-250,6	-297,8
Eeklo	-12,5	-9,9	7,1	n.	n.	-64,9	-57,3	-41,4	-79,9	-136,6
Gent	81,7	-626,9	-281,8	n.	n.	-736,5	-470,3	-538,5	-845,2	-324,3
Oudenaarde	-48,9	-104,6	-74,6	n.	n.	-95,6	-147,9	-51,5	-25,4	-43,0
Sint-Niklaas	95,8	45,6	151,6	n.	n.	-93,9	-173,7	-168,2	-211,7	7,8
Vlaams-Brabant	950,3	2.509,8	819,7	n.	n.	1.745,4	3.173,1	2.097,7	1.672,6	2.151,3
Halle-Vilvoorde	1.030,3	2.658,0	733,4	n.	n.	1.991,1	2.192,2	1.647,9	1.323,4	1.502,5
Leuven	-80,0	-148,2	86,3	n.	n.	-245,7	980,9	449,8	349,2	648,8
West-Vlaanderen	-72,6	-409,6	-10,4	n.	n.	-224,2	-361,3	-345,2	100,5	70,8
Brugge	187,1	256,9	424,0	n.	n.	464,9	336,7	368,3	699,9	708,5
Diksmuide	0,8	-9,0	-13,2	n.	n.	-28,6	-35,2	-36,6	-46,5	-49,7
Ieper	-37,1	-71,1	0,6	n.	n.	-14,5	-67,6	-80,4	-77,7	-42,6
Kortrijk	-90,9	-173,7	-33,1	n.	n.	-83,5	-78,5	39,9	145,5	292,8
Oostende	-90,0	-277,3	-349,8	n.	n.	-380,2	-320,0	-383,7	-389,7	-548,8
Roeselare	5,7	-82,9	-71,1	n.	n.	-121,8	-129,0	-176,2	-167,5	-190,1
Tielt	-51,1	-107,6	-47,3	n.	n.	-109,1	-112,9	-122,4	-162,0	-207,0
Veurne	2,9	55,1	79,5	n.	n.	48,6	45,2	45,9	98,5	107,7
Waal Gewest	-220,3	-8,6	652,5	n.	n.	895,4	795,6	1.173,9	1.258,2	1.496,9
Waal-Brabant	92,3	307,8	1.170,1	n.	n.	1.136,4	1.316,4	1.655,8	1.546,4	1.379,5
Henegouwen	-153,4	-119,7	-221,7	n.	n.	456,8	285,8	388,4	683,8	1.116,9
Aat	9,9	1,9	19,8	n.	n.	-1,6	-44,9	-45,1	-39,0	-47,7
Charleroi	-27,4	76,4	-251,1	n.	n.	306,1	202,5	198,5	433,6	962,1
Bergen	-65,8	-144,3	-34,9	n.	n.	37,6	29,5	121,3	189,8	141,0
Moeskroen	8,7	-8,7	63,5	n.	n.	-29,9	-47,6	-37,6	-44,6	-49,3
Zinnik	-37,1	-61,7	-54,6	n.	n.	175,5	205,8	155,9	175,6	176,3
Thuin	-33,0	-46,1	-56,6	n.	n.	-68,2	-71,9	-68,7	-75,1	-104,5
Doornik	-8,7	62,8	92,2	n.	n.	37,3	12,4	64,1	43,5	39,0
Luik (provincie)	-227,5	-229,0	-225,4	n.	n.	-170,1	-177,2	-256,2	-288,2	-375,6
Hoei	-34,2	-51,1	-49,5	n.	n.	-116,8	-129,8	-144,6	-141,1	-129,3
Luik (arrondissement)	-177,6	-122,3	-140,6	n.	n.	-5,0	118,7	74,1	138,3	46,5
Verviers	1,1	-45,3	5,1	n.	n.	-19,2	-123,5	-138,7	-233,2	-225,1
Borgworm	-16,8	-10,3	-40,4	n.	n.	-29,1	-42,6	-47,0	-52,2	-67,7
Luxemburg	65,4	97,3	-17,1	n.	n.	-267,8	-387,5	-369,8	-394,7	-373,6
Aarlen	24,9	17,4	-89,0	n.	n.	-78,5	-175,6	-143,2	-188,9	-150,2
Bastenaken	22,2	24,7	8,3	n.	n.	-39,3	-36,6	-59,4	-36,6	-52,6
Marche-en-Famenne	25,8	33,1	48,2	n.	n.	1,0	3,3	-5,1	6,1	19,2
Neufchâteau	9,0	33,4	65,6	n.	n.	-22,7	-42,4	-30,8	-37,6	-58,3
Virton	-16,5	-11,3	-50,2	n.	n.	-128,3	-136,2	-131,3	-137,7	-131,7
Namen (provincie)	2,9	-65,0	-53,4	n.	n.	-259,9	-241,9	-244,3	-289,1	-250,3
Dinant	14,1	3,4	-2,3	n.	n.	-16,1	-25,2	-23,9	-24,7	-26,9
Namen (arrondissement)	12,8	-53,8	-41,9	n.	n.	-210,4	-179,2	-181,6	-226,0	-181,0
Philippeville	-24,0	-14,6	-9,2	n.	n.	-33,4	-37,5	-38,8	-38,4	-42,4
Het Rijk	1.746,5	2.340,7	4.749,9	4.736,9	5.588,7	6.189,7	8.252,2	8.564,2	7.873,9	7.421,0

1.7 INVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	23.684,5	34.926,7	42.270,9	n.	n.	55.489,2	46.945,3	52.286,6	59.653,5	60.589,7
Vlaams Gewest	78.648,9	119.317,9	145.783,7	n.	n.	184.714,2	150.860,7	179.784,3	203.689,0	211.623,8
Antwerpen (provincie)	32.798,0	50.624,9	66.133,6	n.	n.	82.546,0	65.695,0	81.243,6	92.359,8	95.573,8
Antwerpen (arrondissement)	23.335,0	37.330,0	46.968,0	n.	n.	57.394,9	43.661,7	56.751,5	67.193,2	68.378,3
Mechelen	4.387,6	5.793,7	7.882,8	n.	n.	9.473,7	8.695,7	9.251,0	9.439,1	9.813,1
Turnhout	5.075,1	7.501,5	11.283,0	n.	n.	15.677,6	13.337,3	15.241,0	15.727,4	17.382,2
Limburg	9.255,6	13.025,6	13.610,9	n.	n.	18.338,6	13.581,3	15.671,2	17.678,8	17.560,9
Hasselt	6.706,3	9.417,1	9.333,9	n.	n.	12.515,2	9.205,6	10.460,7	11.696,4	11.401,1
Maaseik	1.496,8	1.966,1	2.264,5	n.	n.	3.114,6	2.569,4	2.819,7	3.165,8	3.090,2
Tongeren	1.052,5	1.642,5	2.012,5	n.	n.	2.708,7	1.806,5	2.390,8	2.816,6	3.069,5
Oost-Vlaanderen	14.464,5	19.490,2	24.686,1	n.	n.	29.559,1	24.044,3	29.393,7	34.518,4	34.700,7
Aalst	1.436,2	2.317,0	2.538,9	n.	n.	3.200,4	3.223,3	3.441,2	3.680,6	3.900,2
Dendermonde	1.292,2	1.742,7	2.091,1	n.	n.	2.634,3	2.362,5	2.740,3	3.269,5	3.153,0
Eeklo	359,9	465,0	494,6	n.	n.	788,1	740,5	785,2	1.018,0	1.206,5
Gent	8.144,7	10.216,4	14.171,7	n.	n.	16.784,9	12.885,3	16.380,2	20.029,4	19.899,1
Oudenaarde	893,2	1.334,0	1.455,1	n.	n.	1.649,3	1.422,4	1.639,1	1.788,7	1.910,8
Sint-Niklaas	2.338,2	3.415,1	3.935,1	n.	n.	4.501,9	3.410,5	4.408,1	4.732,0	4.631,1
Vlaams-Brabant	13.112,4	23.394,7	26.316,7	n.	n.	35.670,2	31.512,4	34.788,8	38.533,5	42.559,2
Halle-Vilvoorde	10.702,6	19.185,7	19.808,1	n.	n.	26.468,5	23.235,7	25.915,7	28.525,1	31.997,8
Leuven	2.410,1	4.208,9	6.508,8	n.	n.	9.201,7	8.276,4	8.873,1	10.008,3	10.561,5
West-Vlaanderen	9.018,3	12.782,6	15.035,7	n.	n.	18.600,4	16.028,1	18.687,1	20.598,8	21.229,4
Brugge	1.843,6	2.495,0	3.327,1	n.	n.	4.047,0	3.554,7	4.243,5	4.303,6	4.602,7
Diksmuide	213,6	322,7	342,8	n.	n.	364,9	345,8	337,7	367,0	415,2
Ieper	654,7	879,6	1.041,1	n.	n.	1.214,2	1.118,8	1.276,7	1.430,3	1.391,3
Kortrijk	2.595,9	3.876,8	4.299,2	n.	n.	5.163,3	4.322,4	5.222,0	5.764,5	5.778,7
Oostende	840,4	1.413,8	1.817,0	n.	n.	2.065,4	1.833,3	2.035,4	2.218,5	2.300,0
Roeselare	1.576,4	1.982,4	2.207,5	n.	n.	3.228,4	2.788,6	3.153,0	3.678,0	3.838,7
Tielt	1.090,8	1.530,2	1.733,1	n.	n.	2.170,3	1.744,7	2.097,2	2.480,5	2.514,5
Veurne	203,3	282,1	267,9	n.	n.	346,8	319,9	321,7	356,9	388,3
Waaals Gewest	16.198,2	24.665,5	29.665,4	n.	n.	40.252,3	35.793,3	40.301,8	43.637,5	45.278,6
Waaals-Brabant	3.643,9	6.665,1	5.880,3	n.	n.	8.649,6	9.359,2	11.557,9	11.525,3	13.096,6
Henegouwen	5.337,8	8.077,5	11.648,0	n.	n.	15.768,5	13.193,4	13.782,3	15.406,8	15.430,4
Aat	177,3	267,6	375,8	n.	n.	480,8	415,2	530,4	590,7	586,4
Charleroi	2.481,3	3.933,3	6.226,9	n.	n.	9.172,0	6.919,8	7.291,7	8.070,9	7.818,1
Bergen	730,3	1.152,9	1.100,6	n.	n.	1.603,4	1.409,7	1.690,9	1.784,3	1.850,9
Moeskroen	421,7	758,6	797,2	n.	n.	977,9	925,2	1.079,7	1.151,7	1.031,1
Zinnik	804,2	1.031,1	1.934,6	n.	n.	2.144,0	2.241,0	1.840,8	2.252,5	2.483,3
Thuin	224,5	354,0	371,4	n.	n.	355,9	348,6	356,9	393,8	436,7
Doornik	498,3	579,9	841,3	n.	n.	1.034,9	933,6	992,3	1.162,6	1.223,7
Luik (provincie)	5.117,6	7.095,2	8.574,3	n.	n.	11.015,6	8.858,4	10.147,7	11.428,2	11.401,5
Hoei	331,8	423,4	504,3	n.	n.	844,8	731,5	842,6	1.077,0	1.140,8
Luik (arrondissement)	2.891,8	4.100,4	5.377,2	n.	n.	6.726,3	5.331,7	6.265,6	7.003,3	6.849,1
Verviers	1.726,1	2.342,1	2.469,9	n.	n.	3.131,0	2.541,8	2.769,8	3.030,7	3.048,0
Borgworm	167,8	228,9	222,8	n.	n.	313,4	253,3	269,9	317,3	363,6
Luxemburg	1.062,6	1.267,9	1.775,2	n.	n.	2.423,3	2.207,5	2.500,5	2.692,0	2.741,9
Aarlen	379,1	460,1	618,3	n.	n.	799,2	793,7	863,8	983,5	948,0
Bastenaken	82,2	93,3	259,5	n.	n.	359,6	323,2	374,4	370,1	381,3
Marche-en-Famenne	90,7	128,3	157,3	n.	n.	257,0	199,3	220,5	237,7	263,4
Neufchâteau	145,5	207,8	264,3	n.	n.	376,5	378,9	400,3	455,9	485,2
Virton	364,4	378,6	475,6	n.	n.	630,8	512,3	641,0	644,6	664,2
Namen (provincie)	1.036,9	1.562,8	1.788,4	n.	n.	2.395,2	2.174,6	2.313,4	2.585,1	2.608,3
Dinant	175,4	188,6	224,3	n.	n.	279,1	278,6	285,1	342,2	383,0
Namen (arrondissement)	769,6	1.258,1	1.433,2	n.	n.	1.941,9	1.728,4	1.851,4	2.049,4	2.028,8
Philippeville	92,1	115,9	130,5	n.	n.	174,4	167,9	176,6	193,5	196,7
Het Rijk	118.531,6	178.913,0	217.720,0	235.389,9	254.204,3	280.455,8	233.599,2	272.373,0	306.979,9	317.492,4

1.8 UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	16.837,6	25.696,1	31.127,9	n.	n.	40.604,5	36.684,2	40.841,5	43.728,0	45.264,1
Vlaams Gewest	88.682,8	130.463,2	161.064,4	n.	n.	194.065,1	162.791,1	191.120,6	214.682,3	221.650,9
Antwerpen (provincie)	35.662,4	54.171,8	71.225,3	n.	n.	88.085,2	73.893,9	91.862,0	102.533,0	103.704,5
Antwerpen (arrondissement)	24.345,2	38.350,4	48.404,4	n.	n.	60.097,2	48.087,8	62.502,1	70.659,3	70.835,5
Mechelen	4.356,8	5.784,6	8.583,3	n.	n.	10.538,6	10.285,9	11.138,1	11.233,3	11.688,0
Turnhout	6.960,4	10.037,0	14.237,7	n.	n.	17.449,3	15.520,1	18.221,7	20.640,4	21.181,1
Limburg	13.078,4	16.777,9	18.277,7	n.	n.	22.944,3	16.018,8	18.090,9	20.039,6	19.612,6
Hasselt	9.527,6	11.860,1	12.363,7	n.	n.	15.411,2	10.527,9	11.666,7	13.013,2	12.411,0
Maaseik	2.237,5	2.968,2	3.417,1	n.	n.	4.280,2	3.355,8	3.549,6	3.891,1	3.836,4
Tongeren	1.313,0	1.949,7	2.496,7	n.	n.	3.253,0	2.134,9	2.874,4	3.134,9	3.365,6
Oost-Vlaanderen	16.844,5	22.487,2	29.141,5	n.	n.	31.543,4	26.780,4	31.784,7	36.763,8	36.707,5
Aalst	1.533,5	2.322,5	2.623,9	n.	n.	2.986,2	2.727,2	2.973,6	3.190,7	3.179,0
Dendermonde	1.467,5	2.036,0	2.510,1	n.	n.	2.922,6	2.691,3	2.878,6	3.346,4	3.583,3
Eeklo	348,7	463,9	770,1	n.	n.	960,9	875,1	935,2	948,9	1.060,9
Gent	9.100,8	11.426,5	16.410,6	n.	n.	17.558,1	14.813,3	18.245,6	22.069,5	21.776,8
Oudenaarde	1.352,3	2.117,9	2.173,4	n.	n.	2.337,7	1.871,0	2.114,3	2.302,3	2.365,2
Sint-Niklaas	3.041,5	4.120,2	4.653,3	n.	n.	4.778,4	3.802,6	4.637,1	4.905,9	4.742,2
Vlaams-Brabant	10.846,8	19.609,3	21.440,6	n.	n.	28.131,3	25.788,0	27.476,4	31.325,1	37.577,6
Halle-Vilvoorde	8.356,8	15.271,8	14.657,7	n.	n.	19.955,4	17.803,4	19.513,4	21.326,5	26.704,9
Leuven	2.489,9	4.337,6	6.783,0	n.	n.	8.175,5	7.984,3	7.963,3	9.998,8	10.872,4
West-Vlaanderen	12.251,3	17.416,8	20.979,1	n.	n.	23.361,1	20.311,0	21.907,1	24.020,8	24.048,8
Brugge	2.304,9	2.835,6	3.395,3	n.	n.	4.136,1	3.502,3	3.936,5	4.429,1	4.217,7
Diksmuide	226,4	362,2	371,5	n.	n.	394,7	357,9	352,6	360,4	329,8
Ieper	1.213,1	1.487,3	1.944,1	n.	n.	2.180,1	2.013,9	2.121,5	2.332,5	2.401,2
Kortrijk	3.676,0	5.588,4	6.837,7	n.	n.	6.888,0	5.947,9	6.534,2	6.937,4	7.176,6
Oostende	800,6	1.340,6	1.709,9	n.	n.	1.999,5	1.662,3	1.836,6	1.927,9	1.781,8
Roeselare	2.005,1	2.619,0	2.936,6	n.	n.	3.648,8	3.242,5	3.314,2	3.808,5	3.908,2
Tielt	1.808,9	2.820,4	3.460,6	n.	n.	3.701,7	3.170,8	3.450,8	3.799,2	3.768,4
Veurne	216,0	363,3	383,2	n.	n.	412,2	413,7	360,6	426,0	465,0
WaaIs Gewest	20.351,5	29.524,0	37.277,5	n.	n.	47.615,0	42.738,1	46.882,2	50.924,8	52.351,8
WaaIs-Brabant	3.748,6	6.367,5	7.661,2	n.	n.	9.738,1	11.765,5	13.315,6	13.651,5	14.594,7
Henegouwen	6.902,6	10.157,1	14.103,7	n.	n.	19.920,6	15.807,3	16.492,0	18.884,2	19.205,2
Aat	261,1	403,9	523,2	n.	n.	672,6	506,4	642,0	709,4	717,5
Charleroi	2.993,9	5.313,4	7.401,3	n.	n.	11.446,2	8.246,0	8.007,0	9.273,9	9.461,6
Bergen	970,4	1.350,7	1.423,5	n.	n.	1.903,8	1.415,0	1.762,7	2.077,4	1.893,8
Moeskroen	667,3	1.000,6	1.270,7	n.	n.	1.328,6	1.166,8	1.271,0	1.397,8	1.424,9
Zinnik	1.140,5	940,0	2.021,1	n.	n.	2.925,4	2.897,0	2.967,5	3.426,7	3.581,1
Thuin	168,5	226,6	249,8	n.	n.	249,8	244,7	248,4	272,4	283,2
Doornik	701,1	921,9	1.214,3	n.	n.	1.394,6	1.331,7	1.593,9	1.726,6	1.843,0
Luik (provincie)	6.968,8	9.162,6	10.869,4	n.	n.	12.511,9	10.573,6	11.960,3	12.878,1	13.126,7
Hoei	494,0	514,1	573,9	n.	n.	892,1	765,7	917,0	1.075,9	1.166,5
Luik (arrondissement)	3.814,8	5.161,0	6.613,5	n.	n.	7.444,1	6.406,6	6.835,4	7.519,9	7.871,3
Verviers	2.478,8	3.076,0	3.261,4	n.	n.	3.724,6	3.045,8	3.452,1	3.651,9	3.637,4
Borgworm	181,5	411,4	420,6	n.	n.	451,1	355,8	756,2	630,4	451,6
Luxemburg	1.547,9	2.178,3	2.696,1	n.	n.	3.179,7	2.652,8	2.999,6	3.203,1	3.197,2
Aarlen	570,0	628,2	717,6	n.	n.	949,8	772,7	958,6	1.071,4	1.003,1
Bastenaken	100,2	197,8	403,1	n.	n.	474,7	390,1	423,5	447,0	435,2
Marche-en-Famenne	113,0	185,0	234,6	n.	n.	279,5	212,5	192,2	205,3	238,7
Neufchâteau	155,0	344,6	536,5	n.	n.	582,9	497,1	552,6	636,0	654,9
Virton	610,0	822,6	804,2	n.	n.	892,7	780,6	872,7	843,5	865,4
Namen (provincie)	1.183,0	1.658,4	1.947,0	n.	n.	2.264,8	1.938,5	2.114,9	2.307,8	2.228,0
Dinant	143,4	177,1	202,5	n.	n.	211,3	210,3	243,4	260,3	278,9
Namen (arrondissement)	975,9	1.395,9	1.638,2	n.	n.	1.955,0	1.636,3	1.780,1	1.932,8	1.841,7
Philippeville	63,7	85,5	106,5	n.	n.	98,5	91,6	91,1	114,6	107,3
Het Rijk	125.871,8	185.683,1	229.469,5	49.221,3	55.996,0	282.285,3	242.214,3	278.845,2	309.334,9	319.266,9

1.9 NETTO-UITVOER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	-6.846,9	-9.230,6	-11.143,0	n.	n.	-14.884,7	-10.261,1	-11.445,1	-15.925,5	-15.325,6
Vlaams Gewest	10.033,9	11.145,3	15.280,7	n.	n.	9.350,9	11.930,4	11.336,3	10.993,3	10.027,1
Antwerpen (provincie)	2.864,4	3.546,9	5.091,7	n.	n.	5.539,2	8.198,9	10.618,4	10.173,2	8.130,7
Antwerpen (arrondissement)	1.010,2	1.020,4	1.436,4	n.	n.	2.702,3	4.426,1	5.750,6	3.466,1	2.457,2
Mechelen	-30,8	-9,1	700,5	n.	n.	1.064,9	1.590,2	1.887,1	1.794,2	1.874,9
Turnhout	1.885,3	2.535,5	2.954,7	n.	n.	1.771,7	2.182,8	2.980,7	4.913,0	3.798,9
Limburg	3.822,8	3.752,3	4.666,8	n.	n.	4.605,7	2.437,5	2.419,7	2.360,8	2.051,7
Hasselt	2.821,3	2.443,0	3.029,8	n.	n.	2.896,0	1.322,3	1.206,0	1.316,8	1.009,9
Maaseik	740,7	1.002,1	1.152,6	n.	n.	1.165,6	786,4	729,9	725,3	746,2
Tongeren	260,5	307,2	484,2	n.	n.	544,3	328,4	483,6	318,3	296,1
Oost-Vlaanderen	2.380,0	2.997,0	4.455,4	n.	n.	1.984,3	2.736,1	2.391,0	2.245,4	2.006,8
Aalst	97,3	5,5	85,0	n.	n.	-214,2	-496,1	-467,6	-489,9	-721,2
Dendermonde	175,3	293,3	419,0	n.	n.	288,3	328,8	138,3	76,9	430,3
Eeklo	-11,2	-1,1	275,5	n.	n.	172,8	134,6	150,0	-69,1	-145,6
Gent	956,1	1.210,1	2.238,9	n.	n.	773,2	1.928,0	1.865,4	2.040,1	1.877,7
Oudenaarde	459,1	783,9	718,3	n.	n.	688,4	448,6	475,2	513,6	454,4
Sint-Niklaas	703,3	705,1	718,2	n.	n.	276,5	392,1	229,0	173,9	111,1
Vlaams-Brabant	-2.265,6	-3.785,4	-4.876,1	n.	n.	-7.538,9	-5.724,4	-7.312,4	-7.208,4	-4.981,6
Halle-Vilvoorde	-2.345,8	-3.913,9	-5.150,4	n.	n.	-6.513,1	-5.432,3	-6.402,3	-7.198,6	-5.292,9
Leuven	79,8	128,7	274,2	n.	n.	-1.026,2	-292,1	-909,8	-9,5	310,9
West-Vlaanderen	3.233,0	4.634,2	5.943,4	n.	n.	4.760,7	4.282,9	3.220,0	3.422,0	2.819,4
Brugge	461,3	340,6	8,2	n.	n.	89,1	-52,4	-307,0	125,5	-385,0
Diksmuide	12,8	39,5	28,7	n.	n.	29,8	12,1	14,9	-6,6	-85,4
Ieper	558,4	607,7	903,0	n.	n.	965,9	895,1	844,8	902,2	1.009,9
Kortrijk	1.080,1	1.711,6	2.538,5	n.	n.	1.724,7	1.625,5	1.312,2	1.172,9	1.397,9
Oostende	-39,8	-73,2	-107,1	n.	n.	-65,9	-171,0	-198,8	-290,6	-518,2
Roeselare	428,7	636,6	729,1	n.	n.	420,4	453,9	161,2	130,5	69,5
Tielt	718,1	1.290,2	1.727,5	n.	n.	1.531,4	1.426,1	1.353,6	1.318,7	1.253,9
Veurne	12,7	81,2	115,3	n.	n.	65,4	93,8	38,9	69,1	76,7
Waaals Gewest	4.153,3	4.855,5	7.612,1	n.	n.	7.362,7	6.944,8	6.580,4	7.287,3	7.073,2
Waaals-Brabant	104,7	-297,6	1.780,9	n.	n.	1.088,5	2.406,3	1.757,7	2.126,2	1.498,1
Henegouwen	1.564,8	2.079,6	2.455,7	n.	n.	4.152,1	2.613,9	2.709,7	3.477,4	3.774,8
Aat	83,8	136,3	147,4	n.	n.	191,8	91,2	111,6	118,7	131,1
Charleroi	512,6	1.380,1	1.174,4	n.	n.	2.274,2	1.326,2	715,3	1.203,0	1.643,5
Bergen	240,1	197,8	322,9	n.	n.	300,4	5,3	71,8	293,1	42,9
Moeskroen	245,6	242,0	473,5	n.	n.	350,7	241,6	191,3	246,1	393,8
Zinnik	336,3	-91,1	86,5	n.	n.	781,4	656,0	1.126,7	1.174,2	1.097,8
Thuin	-56,0	-127,4	-121,6	n.	n.	-106,1	-103,9	-108,5	-121,4	-153,5
Doornik	202,8	342,0	373,0	n.	n.	359,7	398,1	601,6	564,0	619,3
Luik (provincie)	1.851,2	2.067,4	2.295,1	n.	n.	1.496,3	1.715,2	1.812,6	1.449,9	1.725,2
Hoei	162,2	90,7	69,6	n.	n.	47,3	34,2	74,4	-1,1	25,7
Luik (arrondissement)	923,0	1.060,6	1.236,3	n.	n.	717,8	1.074,9	569,8	516,6	1.022,2
Verviers	752,7	733,9	791,5	n.	n.	593,6	504,0	682,3	621,2	589,4
Borgworm	13,7	182,5	197,8	n.	n.	137,7	102,5	486,3	313,1	88,0
Luxemburg	485,3	910,4	920,9	n.	n.	756,4	445,3	499,1	511,1	455,3
Aarlen	190,9	168,1	99,3	n.	n.	150,6	-21,0	94,8	87,9	55,1
Bastenaken	18,0	104,5	143,6	n.	n.	115,1	66,9	49,1	76,9	53,9
Marche-en-Famenne	22,3	56,7	77,3	n.	n.	22,5	13,2	-28,3	-32,4	-24,7
Neufchâteau	9,5	136,8	272,2	n.	n.	206,4	118,2	152,3	180,1	169,7
Virton	245,6	444,0	328,6	n.	n.	261,9	268,3	231,7	198,9	201,2
Namen (provincie)	146,1	95,6	158,6	n.	n.	-130,4	-236,1	-198,5	-277,3	-380,3
Dinant	-32,0	-11,5	-21,8	n.	n.	-67,8	-68,3	-41,7	-81,9	-104,1
Namen (arrondissement)	206,3	137,8	205,0	n.	n.	13,1	-92,1	-71,3	-116,6	-187,1
Philippeville	-28,4	-30,4	-24,0	n.	n.	-75,9	-76,3	-85,5	-78,9	-89,4
Het Rijk	7.340,2	6.770,1	11.749,5	12.350,0	13.289,1	1.829,5	8.615,1	6.472,2	2.355,0	1.774,5

2. Resultaten per gewest (NUTS1) en A64-bedrijfstak

2.1 INVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST (NUTS1) EN A64-BEDRIJFSTAK

2.1.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	1,2	3,0	3,4	3,4	3,9	3,8	1,3	0,0	0,0	1,6
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Visserij en aquacultuur (03)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	0,6	1,2	1,2	1,6	2,4	12,6	12,6	14,0	13,7	8,7
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	403,1	320,9	257,9	285,2	315,6	352,1	318,8	334,2	523,6	502,2
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	139,4	390,7	243,8	214,6	218,6	227,6	197,7	189,6	150,2	14,5
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	4,9	4,0	8,3	9,6	11,9	12,7	10,1	10,6	10,9	13,0
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	77,0	46,0	37,3	32,7	26,8	27,0	21,9	20,5	27,5	21,8
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	28,9	34,2	19,6	21,0	24,0	27,9	30,8	25,2	41,8	34,0
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	1.772,1	5.089,4	6.393,2	7.838,2	7.763,7	9.931,2	6.107,8	8.272,5	12.783,5	14.805,3
Vervaardiging van chemische producten (20)	529,9	383,7	290,3	313,5	281,3	551,6	171,4	137,9	129,8	152,3
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	151,0	306,6	291,6	290,4	321,9	353,1	380,0	211,7	254,8	128,6
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	36,1	14,6	12,3	15,1	16,9	16,4	12,0	12,1	12,1	10,4
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	32,8	34,9	28,5	28,2	31,3	38,2	26,7	28,2	35,9	43,1
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	162,8	172,1	142,3	614,7	294,0	248,9	137,2	163,0	292,8	263,2
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	56,9	40,1	66,4	80,1	37,2	34,5	54,3	63,0	30,9	27,6
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	219,8	176,4	126,6	145,9	88,7	100,5	81,2	91,1	68,4	85,7
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	68,6	114,7	239,9	314,1	229,1	209,0	146,2	154,9	107,7	103,6
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	1.899,8	2.268,1	1.931,0	1.662,8	725,8	919,0	680,6	835,7	1.161,9	1.294,3
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	28,5	47,1	20,9	36,5	26,3	36,0	37,6	27,7	49,2	40,8
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	7,5	27,3	18,5	21,3	40,7	75,6	93,0	15,0	23,9	24,8
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	46,3	41,3	11,1	7,8	8,9	7,0	4,3	143,4	2,6	7,5
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	714,4	1.583,8	3.220,5	4.409,1	3.842,6	6.283,5	4.970,1	5.520,1	5.516,1	2.941,4
Winning, behandeling en distributie van water (36)	1,3	1,6	1,8	2,1	2,2	2,3	1,5	1,4	1,5	1,3
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	108,6	116,1	116,5	135,9	214,9	234,7	232,4	158,8	246,9	232,9
Bouwnijverheid (41-43)	55,4	90,0	64,0	65,3	73,6	89,1	112,6	93,2	120,4	102,6
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	1.763,6	2.635,3	4.981,2	5.453,8	5.919,9	6.270,7	5.518,7	6.152,8	6.295,8	6.071,1
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	7.183,3	9.230,5	9.382,9	9.698,4	9.649,9	10.201,7	9.046,1	9.967,4	11.017,6	10.536,8
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	917,2	963,0	1.067,1	1.128,1	1.241,5	1.290,1	1.292,2	1.291,7	1.375,2	1.385,0
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	20,7	45,4	110,9	99,3	93,8	125,7	53,1	40,1	102,5	167,5
Vervoer over water (50)	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,3	223,8	0,0	0,0
Luchtvaart (51)	23,0	136,4	8,0	0,2	0,5	0,4	0,4	0,7	0,8	4,7
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3,6	19,7	15,4	52,4	92,3	148,9	257,9	312,9	53,2	13,6
Posterijen en koeriers (53)	0,3	0,7	1,2	1,7	3,8	2,5	1,5	1,6	1,0	1,6
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	8,8	7,1	16,4	12,7	12,7	15,6	13,4	13,2	19,5	17,0
Uitgeverijen (58)	54,6	67,0	38,6	34,2	41,7	56,2	50,2	52,1	51,5	35,9

2.1.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	7,3	18,1	29,7	38,5	32,3	27,7	34,8	35,6	16,0	13,9
Telecommunicatie (61)	32,5	188,8	133,3	116,0	130,4	115,0	117,1	129,4	197,8	201,8
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	22,1	98,6	29,7	34,7	29,7	18,3	23,7	13,0	10,1	12,0
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	90,6	133,9	215,6	217,1	305,7	350,1	237,1	348,6	512,1	432,6
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,7	0,2	0,4	0,1	0,5	0,4	0,6	0,0	0,0	0,8
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	15,0	17,9	21,7	22,3	19,5	39,9	25,1	35,9	93,3	90,4
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	2,3	2,1	3,9	3,6	1,1	32,4	0,7	1,9	13,6	1,5
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	52,9	97,5	418,1	446,7	536,6	471,8	518,5	405,0	351,1	287,9
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	21,8	21,5	23,8	24,3	23,4	34,2	77,5	50,9	44,5	33,3
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	2,5	1,3	2,8	8,6	2,6	4,1	29,0	44,4	42,9	56,5
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	60,1	189,6	102,0	73,3	80,9	101,5	123,2	97,9	150,2	153,9
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	9,8	8,5	11,4	8,3	4,8	6,0	4,9	7,3	8,0	4,5
Verhuur en lease (77)	45,0	73,1	38,3	42,3	49,3	49,4	24,1	23,7	18,9	13,3
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,1	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,1	0,0	7,5	11,6	9,3	17,1	0,0	0,0	0,0	0,2
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	9,4	149,9	124,6	76,5	48,2	53,1	54,3	38,6	26,4	349,7
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,0	4,5	141,9	55,7	60,4	70,0	135,8	104,5	308,3	163,8
Onderwijs (85)	0,8	6,2	7,8	7,9	6,7	9,2	10,1	16,3	14,1	14,0
Menselijke gezondheidszorg (86)	1,6	9,2	23,0	16,1	19,0	28,2	26,0	24,7	35,1	31,4
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	0,4	0,0	0,1	0,1	1,8	0,3	0,1	0,7	0,9	0,7
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	18,1	6,6	8,1	7,2	8,4	7,7	8,6	6,9	5,3	4,9
Sport, ontspanning en recreatie (93)	0,7	0,1	1,4	0,7	0,9	1,2	1,1	2,4	0,9	1,5
Verenigingen (94)	5,1	11,2	13,9	18,4	16,3	18,3	17,4	15,3	16,9	15,3
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	1,8	6,2	18,9	14,3	7,7	8,8	4,8	1,5	1,1	1,1
Overige persoonlijke diensten (96)	33,1	6,2	5,1	4,0	4,1	4,6	3,6	3,5	5,1	4,0
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	16.956,0	25.464,5	30.551,7	34.279,3	33.058,2	39.375,3	31.554,3	35.987,8	42.396,0	40.983,1

2.1.2 VLAAMS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	164,8	278,8	247,7	227,3	256,6	307,3	291,5	270,3	299,0	282,3
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	0,4	0,7	1,4	1,7	1,0	2,3	2,6	2,0	3,9	4,7
Visserij en aquacultuur (03)	6,1	9,1	7,5	8,4	9,2	10,1	13,5	9,4	7,5	6,9
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	22,4	40,3	48,3	43,7	45,7	44,9	36,8	50,3	46,6	41,3
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	4.202,5	5.107,0	5.908,8	6.267,3	7.136,3	8.139,3	7.412,7	7.749,3	9.376,8	9.838,3
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	2.264,7	2.631,8	2.012,2	2.101,1	2.188,7	1.946,1	1.508,1	1.807,3	2.007,5	1.952,1
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	425,8	589,4	616,5	639,7	719,4	615,7	483,1	566,4	647,3	615,2
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	877,0	1.205,6	1.083,9	1.136,8	1.249,5	1.232,7	1.012,4	1.229,6	1.399,5	1.374,9
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	185,9	324,5	266,9	335,2	346,5	367,2	352,1	328,3	347,8	301,2
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	1.960,4	4.150,7	6.763,1	8.371,4	9.004,8	10.398,9	6.855,6	9.681,9	11.737,2	13.530,1
Vervaardiging van chemische producten (20)	5.555,1	7.458,8	9.964,3	11.471,7	12.231,4	13.972,9	8.797,9	11.532,5	13.694,7	13.992,0
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	555,2	691,5	869,7	1.023,9	988,3	1.162,6	1.134,5	1.252,9	1.100,8	1.492,8
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	1.100,1	1.490,5	1.995,5	2.158,3	2.347,0	2.491,6	1.788,7	2.200,6	2.439,4	2.289,6
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	477,5	545,5	605,5	676,9	780,5	850,8	734,9	741,9	833,4	814,2
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	3.812,0	4.946,8	7.839,2	10.112,9	11.543,4	10.688,4	6.501,4	10.232,3	13.434,6	12.049,7
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	1.157,3	2.944,8	1.437,8	1.584,3	1.701,6	1.641,1	1.145,2	1.186,1	1.170,8	951,8
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	840,3	1.373,4	1.202,4	1.243,8	1.054,8	1.069,5	842,8	1.006,4	1.047,6	981,4
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	1.026,1	1.751,8	2.416,6	2.824,3	3.384,5	3.571,3	2.424,9	2.331,0	2.880,6	2.908,3
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	7.001,0	8.620,3	10.018,1	10.219,1	11.041,0	10.316,9	7.102,7	9.296,6	11.239,0	10.904,5
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	71,4	465,4	161,0	263,0	250,3	222,1	215,5	285,7	285,8	327,1
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	1.053,9	1.635,1	1.017,8	1.064,6	1.342,2	1.354,0	1.051,7	1.411,9	1.624,6	1.562,3
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	86,2	439,3	204,7	197,8	199,2	176,6	274,1	308,0	332,8	446,6
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	472,9	1.009,0	1.480,7	1.430,5	1.108,3	1.512,1	1.530,9	1.901,5	2.040,3	3.384,1
Winning, behandeling en distributie van water (36)	2,9	6,9	7,5	7,6	8,1	9,7	10,2	10,8	18,4	40,3
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	232,7	310,3	432,2	560,7	558,9	543,3	404,3	594,0	692,1	751,5
Bouwnijverheid (41-43)	334,3	433,5	623,0	557,2	661,9	1.041,6	1.240,8	1.175,3	1.618,2	1.086,9
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	4.162,1	6.318,4	10.358,4	11.866,6	12.875,6	13.286,0	11.188,9	12.280,8	13.703,6	13.366,1
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	23.022,5	34.126,7	42.231,4	44.108,9	48.522,8	51.265,1	41.811,8	49.885,2	56.914,1	57.954,8
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	2.500,5	3.501,4	4.893,4	5.171,5	5.693,8	6.149,3	6.026,3	6.152,7	6.650,2	7.235,3
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	77,0	151,0	246,6	255,4	283,4	233,1	259,7	221,6	278,2	550,8
Vervoer over water (50)	3,9	2,9	2.637,6	440,4	520,0	549,6	591,9	209,3	142,6	22,4
Luchtvaart (51)	336,5	401,4	143,9	188,8	422,1	424,2	270,8	176,6	327,0	77,3
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	356,0	490,7	578,3	380,5	413,1	860,5	786,0	992,8	1.764,6	2.263,9
Posterijen en koeriers (53)	9,3	8,4	13,0	14,8	19,2	16,8	12,7	9,8	7,1	8,7
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	31,6	34,7	60,8	64,3	64,1	71,2	59,5	53,5	61,1	55,9
Uitgeverijen (58)	204,3	355,6	139,2	182,9	188,3	188,6	170,3	173,6	146,4	124,0

2.1.2 VLAAMS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	4,0	12,3	20,5	14,5	16,8	19,9	16,1	16,2	16,3	16,1
Telecommunicatie (61)	10,2	76,9	67,5	90,9	107,8	162,3	190,2	183,5	210,4	228,8
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	53,4	241,9	212,5	219,7	290,2	244,9	138,4	107,5	116,8	138,2
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	35,1	107,2	139,2	133,2	143,8	220,0	216,0	145,6	145,0	178,9
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	14,3	13,9	5,5	2,9	2,4	2,3	1,8	1,0	1,0	1,9
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	11,8	14,1	32,6	36,1	33,5	46,3	34,7	36,0	51,3	39,3
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	111,2	730,0	532,8	545,3	664,8	561,8	754,8	896,2	1.051,7	1.098,9
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	81,8	147,0	223,3	188,0	243,6	318,2	317,7	520,8	347,7	300,7
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	15,5	58,6	136,2	157,2	162,9	145,0	136,0	123,0	206,0	224,5
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	72,3	211,9	136,5	143,5	167,6	169,6	177,2	188,6	242,8	275,5
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	27,3	26,3	21,7	25,3	21,5	18,2	19,2	23,8	30,3	34,2
Verhuur en lease (77)	65,9	118,8	162,4	158,0	209,6	241,0	147,7	160,2	185,7	188,6
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,6	6,5	6,4	6,1	6,1	6,2	6,1	8,8	10,7	4,8
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,1	0,6	0,7	0,0	0,3	3,7	21,2	4,2	33,5	62,1
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	58,9	639,6	676,0	377,0	545,6	189,9	150,7	119,7	152,7	112,3
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,7	1,3	1,8	107,9	108,6	109,2	91,2	72,0	57,6	53,3
Onderwijs (85)	1,5	5,1	15,1	18,3	31,4	34,7	34,9	36,7	54,4	57,6
Menselijke gezondheidszorg (86)	6,9	19,2	31,0	34,8	44,7	50,5	55,9	53,6	55,8	58,5
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	17,4	26,2	24,1	25,3	25,9	24,5	22,1	22,1	24,0	23,9
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	3,7	4,3	9,2	12,8	12,6	11,4	5,8	3,8	4,7	10,0
Sport, ontspanning en recreatie (93)	4,9	9,4	15,1	17,2	13,1	11,5	14,0	13,5	19,9	26,7
Verenigingen (94)	0,2	0,3	1,9	1,2	1,6	3,0	3,3	2,2	1,1	1,4
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	30,7	29,4	109,3	44,5	22,4	15,5	23,9	26,7	37,3	30,9
Overige persoonlijke diensten (96)	8,5	15,1	16,5	14,1	17,0	20,8	20,2	15,1	29,7	37,1
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	65.229,5	96.367,9	121.132,7	129.577,1	142.055,4	149.363,9	116.946,0	140.099,0	163.407,5	166.793,5

2.1.3 WAALS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	8,7	15,4	14,0	15,3	19,7	23,8	35,5	30,0	30,3	38,7
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	7,4	8,8	10,0	9,1	16,5	19,6	18,2	20,2	19,7	19,7
Visserij en aquacultuur (03)	9,5	9,9	6,0	6,7	6,1	5,4	5,4	4,1	4,1	4,9
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	19,6	16,2	13,6	16,9	19,5	43,2	42,9	46,5	55,3	55,1
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	814,1	1.182,8	1.437,5	1.419,7	1.616,1	1.647,6	1.482,1	1.615,2	1.776,2	1.758,0
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	215,6	264,2	172,0	172,1	178,3	160,8	159,5	225,8	293,7	270,5
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	42,4	91,3	130,0	155,9	214,2	180,5	127,9	160,5	154,4	141,5
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	591,0	678,3	543,1	598,2	596,8	557,1	387,3	468,5	488,8	445,0
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	47,4	85,0	58,0	64,4	65,6	89,6	99,3	71,5	79,2	100,0
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	19,4	24,1	291,8	41,7	59,5	55,7	54,5	98,0	135,7	213,1
Vervaardiging van chemische producten (20)	1.059,8	1.621,1	1.654,8	1.708,0	2.396,3	2.916,5	2.092,3	2.436,6	2.452,5	2.335,6
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	349,0	798,4	1.474,4	1.856,3	1.569,8	2.114,5	3.137,6	3.438,4	3.006,1	4.267,5
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	412,7	645,1	456,2	532,6	574,1	637,4	567,0	693,9	648,6	546,8
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	422,0	480,0	541,7	576,8	651,9	850,2	554,6	534,0	570,2	573,1
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	1.454,7	1.830,2	2.171,4	3.949,9	4.241,1	4.413,5	2.543,9	4.043,4	4.841,3	3.864,1
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	128,2	125,5	61,6	71,5	94,7	106,0	77,9	143,2	122,8	124,0
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	194,7	323,6	337,0	515,8	540,0	612,5	461,1	475,3	529,6	539,2
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	731,2	1.506,6	1.827,5	2.203,9	2.243,1	2.267,9	1.298,3	1.283,5	1.894,9	1.800,3
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	151,2	163,5	192,7	214,5	227,0	217,2	138,0	165,3	194,2	181,9
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	95,9	291,2	177,8	164,6	214,5	357,8	288,6	177,3	174,1	290,2
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	94,3	62,8	69,4	68,9	70,7	74,2	68,3	69,4	80,9	79,7
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	31,9	31,4	33,2	38,8	35,7	49,2	69,0	95,2	107,5	135,4
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	175,9	360,4	1.447,1	1.505,0	876,3	973,6	961,4	1.139,2	1.195,0	1.151,8
Winning, behandeling en distributie van water (36)	0,3	1,2	1,6	1,3	1,4	1,3	1,4	2,3	3,3	3,3
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	59,6	59,7	150,1	176,0	189,0	217,0	144,4	253,8	298,1	276,4
Bouwnijverheid (41-43)	62,3	71,6	95,3	94,1	99,8	133,1	171,7	153,8	226,0	269,4
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	944,7	1.395,0	1.566,4	1.578,0	1.736,2	2.094,0	2.069,4	2.356,3	2.547,0	2.467,5
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	3.251,9	4.534,8	5.634,9	6.050,0	6.154,3	6.897,2	5.530,6	6.415,4	7.503,2	7.571,6
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	1.050,7	2.266,7	2.173,7	2.239,0	2.447,9	2.464,0	2.522,3	2.470,5	2.651,1	2.681,0
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	35,2	92,2	68,9	50,4	69,8	99,6	88,2	50,6	133,7	255,7
Vervoer over water (50)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Luchtvaart (51)	0,7	0,0	3,1	134,5	135,4	2,6	10,1	19,7	53,4	4,3
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3,1	94,2	94,7	77,7	540,5	1.103,7	1.359,5	517,8	149,1	170,7
Posterijen en koeriers (53)	0,0	0,6	2,1	3,1	6,3	3,5	2,3	1,8	2,1	2,1
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	7,4	5,2	7,8	6,5	9,3	8,1	9,4	6,6	15,8	10,1
Uitgeverijen (58)	15,3	20,5	15,7	14,4	13,0	15,3	17,1	32,2	27,0	31,9

2.1.3 WAALS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	1,4	1,3	-1,3	5,1	4,4	8,7	4,1	19,4	11,0	9,5
Telecommunicatie (61)	10,2	40,5	26,2	25,1	21,4	35,6	38,8	49,1	51,9	52,7
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	2,4	7,1	38,3	26,2	22,8	60,7	105,6	147,6	142,3	162,8
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	3,0	6,4	23,7	29,3	35,8	39,7	5,5	4,4	6,4	2,5
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	0,1	0,8	0,9	1,2	0,9	1,1	0,3	0,2	0,1	0,2
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	1,1	3,2	3,0	7,2	4,0	7,0	2,1	0,8	2,9	4,5
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	11,6	-34,5	33,2	56,5	75,9	58,9	88,1	132,5	123,2	148,4
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	22,3	38,4	75,1	68,2	73,4	83,8	81,8	56,3	77,4	126,7
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	5,2	4,6	40,7	41,3	35,1	33,3	37,2	48,7	48,0	379,9
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	8,8	22,2	29,4	19,7	23,2	22,9	19,9	33,1	46,7	53,3
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	1,8	2,0	3,3	3,1	3,7	6,3	14,1	12,1	6,6	6,9
Verhuur en lease (77)	2,8	11,7	18,9	34,4	35,1	28,0	23,6	27,3	49,3	45,9
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,0	0,0	0,0	1,2	0,1	0,1	8,9	7,8	9,8	11,2
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	5,3	19,0	254,8	252,8	265,0	89,7	101,8	145,0	191,7	69,1
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,0	0,9	0,7	77,6	75,2	74,9	64,3	51,2	37,0	28,3
Onderwijs (85)	2,7	5,9	9,1	9,5	10,9	12,3	15,5	18,8	17,3	18,7
Menselijke gezondheidszorg (86)	0,3	3,6	15,8	17,4	20,7	25,9	35,6	37,7	40,8	37,5
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	6,0	9,6	13,1	13,7	15,2	14,8	14,1	16,0	16,0	20,2
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	0,5	0,7	1,0	0,9	2,5	1,5	1,6	2,9	5,2	3,8
Sport, ontspanning en recreatie (93)	3,0	2,2	5,5	5,3	4,8	5,7	6,7	8,3	12,3	11,2
Verenigingen (94)	2,0	8,2	9,2	8,4	6,1	6,2	4,5	3,4	4,0	5,5
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	33,2	5,3	5,2	6,6	9,0	8,9	9,5	7,2	6,4	8,4
Overige persoonlijke diensten (96)	3,8	19,8	7,4	6,8	7,9	8,7	8,0	8,5	9,3	10,0
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	12.635,3	19.336,5	23.548,5	27.049,2	28.683,6	32.048,4	27.288,9	30.554,2	33.380,6	33.897,4

2.1.4 HET RIJK

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	174,7	297,2	265,1	246,0	280,2	334,9	328,3	300,3	329,3	322,6
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	7,9	9,5	11,4	10,8	17,5	21,9	20,8	22,2	23,6	24,4
Visserij en aquacultuur (03)	15,6	19,0	13,5	15,1	15,3	15,5	18,9	13,5	11,6	11,8
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	42,6	57,6	63,2	62,2	67,6	100,7	92,3	110,9	115,6	105,2
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	5.419,7	6.610,9	7.604,4	7.972,2	9.067,9	10.139,2	9.213,7	9.698,8	11.676,6	12.098,3
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	2.619,6	3.286,8	2.427,9	2.487,8	2.585,5	2.334,6	1.865,3	2.222,7	2.451,3	2.237,0
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	473,1	684,7	754,8	805,2	945,5	808,9	621,1	737,5	812,6	769,7
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	1.545,0	1.929,9	1.664,3	1.767,7	1.873,1	1.816,8	1.421,6	1.718,6	1.915,8	1.841,7
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	262,2	443,7	344,5	420,6	436,1	484,7	482,2	425,0	468,8	435,2
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	3.752,0	9.264,1	13.448,2	16.251,2	16.828,1	20.385,7	13.017,8	18.052,4	24.656,5	28.548,6
Vervaardiging van chemische producten (20)	7.144,8	9.463,7	11.909,4	13.493,1	14.908,8	17.441,1	11.061,6	14.107,1	16.277,1	16.479,8
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	1.055,2	1.796,5	2.635,7	3.170,6	2.880,0	3.630,2	4.652,1	4.902,9	4.361,7	5.888,9
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	1.548,9	2.150,2	2.464,0	2.706,0	2.938,0	3.145,4	2.367,7	2.906,6	3.100,1	2.846,8
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	932,3	1.060,4	1.175,7	1.281,9	1.463,7	1.739,2	1.316,2	1.304,1	1.439,5	1.430,4
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	5.429,5	6.949,1	10.152,9	14.677,5	16.078,5	15.350,8	9.182,5	14.438,7	18.568,7	16.177,0
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	1.342,3	3.110,4	1.565,9	1.735,9	1.833,4	1.781,7	1.277,4	1.392,3	1.324,4	1.103,3
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	1.254,6	1.873,5	1.666,0	1.905,4	1.683,5	1.782,4	1.385,1	1.572,7	1.645,6	1.606,3
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	1.826,0	3.373,4	4.484,0	5.342,3	5.856,7	6.048,3	3.869,3	3.769,4	4.883,2	4.812,1
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	9.052,0	11.051,9	12.141,8	12.096,4	11.993,8	11.453,1	7.921,3	10.297,6	12.595,1	12.380,7
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	195,8	803,7	359,7	464,1	491,1	615,9	541,7	490,7	509,1	658,1
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	1.155,7	1.725,2	1.105,7	1.154,8	1.453,6	1.503,8	1.213,0	1.496,3	1.729,4	1.666,8
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	164,4	512,0	249,0	244,4	243,8	232,8	347,4	546,6	442,9	589,5
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	1.363,1	2.953,2	6.148,3	7.344,7	5.827,1	8.769,0	7.462,3	8.560,8	8.751,4	7.477,4
Winning, behandeling en distributie van water (36)	4,5	9,7	10,9	11,0	11,7	13,3	13,1	14,5	23,2	44,9
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	400,9	486,1	698,8	872,6	962,8	995,0	781,1	1.006,6	1.237,1	1.260,8
Bouwnijverheid (41-43)	452,3	595,0	782,2	716,8	835,4	1.263,9	1.525,2	1.422,4	1.964,4	1.458,8
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	6.870,4	10.348,7	16.906,0	18.898,4	20.531,7	21.650,7	18.777,0	20.789,9	22.546,4	21.904,7
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	33.457,7	47.892,0	57.249,2	59.857,3	64.327,0	68.364,0	56.388,5	66.268,0	75.434,9	76.063,2
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	4.468,4	6.731,1	8.134,2	8.538,6	9.383,2	9.903,4	9.840,8	9.914,9	10.676,5	11.301,3
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	132,9	288,6	426,4	405,1	447,0	458,4	401,0	312,3	514,4	974,0
Vervoer over water (50)	3,9	2,9	2.637,6	441,2	520,0	550,0	592,2	433,1	142,6	22,4
Luchtvaart (51)	360,2	537,8	155,0	323,5	558,0	427,2	281,3	197,0	381,2	86,3
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	362,7	604,6	688,4	510,6	1.045,9	2.113,1	2.403,4	1.823,5	1.966,9	2.448,2
Posterijen en koeriers (53)	9,6	9,7	16,3	19,6	29,3	22,8	16,5	13,2	10,2	12,4
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	47,8	46,9	85,1	83,5	86,1	95,1	82,4	73,2	96,4	82,9
Uitgeverijen (58)	274,2	443,1	193,5	231,5	243,0	260,1	237,6	257,9	224,9	191,8

2.1.4 HET RIJK (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	12,7	31,7	48,9	58,1	53,5	56,3	55,0	71,2	43,3	39,5
Telecommunicatie (61)	52,9	305,9	227,1	231,8	259,7	313,0	346,0	362,0	460,1	483,3
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	78,0	347,8	280,4	280,6	342,7	323,7	267,6	268,2	269,1	313,1
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	128,7	247,5	378,5	379,6	485,3	609,8	458,6	498,6	663,5	614,0
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,7	0,2	0,4	0,1	0,7	0,5	0,8	0,0	0,0	0,8
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	29,4	32,6	28,1	26,4	22,8	43,3	27,2	37,1	94,4	92,5
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	15,0	19,3	39,3	46,7	38,7	85,5	37,4	38,6	67,8	45,2
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	175,7	793,0	984,1	1.048,5	1.277,3	1.092,5	1.361,4	1.433,7	1.526,0	1.535,2
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	125,9	206,9	322,2	280,5	340,4	436,2	477,0	628,0	469,6	460,7
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	23,0	64,3	179,6	207,1	200,6	182,4	202,3	216,0	296,8	660,8
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	141,2	423,7	267,9	236,5	271,7	294,0	320,3	319,6	439,7	482,7
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	38,9	36,8	36,4	36,7	30,0	30,5	38,2	43,2	44,9	45,6
Verhuur en lease (77)	113,7	203,6	219,6	234,7	294,0	318,4	195,4	211,2	253,9	247,8
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,7	6,7	6,8	6,4	6,1	6,4	6,5	8,9	10,9	5,0
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,2	0,6	8,2	12,8	9,7	20,9	30,1	12,0	43,3	73,5
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	73,6	808,5	1.055,4	706,3	858,8	332,7	306,8	303,3	370,8	531,1
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,7	6,5	144,3	241,2	244,4	254,0	291,1	227,8	402,9	245,4
Onderwijs (85)	5,0	17,4	31,9	35,7	49,1	56,2	60,5	71,9	85,9	90,2
Menselijke gezondheidszorg (86)	8,7	32,0	69,8	68,2	84,4	104,7	117,6	116,0	131,7	127,6
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	24,0	35,8	37,3	39,0	42,9	39,7	36,4	39,0	41,0	45,0
Creative activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	22,3	11,6	18,3	20,9	23,5	20,6	16,0	13,6	15,2	18,7
Sport, ontspanning en recreatie (93)	8,6	11,7	22,0	23,2	18,8	18,4	21,8	24,2	33,1	39,4
Verenigingen (94)	7,3	19,7	25,0	28,0	24,0	27,5	25,2	20,9	22,0	22,2
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	65,7	40,9	133,4	65,4	39,1	33,2	38,2	35,4	44,8	40,4
Overige persoonlijke diensten (96)	45,4	41,1	29,0	24,9	29,0	34,1	31,8	27,1	44,1	51,1
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	94.820,8	141.168,8	175.232,9	190.905,5	203.797,0	220.787,7	175.789,1	206.641,3	239.184,0	241.674,3

2.2 UITVOER VAN GOEDEREN PER GEWEST (NUTS1) EN A64-BEDRIJFSTAK

2.2.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	0,8	0,5	2,9	2,9	3,5	3,6	0,1	0,1	0,7	0,2
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Visserij en aquacultuur (03)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	5,8	0,0	5,9	20,8	20,5	9,4	5,3	4,9	5,2	4,0
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	441,9	323,1	320,6	339,7	382,7	407,8	365,6	307,6	379,0	377,5
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	171,5	556,1	454,7	330,6	319,9	349,0	301,3	288,2	272,7	5,3
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	2,6	4,0	6,9	6,2	6,9	9,9	6,8	7,3	10,0	14,5
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	83,9	67,7	53,1	39,8	33,0	22,4	13,6	14,7	13,8	13,0
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	33,7	56,3	46,6	43,5	31,6	40,7	33,7	27,0	41,9	28,4
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	1.733,8	3.507,2	4.084,2	5.630,8	7.172,5	7.570,0	5.199,9	6.373,2	7.366,5	8.546,0
Vervaardiging van chemische producten (20)	903,7	542,7	468,3	591,3	315,7	616,0	292,4	199,0	160,9	171,5
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	93,5	165,4	209,0	178,0	262,5	329,2	347,6	201,3	353,1	639,5
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	65,7	18,4	18,8	20,9	22,0	19,7	15,6	15,7	14,5	14,1
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	87,4	102,7	107,9	113,5	140,4	142,5	110,7	119,1	138,4	130,6
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	243,2	286,2	190,0	694,2	359,9	339,4	202,3	206,4	336,1	339,3
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	62,0	45,5	37,2	45,0	26,6	22,8	16,9	14,7	1,7	3,6
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	164,4	103,2	25,6	32,9	21,2	36,7	30,5	26,9	31,8	32,8
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	71,5	58,8	148,5	209,2	127,8	116,9	124,3	110,4	145,9	100,7
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	2.355,0	2.945,2	2.888,3	2.330,0	975,1	1.213,9	856,8	1.132,5	1.782,6	1.811,2
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	44,5	52,8	39,9	45,6	30,6	26,7	30,5	44,6	58,9	64,2
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	5,3	15,4	14,5	23,2	49,7	104,6	132,4	7,1	6,0	11,6
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	56,5	41,1	6,3	2,3	7,1	1,3	1,2	-0,3	0,0	1,2
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	123,5	177,7	1.174,5	1.746,8	1.740,3	2.928,0	2.997,8	3.753,4	3.490,2	1.597,1
Winning, behandeling en distributie van water (36)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	50,5	46,0	28,2	32,8	38,6	52,0	15,9	27,0	25,6	25,1
Bouwnijverheid (41-43)	35,1	39,2	31,4	25,9	58,6	10,1	7,6	16,5	-29,4	67,6
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	304,1	565,6	2.668,1	3.382,7	3.722,6	3.068,6	2.228,5	1.792,7	2.651,1	2.635,2
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	2.667,2	4.516,5	3.694,3	3.861,5	4.149,4	4.354,4	3.863,3	4.850,6	5.130,8	5.161,4
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	106,3	212,2	207,3	188,1	265,9	212,0	203,2	213,3	284,0	242,7
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	10,0	26,2	32,0	28,3	15,9	12,2	13,1	39,4	17,8	47,9
Vervoer over water (50)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Luchtvaart (51)	22,0	0,2	0,1	0,0	0,0	2,1	0,0	0,4	1,0	0,0
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3,0	151,8	290,7	328,3	25,9	617,4	313,0	409,2	492,3	483,2
Posterijen en koeriers (53)	0,4	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	0,9	0,7	0,5	1,0
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	3,6	2,8	8,1	5,4	5,5	4,4	7,3	6,2	4,9	8,1
Uitgeverijen (58)	21,9	31,7	56,4	62,1	63,9	67,2	73,9	9,0	7,2	30,3

2.2.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	5,1	4,2	8,0	5,8	5,8	5,9	11,3	12,7	6,2	3,9
Telecommunicatie (61)	3,1	8,7	10,6	11,2	14,8	10,9	9,9	8,2	14,6	18,2
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	24,2	60,2	11,3	10,8	11,0	7,7	3,2	3,8	5,5	9,5
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	47,6	4,2	24,4	29,6	59,3	16,6	8,1	12,5	8,3	15,7
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	14,0	78,8	39,9	40,4	44,7	59,8	39,8	65,5	88,4	72,0
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	2,5	3,4	2,5	2,9	1,9	0,5	0,5	0,5	0,4	1,6
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	35,1	173,0	383,2	303,7	521,0	412,9	452,0	542,8	482,4	247,3
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	47,4	30,1	155,2	51,2	41,6	53,8	50,3	41,0	22,0	29,2
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	1,0	1,1	0,3	3,6	1,8	1,3	13,9	14,7	19,9	37,5
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	73,4	300,2	95,5	110,4	44,3	25,8	59,2	57,9	75,4	80,4
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	1,6	2,1	6,6	4,8	0,7	0,6	1,6	2,8	6,6	2,1
Verhuur en lease (77)	19,2	64,1	74,7	60,8	57,3	57,8	54,5	58,3	74,0	108,5
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,7	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,1	0,2	9,6	0,1
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,1	0,1	7,8	7,4	10,6	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	4,4	208,8	198,0	121,3	111,4	17,8	11,6	15,0	14,9	441,0
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,2	16,4	40,7	70,5	5,8	16,6	16,0	17,0	35,2	61,7
Onderwijs (85)	0,0	-0,1	0,1	0,4	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,5
Menselijke gezondheidszorg (86)	0,1	0,5	5,4	5,0	9,0	4,1	5,2	5,0	5,5	4,2
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	1,6	0,5	0,2	0,9	4,3	0,7	0,6	6,3	7,4	9,8
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	2,1	1,7	1,7	1,9	2,3	1,8	2,0	1,8	3,9	1,5
Sport, ontspanning en recreatie (93)	0,0	0,0	1,2	1,9	2,0	2,7	2,3	1,5	0,4	0,5
Verenigingen (94)	3,4	12,9	10,2	13,8	13,3	13,5	10,7	11,7	11,1	10,5
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	0,9	4,1	12,7	8,8	4,4	4,3	2,7	5,1	1,3	1,3
Overige persoonlijke diensten (96)	5,2	3,0	2,9	2,6	2,0	1,7	1,8	1,4	1,0	0,2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	10.267,4	15.640,8	18.414,2	21.232,4	21.365,7	23.436,1	18.569,1	21.104,0	24.090,3	23.766,1

2.2.2 VLAAMSE GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	298,0	469,6	500,1	453,8	484,7	532,7	516,6	555,7	626,6	618,5
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	5,4	5,7	4,8	2,5	2,8	3,4	1,8	5,8	6,2	5,9
Visserij en aquacultuur (03)	10,0	16,8	34,5	35,1	38,1	30,4	22,4	23,8	30,1	25,9
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	85,4	124,5	140,0	144,0	148,8	140,4	119,7	129,0	130,6	121,7
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	5.849,7	7.221,8	9.147,8	9.664,3	10.414,3	11.483,5	10.935,2	10.831,0	12.638,0	13.366,5
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	4.455,8	5.217,9	4.833,4	4.955,4	4.967,9	4.500,3	3.746,6	3.878,6	4.011,8	4.124,3
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	571,0	941,1	1.160,1	1.235,6	1.269,3	1.095,9	857,2	878,2	971,9	934,3
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	1.137,1	1.614,2	1.597,0	1.638,3	1.672,2	1.786,9	1.542,7	1.660,8	1.838,1	1.889,2
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	387,4	511,2	440,4	425,2	529,3	440,8	380,1	347,5	354,2	328,7
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	1.642,7	3.353,3	6.207,5	6.156,2	7.450,5	9.707,0	6.656,0	8.694,9	10.471,1	11.660,4
Vervaardiging van chemische producten (20)	9.521,7	13.306,4	17.926,0	19.782,9	19.913,2	20.126,0	15.872,4	19.962,0	22.252,9	23.174,5
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	1.690,0	1.700,0	2.745,0	2.902,8	2.589,8	2.775,1	2.894,9	3.260,1	3.841,1	3.911,2
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	1.738,3	2.653,7	3.672,6	3.832,4	4.017,8	3.919,4	3.117,5	3.291,4	3.502,7	3.437,2
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	829,5	1.101,6	1.244,8	1.334,1	1.477,6	1.498,5	1.214,6	1.156,1	1.224,4	1.131,9
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	6.452,0	8.767,3	12.003,5	14.048,3	16.825,5	15.900,9	10.609,9	12.882,2	16.025,0	15.297,7
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	1.941,7	4.198,2	2.103,8	2.267,8	3.053,7	2.944,4	2.122,3	2.037,2	1.657,8	1.440,8
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	1.328,7	2.024,1	2.359,9	2.685,9	1.647,7	1.544,2	1.256,3	1.302,2	1.549,3	1.406,5
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	2.441,5	3.608,5	4.588,8	4.889,7	5.566,4	5.795,5	4.381,4	5.015,3	5.744,8	6.196,5
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	9.661,1	10.496,5	12.867,0	13.661,1	14.091,6	13.582,7	9.376,1	11.321,1	14.702,6	13.795,7
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	107,0	288,5	175,3	124,6	176,2	146,8	123,4	157,9	145,8	163,7
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	1.616,3	2.426,1	1.715,8	1.726,3	1.960,2	1.828,8	1.516,1	1.974,3	2.072,0	1.991,5
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	136,9	363,0	252,5	180,1	144,7	154,0	239,1	257,5	228,1	304,8
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	64,0	174,0	162,1	245,9	221,2	186,9	385,8	300,4	359,1	285,0
Winning, behandeling en distributie van water (36)	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	0,5	1,3	1,3	2,9
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	386,3	580,7	891,9	1.087,2	1.041,3	950,9	711,0	1.092,0	1.296,5	1.290,6
Bouwnijverheid (41-43)	175,2	213,6	270,0	259,0	299,8	273,8	371,2	305,6	312,4	325,3
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	1.377,2	2.914,4	6.826,0	8.163,2	8.664,4	8.350,6	6.999,4	7.545,7	9.693,9	9.942,0
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	16.774,3	27.517,7	34.207,6	35.801,6	39.200,4	38.612,5	31.670,6	40.923,6	46.298,7	48.655,0
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	456,4	921,2	1.137,5	1.159,5	1.508,0	1.576,6	1.135,9	1.443,8	1.344,3	1.553,3
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	107,4	224,1	280,7	327,7	431,1	477,3	517,6	408,3	405,8	289,1
Vervoer over water (50)	53,2	27,0	435,9	232,9	65,8	562,5	189,7	322,7	185,0	163,6
Luchtvaart (51)	69,7	19,6	32,1	19,8	15,8	35,2	41,8	79,8	38,5	88,8
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	1.110,2	585,4	523,3	697,2	1.148,8	1.313,0	2.534,0	2.679,0	3.155,7	1.701,0
Posterijen en koeriers (53)	6,1	12,2	41,0	35,1	27,7	27,3	20,5	29,6	34,0	30,3
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	7,2	9,0	34,6	79,4	64,0	87,6	101,5	163,1	145,7	70,6
Uitgeverijen (58)	71,6	166,1	112,0	100,6	92,2	99,9	91,5	97,8	96,8	79,0

2.2.2 VLAAMSE GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	3,7	13,4	11,0	12,6	15,4	16,3	19,4	26,0	11,9	11,6
Telecommunicatie (61)	1,6	10,6	17,0	16,4	44,1	54,8	39,8	31,2	49,2	47,5
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	26,9	32,2	95,2	77,5	78,2	112,9	81,6	80,4	79,8	101,7
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	22,2	10,3	11,8	32,6	69,8	72,0	34,0	20,7	35,7	76,2
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	2,7	3,7	5,9	1,6	1,1	1,1	0,4	0,6	1,1	1,1
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	22,6	6,9	34,4	18,3	14,4	15,7	19,6	13,9	21,1	15,9
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	71,8	542,4	427,0	506,3	548,6	542,3	634,0	1.044,0	1.408,5	1.493,2
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	110,5	243,3	243,1	234,4	269,5	362,7	400,1	586,6	396,5	421,8
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	14,1	120,4	75,1	61,8	68,0	83,9	72,5	67,5	73,9	102,3
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	55,1	126,8	83,3	92,2	110,6	117,1	85,0	114,6	138,1	152,3
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	37,2	29,4	17,1	14,6	21,1	30,2	28,9	28,5	40,0	49,3
Verhuur en lease (77)	52,2	122,5	295,0	253,7	242,6	222,3	181,9	189,5	240,9	234,4
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	4,2	13,3	11,2	5,5	10,8	11,4	3,3	33,0	6,8	11,1
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,1	0,8	0,5	0,2	0,3	0,2	0,5	20,2	0,4	1,0
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	84,1	645,7	653,2	212,6	428,9	177,5	136,7	125,4	155,4	134,5
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,0	0,0	0,0	14,8	13,9	35,2	35,3	11,2	21,8	8,8
Onderwijs (85)	0,4	0,4	2,0	1,4	1,5	3,9	1,6	1,7	3,9	7,4
Menselijke gezondheidszorg (86)	0,5	0,3	1,7	1,2	1,7	2,6	1,5	2,6	3,0	5,5
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	25,7	28,4	598,5	661,4	499,9	83,4	70,3	35,9	34,9	35,6
Creative activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	2,8	2,4	19,9	19,7	18,0	15,5	4,8	6,0	9,4	12,6
Sport, ontspanning en recreatie (93)	1,8	4,4	10,4	3,7	3,7	9,6	6,3	12,5	16,3	25,5
Verenigingen (94)	0,6	1,0	0,2	0,5	0,5	0,1	0,3	0,1	0,0	0,1
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	29,5	20,7	18,1	14,9	9,3	8,8	9,6	12,9	10,6	17,4
Overige persoonlijke diensten (96)	1,8	2,6	3,6	2,5	1,1	3,5	3,2	3,4	13,3	17,2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	73.138,3	105.757,0	133.310,5	142.615,9	153.696,0	154.475,0	124.143,9	147.483,7	170.165,3	172.787,9

2.2.3 WAALSE GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	27,5	36,7	45,4	29,7	28,3	32,6	46,7	47,4	48,7	58,0
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	27,8	37,9	38,3	32,3	34,2	39,5	41,1	44,3	52,5	57,8
Visserij en aquacultuur (03)	10,4	8,2	4,9	4,4	3,5	2,8	2,6	3,5	4,1	4,0
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	117,2	154,6	125,8	151,8	156,2	178,8	150,2	163,2	195,5	172,9
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	1.330,9	2.053,7	2.564,4	2.604,4	3.018,4	3.151,2	2.894,9	3.206,8	3.446,8	3.565,0
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	416,2	436,6	364,4	347,3	341,3	315,3	300,9	342,5	406,4	409,4
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	87,2	137,9	358,7	427,5	505,3	457,9	313,5	302,8	327,8	329,2
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	865,8	1.095,6	999,5	1.025,1	974,4	890,9	739,2	771,7	781,5	791,5
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	126,7	101,5	112,1	111,8	132,5	128,6	118,9	115,4	128,4	128,0
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	19,4	19,2	250,3	27,9	38,7	45,7	59,3	111,2	145,3	262,4
Vervaardiging van chemische producten (20)	1.713,3	2.599,3	3.029,7	3.148,8	4.052,8	4.637,2	3.837,4	4.331,6	4.344,9	3.732,5
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	919,1	1.743,5	3.155,9	4.119,4	4.172,9	4.536,5	6.811,9	7.239,2	6.902,5	7.389,5
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	863,6	1.173,4	926,9	980,1	1.034,3	1.028,1	925,7	962,4	918,6	865,5
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	1.189,2	1.367,0	1.475,5	1.555,1	1.646,7	1.845,5	1.401,1	1.506,6	1.603,7	1.453,9
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	3.747,0	3.939,2	5.044,1	7.423,2	7.486,7	7.730,0	5.225,4	5.903,3	7.047,2	6.695,4
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	126,9	167,5	179,9	203,1	230,8	235,1	207,6	223,5	223,4	249,1
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	387,9	499,2	616,1	698,9	719,7	798,7	696,5	613,7	639,9	578,1
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	841,3	2.272,6	2.703,4	3.154,1	3.101,3	3.079,6	1.836,9	1.750,5	2.716,8	2.526,7
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	430,2	328,8	413,4	436,1	448,1	431,0	282,8	308,3	329,2	321,6
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	189,5	297,3	440,1	553,9	585,2	678,0	565,3	377,9	354,0	500,8
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	191,1	140,2	125,2	107,5	108,8	112,3	108,1	108,9	133,3	141,3
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	58,9	141,7	84,0	90,0	100,3	119,2	113,3	109,5	147,3	166,2
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	26,4	78,7	123,5	156,4	114,9	51,9	126,6	152,8	159,3	104,4
Winning, behandeling en distributie van water (36)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	70,5	103,8	250,0	283,6	311,4	336,8	223,7	415,7	493,5	376,0
Bouwnijverheid (41-43)	32,2	62,2	50,7	34,7	55,9	45,4	39,0	50,8	61,0	68,7
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	325,4	692,7	786,8	796,2	690,7	610,4	576,1	731,7	853,1	913,6
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	2.393,5	2.845,7	4.838,6	4.759,4	4.392,9	4.830,6	3.376,3	4.265,3	5.275,0	5.909,3
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	212,7	960,2	450,2	428,2	532,9	499,5	498,5	546,6	580,3	584,5
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	11,6	25,8	31,2	36,7	46,2	36,3	52,1	37,2	44,9	31,4
Vervoer over water (50)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Luchtvaart (51)	0,2	0,0	1,5	2,1	2,0	1,4	0,9	1,2	0,3	1,5
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3,2	48,3	82,8	123,4	478,0	1.114,5	1.392,1	694,4	424,2	362,2
Posterijen en koeriers (53)	0,0	0,5	1,5	1,7	1,4	1,7	1,1	0,8	1,2	1,2
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	1,0	1,7	2,9	1,1	1,5	2,4	2,2	0,8	3,3	3,8
Uitgeverijen (58)	41,0	111,4	61,5	51,3	55,1	55,9	32,3	29,4	30,4	32,2

2.2.3 WAALSE GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	1,1	0,0	4,4	9,4	9,8	7,9	6,1	1,6	5,1	5,8
Telecommunicatie (61)	10,3	20,6	10,3	14,0	14,3	15,6	8,2	7,1	10,7	6,4
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	4,7	15,7	41,7	26,5	22,9	28,3	62,2	44,5	81,5	68,6
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	3,9	2,9	0,8	1,7	9,4	5,3	0,2	0,4	0,4	0,3
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	0,0	0,4	1,0	0,5	0,5	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	0,3	1,9	4,6	0,8	6,0	4,0	3,5	5,0	7,4	11,7
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	51,8	309,9	64,9	165,0	132,4	80,0	72,9	164,8	139,9	270,1
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	78,8	99,8	206,5	158,7	200,7	159,2	134,0	127,1	136,2	123,5
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	2,1	1,7	13,9	1,9	9,1	2,7	3,1	6,1	2,9	7,4
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	6,3	14,5	20,3	9,7	18,5	27,5	16,0	35,1	51,2	56,1
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	0,5	1,8	2,1	1,1	1,0	1,1	1,0	1,1	1,6	5,3
Verhuur en lease (77)	1,8	3,4	6,9	7,8	11,0	13,4	15,7	12,5	31,1	32,7
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,6	0,2	0,6	0,1	0,6	1,6	0,1	3,6	3,2	0,0
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	7,1	6,8	4,7	3,3
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	11,0	12,4	328,6	284,4	336,8	22,6	25,3	40,0	62,7	46,5
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,0	0,0	0,0	11,0	10,3	25,2	31,8	9,2	19,6	11,7
Onderwijs (85)	0,2	0,4	0,3	0,2	0,1	0,4	0,6	0,4	0,8	0,7
Menselijke gezondheidszorg (86)	0,0	0,0	1,0	0,4	0,5	0,5	1,1	0,8	0,9	0,7
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	7,6	14,1	50,6	47,2	35,2	51,8	40,7	13,5	15,0	18,9
Creative activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	0,1	0,2	1,2	2,2	1,5	0,4	0,8	1,8	1,4	0,7
Sport, ontspanning en recreatie (93)	0,6	0,2	2,4	1,0	0,8	1,7	0,5	0,6	1,8	3,8
Verenigingen (94)	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,6	0,4	0,7
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	21,9	6,8	5,7	18,1	10,3	5,1	6,6	6,7	6,7	10,9
Overige persoonlijke diensten (96)	0,5	10,8	1,0	0,3	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	17.008,9	24.200,6	30.508,1	34.670,0	36.435,3	38.515,7	33.438,1	35.960,7	39.409,7	39.473,7

2.2.4 HET RIJK

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (01)	326,3	506,8	548,4	486,4	516,5	568,9	563,4	603,2	676,0	676,7
Bosbouw en de exploitatie van bossen (02)	33,2	43,6	43,2	34,8	37,0	42,9	43,0	50,2	58,7	63,8
Visserij en aquacultuur (03)	20,4	25,0	39,4	39,5	41,6	33,2	25,0	27,3	34,2	29,9
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw (05-09)	208,4	279,1	271,8	316,4	325,5	328,7	275,1	297,1	331,3	298,5
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabakproducten (10-12)	7.622,5	9.598,7	12.032,9	12.608,6	13.815,4	15.042,6	14.195,8	14.345,4	16.463,9	17.309,1
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	5.043,6	6.210,5	5.652,4	5.633,4	5.629,2	5.164,4	4.348,9	4.509,2	4.690,8	4.538,8
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (16)	660,8	1.083,0	1.525,7	1.669,3	1.781,5	1.563,7	1.177,5	1.188,3	1.309,7	1.278,0
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	2.086,8	2.777,5	2.649,6	2.703,2	2.679,6	2.700,2	2.295,5	2.447,2	2.633,4	2.693,7
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media (18)	547,8	669,0	599,1	580,5	693,4	610,1	532,7	489,9	524,5	485,1
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (19)	3.396,0	6.879,6	10.542,0	11.814,9	14.661,6	17.322,7	11.915,3	15.179,4	17.982,9	20.468,9
Vervaardiging van chemische producten (20)	12.138,8	16.448,4	21.424,1	23.523,0	24.281,8	25.379,3	20.002,4	24.492,7	26.758,8	27.078,5
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (21)	2.702,6	3.608,9	6.109,9	7.200,2	7.025,4	7.640,7	10.054,5	10.700,7	11.096,6	11.940,3
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	2.667,6	3.845,5	4.618,3	4.833,4	5.074,1	4.967,2	4.058,8	4.269,5	4.435,8	4.316,8
Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (23)	2.106,1	2.571,3	2.828,2	3.002,7	3.264,7	3.486,5	2.726,4	2.781,8	2.966,5	2.716,4
Vervaardiging van metalen in primaire vorm, Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24-25)	10.442,2	12.992,7	17.237,6	22.165,7	24.672,1	23.970,3	16.037,6	18.991,9	23.408,3	22.332,4
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	2.130,7	4.411,4	2.320,9	2.516,0	3.311,2	3.202,4	2.346,8	2.275,4	1.882,9	1.693,5
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	1.881,0	2.626,5	3.001,6	3.417,8	2.388,7	2.379,6	1.983,3	1.943,0	2.220,9	2.017,4
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	3.354,2	5.939,8	7.440,8	8.253,0	8.795,5	8.992,1	6.342,6	6.876,2	8.607,6	8.824,1
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers (29)	12.446,3	13.770,5	16.168,7	16.427,2	15.514,8	15.227,6	10.515,7	12.761,9	16.814,4	15.928,5
Vervaardiging van andere transportmiddelen (30)	341,0	638,6	655,3	724,1	792,0	851,5	719,2	580,4	558,7	728,7
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	1.812,7	2.581,7	1.855,5	1.857,0	2.118,7	2.045,7	1.756,6	2.090,3	2.211,3	2.144,4
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	252,3	545,8	342,8	272,4	252,1	274,5	353,6	366,7	375,4	472,2
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	214,0	430,5	1.460,1	2.149,2	2.076,3	3.167,0	3.510,4	4.206,7	4.008,8	1.986,5
Winning, behandeling en distributie van water (36)	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3	0,5	1,4	1,4	3,0
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	507,3	730,5	1.170,1	1.403,6	1.391,3	1.339,7	950,6	1.534,7	1.815,6	1.691,7
Bouwnijverheid (41-43)	242,8	314,9	352,0	319,4	414,6	329,7	417,9	373,4	344,0	461,4
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	2.006,7	4.172,7	10.280,9	12.342,1	13.077,7	12.029,6	9.804,0	10.070,1	13.198,1	13.490,8
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	21.835,0	34.879,9	42.740,5	44.422,5	47.742,7	47.797,5	38.910,2	50.039,5	56.704,5	59.725,7
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	775,4	2.093,6	1.795,0	1.775,8	2.306,8	2.288,1	1.837,6	2.203,7	2.208,6	2.380,5
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	129,0	276,1	343,9	392,7	493,2	525,8	582,8	484,9	468,5	368,4
Vervoer over water (50)	53,3	27,0	435,9	232,9	65,8	562,5	189,7	322,8	185,1	163,6
Luchtvaart (51)	91,9	19,8	33,7	21,9	17,8	38,7	42,7	81,4	39,8	90,3
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	1.116,4	785,5	896,8	1.148,9	1.652,7	3.044,9	4.239,1	3.782,6	4.072,2	2.546,4
Posterijen en koeriers (53)	6,5	12,9	42,8	37,3	29,6	29,5	22,5	31,1	35,7	32,5
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	11,7	13,4	45,6	86,0	71,0	94,4	111,1	170,1	153,9	82,4
Uitgeverijen (58)	134,5	309,2	229,9	214,0	211,2	223,0	197,7	136,2	134,4	141,5

2.2.4 HET RIJK (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	9,9	17,6	23,4	27,8	31,0	30,1	36,8	40,3	23,2	21,3
Telecommunicatie (61)	15,0	40,0	37,9	41,6	73,4	81,3	58,1	46,5	74,5	72,3
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	55,8	108,0	148,2	114,7	112,0	148,7	147,1	128,7	166,8	180,0
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen (64)	73,7	17,4	37,0	63,9	138,5	93,9	42,3	33,6	44,4	92,2
Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen (65)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (66)	16,7	82,9	46,8	42,5	46,3	61,0	40,3	66,3	89,5	73,2
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	25,4	12,1	41,4	22,2	22,1	20,2	23,6	19,3	28,8	29,0
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	158,7	1.025,3	875,1	975,0	1.202,0	1.035,2	1.158,9	1.751,6	2.030,8	2.010,6
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	236,7	373,2	604,8	444,3	511,8	575,7	584,4	754,7	554,7	574,5
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	17,2	123,2	89,3	67,3	78,6	87,8	89,5	88,2	96,6	147,3
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	134,8	441,5	199,1	212,3	173,4	170,4	160,2	207,6	264,7	288,8
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	39,3	33,3	25,8	20,5	22,8	31,9	31,5	32,4	48,2	56,7
Verhuur en lease (77)	73,2	190,0	376,6	322,3	310,9	293,5	252,1	260,3	346,0	375,6
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	5,5	13,6	11,9	5,9	11,6	13,4	3,5	36,8	19,6	11,2
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	0,2	0,9	8,3	8,4	10,9	7,9	7,6	27,0	5,1	4,3
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	99,5	866,9	1.179,8	618,3	877,1	217,9	173,6	180,4	233,0	622,0
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	0,2	16,4	40,7	96,3	30,0	77,1	83,1	37,5	76,5	82,3
Onderwijs (85)	0,5	0,6	2,3	1,9	1,7	4,4	2,4	2,4	5,0	8,4
Menselijke gezondheidszorg (86)	0,6	0,8	8,1	6,7	11,0	7,3	7,8	8,4	9,5	10,2
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	34,8	43,1	649,2	709,5	539,4	135,9	111,5	55,8	57,4	64,2
Creative activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen (90-92)	5,0	4,3	22,8	23,8	21,8	17,7	7,6	9,6	14,7	14,8
Sport, ontspanning en recreatie (93)	2,4	4,6	14,0	6,6	6,5	14,0	9,1	14,6	18,5	29,8
Verenigingen (94)	4,0	14,2	10,5	14,3	13,9	13,6	11,2	12,4	11,5	11,3
Reparatie van computers en consumentenartikelen (95)	52,3	31,6	36,5	41,8	24,0	18,2	18,9	24,7	18,6	29,6
Overige persoonlijke diensten (96)	7,5	16,4	7,5	5,4	3,3	5,2	5,1	4,9	14,4	17,6
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	100.414,5	145.598,2	182.232,5	198.518,6	211.497,4	216.427,5	176.152,0	204.549,3	233.665,1	236.027,8

2.3 INVOER VAN DIENSTEN PER GEWEST (NUTS1) EN A64-BEDRIJFSTAK

2.3.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur (01+02+03)	0,1	0,9	0,5	n.	n.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09+23)	4,1	8,6	5,1	n.	n.	18,5	15,7	17,9	21,3	24,0
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (10-12)	28,4	29,2	14,4	n.	n.	28,9	40,0	40,1	62,5	79,0
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	17,9	132,5	154,9	n.	n.	201,9	134,2	31,5	171,8	0,7
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; drukkerijen, reproductie van opgenomen media (16+18)	3,3	6,6	4,8	n.	n.	3,4	4,5	6,0	2,4	6,1
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	3,4	2,3	5,1	n.	n.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	224,1	37,9	419,3	n.	n.	230,0	237,2	331,3	346,3	318,4
Vervaardiging van chemische producten (20)	92,7	19,7	15,2	n.	n.	158,1	37,9	51,0	17,4	33,1
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	0,9	1,5	1,3	n.	n.	2,2	2,2	1,8	0,8	0,9
Vervaardiging van metalen in primaire vorm (24)	2,0	3,4	3,1	n.	n.	5,1	5,9	4,9	17,2	35,4
Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (25)	6,8	15,2	22,2	n.	n.	7,6	5,1	6,8	7,4	0,9
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	4,4	5,5	2,5	n.	n.	0,2	1,3	9,3	4,5	1,0
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	7,9	4,1	0,6	n.	n.	5,2	6,4	1,5	18,7	16,2
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	8,0	8,6	27,6	n.	n.	21,4	10,0	16,5	9,6	14,1
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (29+30)	58,4	54,4	8,9	n.	n.	21,5	18,7	25,2	23,4	63,3
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	0,9	2,5	1,1	n.	n.	4,4	6,0	0,2	0,1	0,2
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	16,7	7,5	5,5	n.	n.	6,4	12,3	1,0	37,6	20,1
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	77,7	29,9	54,1	n.	n.	887,5	384,6	587,8	425,0	395,1
Winning, behandeling en distributie van water (36)	1,1	2,7	0,9	n.	n.	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; teruggwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	13,4	4,8	7,7	n.	n.	14,9	6,2	5,3	88,0	121,6
Bouwnijverheid (41-43)	63,1	70,5	60,1	n.	n.	106,2	84,5	110,2	101,9	92,0
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	38,7	23,4	250,8	n.	n.	393,7	453,5	434,8	408,5	497,3
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	826,9	983,4	747,5	n.	n.	1.708,6	1.851,1	2.435,9	2.585,3	2.851,5
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	39,9	62,8	352,5	n.	n.	874,0	1.099,7	1.417,4	1.562,6	1.691,1
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen; vervoer over water; luchtvaart (49+50+51)	445,5	468,5	411,4	n.	n.	916,2	745,7	811,5	677,8	742,9
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	80,7	339,4	527,7	n.	n.	490,3	210,8	280,6	175,2	187,4
Posterijen en koeriers (53)	5,5	20,9	22,3	n.	n.	46,1	69,7	54,6	44,8	55,9
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	67,0	91,2	81,4	n.	n.	25,5	22,0	20,8	21,9	35,4
Uitgeverijen (58)	30,0	44,4	47,0	n.	n.	46,3	48,3	52,5	32,3	64,5
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	76,5	150,8	147,8	n.	n.	243,0	169,8	212,5	199,7	201,2
Telecommunicatie (61)	75,8	337,8	279,9	n.	n.	507,2	542,5	328,0	446,8	455,6

2.3.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	93,8	225,2	243,0	n.	n.	387,3	451,8	471,8	620,7	632,5
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herv verzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	1.240,4	1.927,5	2.651,0	n.	n.	3.292,5	2.938,2	2.851,1	3.130,6	2.948,8
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	16,7	25,0	28,9	n.	n.	38,3	35,3	37,7	36,6	84,3
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	755,3	1.313,5	2.035,4	n.	n.	3.194,4	3.219,1	3.015,8	3.132,0	4.702,1
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	157,3	215,8	127,9	n.	n.	56,0	125,2	123,4	133,4	122,0
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	18,0	36,0	26,9	n.	n.	27,6	48,8	32,4	39,7	51,2
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	294,7	353,5	190,8	n.	n.	152,6	238,2	206,9	299,9	344,3
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	4,4	11,3	7,1	n.	n.	32,7	28,0	23,9	22,0	40,9
Verhuur en lease (77)	46,8	39,5	48,9	n.	n.	10,9	13,8	25,7	48,2	26,4
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	9,4	25,4	29,3	n.	n.	25,7	32,6	38,8	32,9	56,8
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	609,1	876,2	995,8	n.	n.	682,4	675,3	722,3	718,2	800,1
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	71,5	87,2	125,6	n.	n.	35,8	159,7	97,7	111,0	61,5
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	443,4	494,8	440,3	n.	n.	198,1	93,4	151,6	143,8	69,4
Onderwijs (85)	30,5	73,1	39,5	n.	n.	48,9	19,4	49,5	38,0	17,0
Menselijke gezondheidszorg (86)	12,4	30,8	18,4	n.	n.	11,9	12,0	11,8	13,3	14,1
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	14,1	31,0	10,8	n.	n.	7,7	8,1	6,7	10,4	11,6
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; reparatie van computers en consumentenartikelen (90-92+95)	73,2	59,5	143,1	n.	n.	147,9	108,3	102,4	69,1	47,1
Sport, ontspanning en recreatie (93)	16,2	18,5	6,9	n.	n.	3,7	3,2	1,8	2,1	0,9
Verenigingen (94)	43,4	90,8	142,7	n.	n.	49,6	95,3	136,4	253,9	564,1
Overige persoonlijke diensten (96)	2,7	2,0	3,2	n.	n.	4,7	5,5	6,9	5,2	10,2
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	1,2	3,2	1,1	n.	n.	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Consumptieve bestedingen gezinnen (P.3)	452,2	551,5	719,4	n.	n.	729,5	852,6	885,9	884,3	995,1
Totaal	6.728,5	9.462,2	11.719,2	n.	n.	16.113,9	15.391,0	16.298,8	17.257,5	19.606,6

2.3.2 VLAAMS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur (01+02+03)	21,0	20,4	27,8	n.	n.	35,5	45,2	44,3	55,4	65,3
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09+23)	56,4	78,0	52,4	n.	n.	109,8	103,6	129,5	120,0	151,2
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (10-12)	183,8	267,1	190,6	n.	n.	467,2	527,9	659,8	860,5	1.057,2
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	209,8	290,4	263,6	n.	n.	190,4	183,7	214,3	193,4	512,0
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; drukkerijen, reproductie van opgenomen media (16+18)	43,7	72,9	57,7	n.	n.	51,2	44,5	51,5	50,8	77,2
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	30,5	72,5	60,7	n.	n.	94,5	101,2	131,7	219,5	227,0
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	363,4	808,4	2.625,2	n.	n.	3.170,8	3.394,6	3.088,5	2.623,5	3.154,3
Vervaardiging van chemische producten (20)	879,6	924,5	704,0	n.	n.	1.099,3	821,9	1.055,8	1.172,2	1.433,1
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	97,1	127,9	144,1	n.	n.	219,1	204,9	237,2	210,6	264,1
Vervaardiging van metalen in primaire vorm (24)	122,7	328,8	153,8	n.	n.	480,7	278,8	367,9	510,0	784,6
Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (25)	98,3	166,1	252,6	n.	n.	277,1	213,7	280,3	352,7	301,6
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	82,6	127,5	92,4	n.	n.	478,5	473,1	335,6	324,2	326,2
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	111,5	59,8	43,4	n.	n.	63,5	65,1	57,0	151,3	136,0
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	142,5	221,6	157,1	n.	n.	342,3	310,2	359,0	361,9	395,1
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (29+30)	248,0	313,5	165,0	n.	n.	489,1	322,7	365,6	548,9	647,4
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	66,7	127,1	50,8	n.	n.	30,6	36,1	74,1	74,1	101,6
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	27,2	73,3	57,2	n.	n.	38,4	64,1	76,5	85,2	160,2
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	28,0	44,5	47,0	n.	n.	265,1	273,5	531,4	357,2	281,3
Winning, behandeling en distributie van water (36)	2,0	5,2	2,2	n.	n.	2,8	2,4	2,9	3,2	3,3
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	36,9	84,5	52,7	n.	n.	69,2	65,1	92,4	110,3	136,7
Bouwnijverheid (41-43)	164,9	474,6	315,0	n.	n.	421,8	439,0	798,7	1.104,5	1.066,0
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	109,1	165,0	385,3	n.	n.	1.170,9	1.033,7	1.101,5	1.180,0	1.347,2
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	1.494,6	2.314,2	1.920,5	n.	n.	2.628,2	2.753,2	3.299,4	3.731,3	4.569,8
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	132,8	158,0	147,5	n.	n.	159,3	191,5	249,5	390,8	542,3
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen; vervoer over water; luchtvaart (49+50+51)	1.839,4	3.950,5	3.002,2	n.	n.	5.467,7	4.578,7	5.234,3	5.625,4	6.139,0
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	1.807,9	2.617,9	2.834,2	n.	n.	4.381,8	3.452,6	4.975,1	4.329,9	4.578,5
Posterijen en koeriers (53)	64,7	176,5	350,2	n.	n.	719,7	711,8	791,4	765,3	763,9
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	68,7	87,8	98,7	n.	n.	26,7	37,4	46,5	40,7	51,7
Uitgeverijen (58)	33,9	47,8	38,2	n.	n.	36,1	48,1	79,7	60,2	85,5
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	97,1	112,0	93,6	n.	n.	145,1	116,3	143,2	151,3	140,8
Telecommunicatie (61)	42,2	148,2	78,0	n.	n.	252,8	328,7	374,4	472,3	377,2

2.3.2 VLAAMS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	135,5	471,4	345,9	n.	n.	427,8	437,7	478,8	670,9	683,0
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	450,4	922,3	1.043,4	n.	n.	1.018,8	1.039,8	1.247,4	1.384,8	1.319,7
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	32,6	50,9	40,5	n.	n.	78,5	82,5	85,6	73,6	85,8
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	587,2	939,2	1.063,4	n.	n.	1.382,3	1.274,0	1.715,5	1.071,8	1.142,6
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	131,6	206,7	225,8	n.	n.	288,1	349,9	670,1	353,8	340,2
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	45,6	58,2	64,9	n.	n.	100,0	219,6	230,6	272,1	226,7
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	60,9	109,7	72,8	n.	n.	22,6	50,3	65,3	101,0	133,9
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	3,7	6,2	4,8	n.	n.	35,3	38,2	44,3	24,4	32,5
Verhuur en lease (77)	42,6	303,4	180,5	n.	n.	138,5	153,6	173,4	199,7	331,7
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	26,1	74,8	43,5	n.	n.	45,1	36,0	75,8	83,8	96,0
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	1.133,2	1.524,0	2.343,6	n.	n.	2.334,7	2.268,1	2.591,8	2.679,6	2.773,6
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	41,7	173,8	107,5	n.	n.	96,6	129,7	192,4	245,1	287,3
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	75,6	181,5	126,9	n.	n.	201,0	84,4	148,2	123,1	51,7
Onderwijs (85)	95,1	231,8	116,5	n.	n.	226,2	124,8	233,7	208,1	145,4
Menselijke gezondheidszorg (86)	44,8	125,1	44,3	n.	n.	40,7	47,2	45,1	47,3	50,6
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	30,9	78,9	33,2	n.	n.	20,5	20,4	20,0	20,8	21,6
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; reparatie van computers en consumentenartikelen (90-92+95)	28,5	68,4	105,9	n.	n.	21,7	28,0	30,9	29,1	42,9
Sport, ontspanning en recreatie (93)	19,7	27,1	29,1	n.	n.	9,6	17,0	16,6	14,0	17,6
Verenigingen (94)	13,3	21,2	15,4	n.	n.	3,7	7,9	12,6	10,2	10,0
Overige persoonlijke diensten (96)	21,0	16,4	9,4	n.	n.	28,0	30,5	31,1	38,6	41,1
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	3,1	7,7	3,1	n.	n.	1,5	1,5	1,3	1,2	1,3
Consumptieve bestedingen gezinnen (P3)	1.689,3	2.884,8	4.166,9	n.	n.	5.443,9	6.250,3	6.325,8	6.391,9	7.117,8
Totaal	13.419,4	22.950,0	24.651,0	n.	n.	35.350,3	33.914,7	39.685,3	40.281,5	44.830,3

2.3.3 WAALS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur (01+02+03)	2,4	5,1	4,5	n.	n.	3,0	3,6	5,1	3,3	9,6
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09+23)	90,5	126,0	54,5	n.	n.	252,5	228,2	241,3	265,4	296,9
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (10-12)	61,0	83,1	74,6	n.	n.	60,5	90,4	85,6	148,5	217,0
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	20,3	18,6	14,0	n.	n.	6,5	16,0	20,4	15,3	17,7
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; drukkerijen, reproductie van opgenomen media (16+18)	16,2	15,5	11,5	n.	n.	33,4	28,5	36,2	37,4	47,2
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	43,7	79,9	43,7	n.	n.	110,4	69,8	70,5	71,3	81,5
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	178,6	182,5	219,0	n.	n.	743,9	1.103,2	1.385,2	1.209,8	1.596,0
Vervaardiging van chemische producten (20)	143,0	189,7	178,8	n.	n.	200,2	171,4	218,3	228,4	279,9
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	37,7	64,6	30,9	n.	n.	82,7	79,2	76,1	70,7	83,8
Vervaardiging van metalen in primaire vorm (24)	150,4	247,9	173,4	n.	n.	388,7	156,2	302,7	229,0	253,8
Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (25)	84,0	103,3	78,2	n.	n.	149,9	191,8	55,1	202,1	212,8
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	9,5	15,5	8,2	n.	n.	28,9	35,4	24,8	32,9	30,4
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	29,0	35,9	41,7	n.	n.	84,1	34,8	47,5	53,5	64,6
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	71,9	81,7	45,5	n.	n.	61,2	60,3	55,8	67,8	122,1
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (29+30)	29,0	52,2	58,4	n.	n.	46,6	97,2	72,5	110,0	159,6
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	8,7	11,8	14,7	n.	n.	8,5	9,1	14,2	13,8	14,4
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	6,2	5,9	16,2	n.	n.	25,0	20,8	32,7	39,7	35,7
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	13,7	17,8	19,2	n.	n.	205,3	126,9	201,1	261,3	209,7
Winning, behandeling en distributie van water (36)	1,2	3,2	1,2	n.	n.	1,2	1,1	1,2	6,3	5,5
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; teruggwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	11,3	11,9	12,5	n.	n.	17,0	24,8	30,0	29,8	32,6
Bouwnijverheid (41-43)	55,9	127,9	63,5	n.	n.	80,2	94,5	111,3	128,4	160,4
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	16,4	28,5	17,8	n.	n.	29,2	23,0	40,1	41,5	67,0
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	226,8	230,1	176,6	n.	n.	151,9	338,1	437,4	462,3	534,4
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	56,0	83,6	64,4	n.	n.	81,8	94,4	100,3	116,8	141,7
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen; vervoer over water; luchtvaart (49+50+51)	255,5	320,5	156,4	n.	n.	383,9	226,0	308,7	352,9	425,2
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	31,9	85,3	144,9	n.	n.	229,8	163,5	245,1	210,3	218,6
Posterijen en koeriers (53)	5,9	29,7	71,9	n.	n.	73,4	114,8	78,6	89,3	96,5
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	16,8	27,4	26,6	n.	n.	6,8	7,8	8,9	9,4	11,2
Uitgeverijen (58)	10,4	14,6	7,1	n.	n.	4,5	9,7	10,6	12,5	25,1
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	3,8	5,7	14,6	n.	n.	20,6	15,7	20,5	32,0	22,6
Telecommunicatie (61)	72,6	358,6	110,7	n.	n.	495,5	389,7	400,6	488,1	157,5

2.3.3 WAALS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	15,4	31,5	27,8	n.	n.	51,4	85,7	67,6	61,5	90,9
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	316,1	409,2	515,5	n.	n.	382,8	341,3	543,5	661,1	835,1
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	3,3	5,5	3,2	n.	n.	38,5	39,9	38,4	39,0	37,6
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	42,3	229,6	413,5	n.	n.	148,1	186,8	246,1	260,6	219,1
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	15,8	31,9	40,2	n.	n.	44,3	48,7	67,7	80,2	112,8
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	7,8	13,2	29,5	n.	n.	17,5	30,6	31,0	29,7	97,5
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	59,2	90,4	125,6	n.	n.	88,9	133,3	113,1	163,7	136,5
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	1,0	1,9	1,6	n.	n.	1,8	0,6	4,2	2,7	18,5
Verhuur en lease (77)	2,5	2,8	8,2	n.	n.	1,4	1,1	1,3	2,6	4,0
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	7,8	22,0	12,1	n.	n.	11,5	8,4	27,1	32,6	21,0
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	187,0	257,4	432,5	n.	n.	524,0	506,4	544,9	555,3	600,6
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	14,9	20,3	17,8	n.	n.	6,3	12,4	13,9	37,4	25,8
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	50,1	128,3	91,5	n.	n.	144,2	59,8	106,8	89,1	34,4
Onderwijs (85)	49,8	124,9	65,2	n.	n.	104,4	36,6	103,6	93,2	38,6
Menselijke gezondheidszorg (86)	22,5	58,2	21,2	n.	n.	21,5	21,6	22,0	22,9	22,8
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	16,8	39,9	17,5	n.	n.	11,0	9,9	9,8	10,0	11,0
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; reparatie van computers en consumentenartikelen (90-92+95)	10,6	15,7	13,0	n.	n.	8,1	19,2	10,6	13,0	21,3
Sport, ontspanning en recreatie (93)	6,1	9,9	22,8	n.	n.	3,9	2,9	10,6	10,5	11,5
Verenigingen (94)	5,0	9,5	4,5	n.	n.	1,9	1,9	2,1	1,9	2,1
Overige persoonlijke diensten (96)	1,5	5,7	3,0	n.	n.	14,6	15,2	19,8	21,2	21,5
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	1,6	4,4	1,2	n.	n.	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Consumptieve bestedingen gezinnen (P3)	965,5	1.155,8	2.294,3	n.	n.	2.510,3	2.915,8	3.024,7	3.028,6	3.387,3
Totaal	3.562,9	5.332,0	6.116,9	n.	n.	8.203,9	8.504,4	9.747,6	10.256,9	11.381,2

2.3.4 HET RIJK

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur (01+02+03)	23,5	26,4	32,8	n.	n.	38,6	48,8	49,4	58,7	74,9
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09+23)	151,0	212,6	112,0	n.	n.	380,8	347,5	388,7	406,7	472,1
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (10-12)	273,2	379,4	279,6	n.	n.	556,6	658,3	785,5	1.071,5	1.353,2
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (13-15)	248,0	441,5	432,5	n.	n.	398,8	333,9	266,2	380,5	530,4
Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; drukkerijen, reproductie van opgenomen media (16+18)	63,2	95,0	74,0	n.	n.	88,0	77,5	93,7	90,6	130,5
Vervaardiging van papier en papierwaren (17)	77,6	154,7	109,5	n.	n.	205,0	171,1	202,3	290,9	308,6
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	766,1	1.028,8	3.263,5	n.	n.	4.144,7	4.735,0	4.805,0	4.179,6	5.068,7
Vervaardiging van chemische producten (20)	1.115,3	1.133,9	898,0	n.	n.	1.457,6	1.031,2	1.325,1	1.418,0	1.746,1
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	135,7	194,0	176,3	n.	n.	304,0	286,3	315,1	282,1	348,8
Vervaardiging van metalen in primaire vorm (24)	275,1	580,1	330,3	n.	n.	874,5	440,9	675,5	756,2	1.073,8
Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (25)	189,1	284,6	353,0	n.	n.	434,6	410,6	342,2	562,2	515,3
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (26)	96,5	148,5	103,1	n.	n.	507,6	509,8	369,7	361,6	357,6
Vervaardiging van elektrische apparatuur (27)	148,4	99,8	85,7	n.	n.	152,8	106,3	106,0	223,5	216,8
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (28)	222,4	311,9	230,2	n.	n.	424,9	380,5	431,3	439,3	531,3
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (29+30)	335,4	420,1	232,3	n.	n.	557,2	438,6	463,3	682,3	870,3
Vervaardiging van meubelen; overige industrie (31-32)	76,3	141,4	66,6	n.	n.	43,5	51,2	88,5	88,0	116,2
Reparatie en installatie van machines en apparaten (33)	50,1	86,7	78,9	n.	n.	69,8	97,2	110,2	162,5	216,0
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	119,4	92,2	120,3	n.	n.	1.357,9	785,0	1.320,3	1.043,5	886,1
Winning, behandeling en distributie van water (36)	4,3	11,1	4,3	n.	n.	4,8	4,4	5,1	10,5	9,7
Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer (37-39)	61,6	101,2	72,9	n.	n.	101,1	96,1	127,7	228,1	290,9
Bouwnijverheid (41-43)	283,9	673,0	438,6	n.	n.	608,2	618,0	1.020,2	1.334,8	1.318,4
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	164,2	216,9	653,9	n.	n.	1.593,8	1.510,2	1.576,4	1.630,0	1.911,5
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	2.548,3	3.527,7	2.844,6	n.	n.	4.488,7	4.942,4	6.172,7	6.778,9	7.955,7
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	228,7	304,4	564,4	n.	n.	1.115,1	1.385,6	1.767,2	2.070,2	2.375,1
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen; vervoer over water; luchtvaart (49+50+51)	2.540,4	4.739,5	3.570,0	n.	n.	6.767,8	5.550,4	6.354,5	6.656,1	7.307,1
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	1.920,5	3.042,6	3.506,8	n.	n.	5.101,9	3.826,9	5.500,8	4.715,4	4.984,5
Posterijen en koeriers (53)	76,1	227,1	444,4	n.	n.	839,2	896,3	924,6	899,4	916,3
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	152,5	206,4	206,7	n.	n.	59,0	67,2	76,2	72,0	98,3
Uitgeverijen (58)	74,3	106,8	92,3	n.	n.	86,9	106,1	142,8	105,0	175,1
Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (59-60)	177,4	268,5	256,0	n.	n.	408,7	301,8	376,2	383,0	364,6
Telecommunicatie (61)	190,6	844,6	468,6	n.	n.	1.255,5	1.260,9	1.103,0	1.407,2	990,3

2.3.4 HET RIJK (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (62-63)	244,7	728,1	616,7	n.	n.	866,5	975,2	1.018,2	1.353,1	1.406,4
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	2.006,9	3.259,0	4.209,9	n.	n.	4.694,1	4.319,3	4.642,0	5.176,5	5.103,6
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	52,6	81,4	72,6	n.	n.	155,3	157,7	161,7	149,2	207,7
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	1.384,8	2.482,3	3.512,3	n.	n.	4.724,8	4.679,9	4.977,4	4.464,4	6.063,8
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	304,7	454,4	393,9	n.	n.	388,4	523,8	861,2	567,4	575,0
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	71,4	107,4	121,3	n.	n.	145,1	299,0	294,0	341,5	375,4
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	414,8	553,6	389,2	n.	n.	264,1	421,8	385,3	564,6	614,7
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	9,1	19,4	13,5	n.	n.	69,8	66,8	72,4	49,1	91,9
Verhuur en lease (77)	91,9	345,7	237,6	n.	n.	150,8	168,5	200,4	250,5	362,1
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	43,3	122,2	84,9	n.	n.	82,3	77,0	141,7	149,3	173,8
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	1.929,3	2.657,6	3.771,9	n.	n.	3.541,1	3.449,8	3.859,0	3.953,1	4.174,3
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	128,1	281,3	250,9	n.	n.	138,7	301,8	304,0	393,5	374,6
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	569,1	804,6	658,7	n.	n.	543,3	237,6	406,6	356,0	155,5
Onderwijs (85)	175,4	429,8	221,2	n.	n.	379,5	180,8	386,8	339,3	201,0
Menselijke gezondheidszorg (86)	79,7	214,1	83,9	n.	n.	74,1	80,8	78,9	83,5	87,5
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	61,8	149,8	61,5	n.	n.	39,2	38,4	36,5	41,2	44,2
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; reparatie van computers en consumentenartikelen (90-92+95)	112,3	143,6	262,0	n.	n.	177,7	155,5	143,9	111,2	111,3
Sport, ontspanning en recreatie (93)	42,0	55,5	58,8	n.	n.	17,2	23,1	29,0	26,6	30,0
Verenigingen (94)	61,7	121,5	162,6	n.	n.	55,2	105,1	151,1	266,0	576,2
Overige persoonlijke diensten (96)	25,2	24,1	15,6	n.	n.	47,3	51,2	57,8	65,0	72,8
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	5,9	15,3	5,4	n.	n.	2,3	2,3	2,0	1,8	1,9
Consumptieve bestedingen gezinnen (P3)	3.107,0	4.592,1	7.180,6	n.	n.	8.683,7	10.018,7	10.236,4	10.304,8	11.500,2
Totaal	23.710,8	37.744,2	42.487,1	44.484,4	50.407,3	59.668,1	57.810,1	65.731,7	67.795,9	75.818,1

2.4 UITVOER VAN DIENSTEN PER GEWEST (NUTS1) EN A64-BEDRIJFSTAK

2.4.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur; vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabak-producten (01+02+03+(10-12))	8,9	4,8	1,0	n.	n.	25,5	27,8	28,0	17,9	21,4
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09)+23	2,1	6,6	3,1	n.	n.	14,4	29,8	39,0	43,3	43,8
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer; houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; Vervaardiging van papier en papierwaren; drukkerijen, reproductie van opgenomen media ((13-15)+16+17+18))	18,8	50,8	26,5	n.	n.	190,5	174,0	28,5	24,7	9,5
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	225,8	59,5	41,3	n.	n.	216,7	294,8	324,6	253,9	223,8
Vervaardiging van chemische producten (20)	112,7	8,4	5,4	n.	n.	25,7	12,7	40,1	15,8	19,5
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	1,8	1,3	0,6	n.	n.	3,7	3,8	3,8	3,5	3,6
Vervaardiging van metalen in primaire vorm; vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24+25)	49,6	31,4	33,9	n.	n.	29,0	28,4	40,8	58,4	28,2
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten; vervaardiging van elektrische apparatuur (26+27)	13,1	15,5	6,8	n.	n.	0,0	37,9	71,5	13,0	14,3
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.; vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (28+29+30)	188,1	133,3	148,7	n.	n.	28,9	20,1	130,5	13,2	66,6
Vervaardiging van meubelen; overige industrie; reparatie en installatie van machines en apparaten ((31-32)+33)	26,9	25,0	7,4	n.	n.	8,9	9,9	0,8	0,7	12,3
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	43,8	105,7	155,3	n.	n.	514,4	497,1	625,8	534,2	720,7
Winning, behandeling en distributie van water; Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; teruggewinning; sanering en ander afvalbeheer ((36)+(37-39))	8,2	1,4	6,6	n.	n.	1,5	0,9	1,3	1,7	8,5
Bouwnijverheid (41-43)	61,6	76,2	172,8	n.	n.	219,3	147,7	104,1	70,4	164,6
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	13,0	16,3	25,3	n.	n.	70,4	421,4	294,9	259,8	330,7
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	510,8	707,1	594,0	n.	n.	1.386,5	1.333,2	1.692,1	1.889,3	2.031,7
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	152,2	215,8	669,1	n.	n.	1.373,3	1.578,4	1.997,9	2.004,6	2.127,4
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	139,2	213,2	183,8	n.	n.	205,1	162,2	218,7	188,1	199,6
Vervoer over water; luchtvaart (50+51)	107,2	329,2	117,1	n.	n.	277,2	237,2	175,7	177,5	226,2
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	104,6	153,4	255,1	n.	n.	257,8	121,6	60,7	148,0	299,2
Posten en koeriers (53)	17,9	5,9	27,3	n.	n.	29,5	25,7	35,2	28,4	36,4
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	372,1	855,8	773,8	n.	n.	818,2	788,6	843,6	886,0	956,9
Uitgeverijen; productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (58+(59-60))	50,5	107,4	108,8	n.	n.	122,5	128,3	162,9	190,2	158,2
Telecommunicatie; ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancyactiviteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (61+(62-63))	252,0	613,1	536,5	n.	n.	652,4	982,4	760,9	998,7	900,6

2.4.1 BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	1.548,0	2.649,1	3.515,1	n.	n.	6.119,5	5.891,2	5.727,9	5.484,5	5.181,2
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	16,0	18,7	30,5	n.	n.	113,9	33,4	38,2	193,8	158,9
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	1.034,3	1.727,0	2.872,9	n.	n.	3.206,7	3.579,9	4.684,6	4.572,1	5.510,9
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	100,5	228,4	214,9	n.	n.	244,8	246,8	246,7	249,8	320,4
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	42,0	85,6	103,0	n.	n.	103,9	173,9	143,9	129,8	133,8
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	498,0	495,6	432,3	n.	n.	301,4	415,6	417,3	422,6	501,5
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	6,6	9,6	20,3	n.	n.	32,6	17,7	32,9	23,2	34,6
Verhuur en lease (77)	58,5	54,5	68,5	n.	n.	18,5	23,1	31,5	32,5	33,6
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	8,2	20,7	36,9	n.	n.	39,5	47,2	61,1	48,2	78,2
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	89,9	133,6	132,9	n.	n.	93,9	94,8	73,1	85,3	136,1
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landshapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	61,7	79,6	146,2	n.	n.	154,4	206,2	239,5	205,1	208,1
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	484,5	586,3	783,6	n.	n.	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4
Onderwijs (85)	9,5	13,2	30,9	n.	n.	1,4	7,7	5,4	24,1	8,5
Menselijke gezondheidszorg (86)	5,4	22,7	54,5	n.	n.	48,2	57,1	47,8	72,3	106,1
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	5,6	5,5	9,6	n.	n.	3,5	4,5	5,2	11,3	8,7
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; sport, ontspanning en recreatie ((90-92)+93)	69,9	95,7	172,7	n.	n.	136,6	127,9	113,0	67,8	67,4
Verenigingen; Reparatie van computers en consumentenartikelen (94+95)	49,2	91,4	182,9	n.	n.	76,5	120,4	183,6	193,0	398,2
Overige persoonlijke diensten (96)	1,5	1,0	5,8	n.	n.	1,7	3,7	4,4	1,0	7,7
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	6.570,2	10.055,3	12.713,7	n.	n.	17.168,4	18.115,1	19.737,5	19.637,7	21.498,0

2.4.2 VLAAMS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur; vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabak-sproducten (01+02+03+(10-12))	127,6	224,4	112,7	n.	n.	195,8	166,9	255,9	334,8	411,5
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09)+23	10,8	24,0	18,7	n.	n.	22,8	50,8	95,5	94,3	100,0
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer; houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; Vervaardiging van papier en papierwaren; drukkerijen, reproductie van opgenomen media ((13-15)+16+17+18))	297,0	161,3	111,2	n.	n.	148,4	145,2	182,4	192,1	321,8
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	280,3	729,1	1.349,0	n.	n.	1.909,3	2.603,9	2.441,5	2.686,8	2.664,9
Vervaardiging van chemische producten (20)	613,2	724,0	573,4	n.	n.	1.019,2	921,2	1.321,2	1.470,8	1.877,4
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	43,4	42,0	68,5	n.	n.	177,9	145,2	156,8	166,2	181,2
Vervaardiging van metalen in primaire vorm; vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24+25)	850,1	681,9	642,7	n.	n.	1.081,3	960,7	1.163,6	1.527,5	1.323,6
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten; vervaardiging van elektrische apparatuur (26+27)	98,2	264,7	97,5	n.	n.	529,4	627,1	904,7	1.246,4	1.565,0
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.; vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (28+29+30)	513,6	1.273,1	1.643,8	n.	n.	3.005,2	2.177,5	1.532,3	1.053,8	867,9
Vervaardiging van meubelen; overige industrie; reparatie en installatie van machines en apparaten ((31-32)+33)	57,0	100,9	113,2	n.	n.	136,6	320,3	326,9	284,8	577,0
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	19,6	19,5	12,4	n.	n.	77,5	161,5	355,8	426,4	389,5
Winning, behandeling en distributie van water; Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer ((36)+(37-39))	312,1	32,6	118,4	n.	n.	79,2	43,5	54,1	77,1	108,8
Bouwnijverheid (41-43)	242,1	547,9	641,5	n.	n.	941,3	895,7	1.061,8	1.254,8	1.054,8
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	61,4	93,6	120,4	n.	n.	483,9	808,3	703,1	696,8	773,6
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	887,1	1.202,9	1.976,8	n.	n.	2.301,7	2.790,2	2.988,3	3.452,9	4.488,4
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	625,0	867,9	1.431,3	n.	n.	1.536,3	1.569,2	1.747,3	1.937,7	2.121,9
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	1.127,9	1.600,3	1.278,4	n.	n.	1.511,6	1.174,6	1.685,4	1.777,3	2.138,7
Vervoer over water; luchtvaart (50+51)	2.112,1	4.705,4	3.266,4	n.	n.	7.271,7	5.512,7	6.475,4	6.188,4	6.091,6
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3.237,5	4.243,7	5.040,2	n.	n.	7.330,2	6.000,4	7.963,5	7.695,5	8.008,0
Posterijen en koeriers (53)	165,2	283,2	437,5	n.	n.	602,7	522,8	562,0	602,9	621,9
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	981,5	1.632,7	1.919,5	n.	n.	2.092,0	2.102,5	2.222,3	2.321,8	2.485,5
Uitgeverijen; productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (58+(59-60))	39,0	70,1	83,1	n.	n.	116,5	110,3	181,0	184,1	200,6
Telecommunicatie; ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancyactiviteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (61+(62-63))	241,0	811,0	872,3	n.	n.	923,2	1.123,2	1.310,1	1.358,4	1.529,4

2.4.2 VLAAMS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	470,9	648,8	916,8	n.	n.	1.414,5	1.640,6	1.726,6	1.623,7	1.672,9
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	12,0	19,9	35,2	n.	n.	168,3	16,0	16,7	1,4	27,4
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	965,2	1.691,7	1.789,1	n.	n.	2.541,6	3.508,7	3.172,7	2.553,0	3.253,9
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	185,1	306,8	436,5	n.	n.	497,9	596,6	669,5	689,2	774,2
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	119,6	174,2	330,7	n.	n.	408,6	415,4	574,5	663,9	861,1
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	87,7	141,8	229,3	n.	n.	51,9	124,4	192,8	185,4	233,7
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	28,9	34,5	33,4	n.	n.	21,5	43,5	43,7	44,5	67,2
Verhuur en lease (77)	70,4	340,0	390,5	n.	n.	240,7	249,9	358,8	467,4	694,2
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	3,7	22,1	35,7	n.	n.	68,2	58,6	94,4	108,0	68,8
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	101,2	246,0	248,0	n.	n.	187,8	203,9	251,7	251,6	289,7
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; land-schapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	97,6	196,5	261,3	n.	n.	141,9	386,3	334,7	335,5	297,9
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	293,8	227,3	479,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Onderwijs (85)	20,2	36,4	93,4	n.	n.	104,8	112,8	156,7	172,1	201,9
Menselijke gezondheidszorg (86)	26,7	78,0	209,7	n.	n.	148,5	230,0	210,7	261,7	357,1
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	10,1	10,8	12,0	n.	n.	3,2	2,1	2,8	2,3	2,8
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; sport, ontspanning en recreatie ((90-92)+93)	48,5	79,1	147,2	n.	n.	68,3	94,1	98,9	99,6	118,3
Verenigingen; Reparatie van computers en consumentenartikelen (94+95)	33,9	113,3	166,4	n.	n.	16,6	17,3	22,7	13,1	19,7
Overige persoonlijke diensten (96)	26,3	2,8	10,7	n.	n.	12,1	13,3	18,1	13,0	19,0
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,1	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	15.544,5	24.706,2	27.753,9	n.	n.	39.590,1	38.647,2	43.636,9	44.517,0	48.863,0

2.4.3 WAALS GEWEST

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur; vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabak-producten (01+02+03+(10-12))	15,4	18,7	16,9	n.	n.	14,6	18,1	64,2	34,3	37,2
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09)+23	11,9	28,6	14,2	n.	n.	92,4	134,0	182,5	179,1	177,6
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer; houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; Vervaardiging van papier en papierwaren; drukkerijen, reproductie van opgenomen media ((13-15)+16+17+18))	59,0	88,6	68,6	n.	n.	152,7	124,8	138,9	176,2	198,9
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	70,5	170,5	474,3	n.	n.	1.034,9	1.749,9	1.884,7	1.107,7	1.245,3
Vervaardiging van chemische producten (20)	220,5	281,9	176,2	n.	n.	118,4	154,9	122,3	225,7	296,5
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	27,7	14,9	34,2	n.	n.	194,9	115,1	111,0	108,2	116,5
Vervaardiging van metalen in primaire vorm; vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24+25)	121,6	270,6	110,0	n.	n.	311,2	419,1	172,2	267,0	207,2
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten; vervaardiging van elektrische apparatuur (26+27)	25,7	33,8	100,7	n.	n.	115,6	66,1	80,2	106,1	120,7
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.; vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (28+29+30)	78,4	124,9	72,2	n.	n.	719,7	468,3	465,7	723,5	1.293,4
Vervaardiging van meubelen; overige industrie; reparatie en installatie van machines en apparaten ((31-32)+33)	15,8	18,0	41,9	n.	n.	82,3	110,6	145,4	104,4	174,7
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	5,5	1,5	4,4	n.	n.	34,4	35,6	55,5	134,8	126,7
Winning, behandeling en distributie van water; Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning; sanering en ander afvalbeheer ((36)+(37-39))	4,0	2,9	38,6	n.	n.	76,4	10,7	27,9	15,3	25,1
Bouwnijverheid (41-43)	55,8	109,0	167,0	n.	n.	129,6	123,8	163,4	145,3	168,6
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	19,7	25,3	20,9	n.	n.	103,2	113,8	126,9	118,5	138,2
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	77,8	145,1	202,0	n.	n.	235,8	285,4	241,5	356,8	366,5
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	349,9	447,0	709,2	n.	n.	761,0	772,6	823,3	891,5	939,2
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	406,7	596,4	366,5	n.	n.	478,5	352,5	504,6	435,3	466,3
Vervoer over water; luchtvaart (50+51)	4,9	65,8	68,6	n.	n.	332,8	220,1	172,9	243,4	312,8
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	79,5	215,2	321,4	n.	n.	342,0	268,3	364,8	372,2	400,1
Posterijen en koeriers (53)	16,4	4,5	73,7	n.	n.	34,7	33,3	37,2	58,4	57,1
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	358,4	574,1	730,7	n.	n.	743,5	743,1	788,9	822,7	875,2
Uitgeverijen; productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (58+(59-60))	6,5	7,9	38,0	n.	n.	32,7	36,6	48,3	48,4	63,2
Telecommunicatie; ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancyactiviteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (61+(62-63))	217,5	449,9	508,2	n.	n.	729,3	671,4	772,2	1.276,3	987,0

2.4.3 WAALS GEWEST (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herververzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	442,4	724,0	899,9	n.	n.	1.388,6	1.352,6	1.875,3	2.063,0	2.537,1
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	2,6	3,4	2,9	n.	n.	5,0	8,0	6,7	7,9	10,7
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	99,2	291,1	329,9	n.	n.	282,1	299,7	511,6	522,5	462,8
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	59,3	58,0	100,6	n.	n.	169,4	172,0	386,8	306,4	315,1
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	94,9	70,5	146,4	n.	n.	52,2	73,3	93,1	90,3	105,0
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	75,3	130,1	172,1	n.	n.	116,1	108,6	145,0	160,8	179,2
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	0,8	3,6	8,6	n.	n.	4,0	0,1	9,0	8,4	26,0
Verhuur en lease (77)	3,9	7,1	15,7	n.	n.	0,4	0,3	1,5	2,3	12,3
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	0,8	5,4	6,4	n.	n.	14,1	13,4	25,0	30,5	11,2
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	14,4	27,9	37,3	n.	n.	31,4	37,8	31,8	33,2	39,0
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; landshapsverzorging; administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	13,6	14,9	49,9	n.	n.	22,8	33,2	141,8	122,3	85,3
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	193,4	153,8	322,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Onderwijs (85)	10,3	14,9	27,7	n.	n.	2,5	7,4	46,6	28,7	47,0
Menselijke gezondheidszorg (86)	12,5	1,5	68,8	n.	n.	81,2	99,7	86,8	121,9	154,1
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	27,1	80,2	149,6	n.	n.	3,4	1,9	1,2	0,0	3,4
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; sport, ontspanning en recreatie ((90-92)+93)	23,5	34,8	53,3	n.	n.	50,2	57,0	50,4	49,6	82,0
Verenigingen; Reparatie van computers en consumentenartikelen (94+95)	19,1	6,8	16,7	n.	n.	0,6	1,3	2,3	3,6	1,5
Overige persoonlijke diensten (96)	0,4	0,3	3,2	n.	n.	4,7	5,6	12,1	12,5	12,3
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	3.342,6	5.323,4	6.769,4	n.	n.	9.099,3	9.300,0	10.921,5	11.515,1	12.878,1

2.4.4 HET RIJK

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten; Bosbouw en de exploitatie van bossen; Visserij en aquacultuur; vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabak-producten (01+02+03+(10-12))	151,9	247,9	130,6	n.	n.	235,9	212,8	348,1	387,0	470,1
Mijnbouw en ondersteunende activiteiten in verband met de mijnbouw; vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (05-09)+23	24,8	59,2	36,0	n.	n.	129,6	214,6	317,0	316,7	321,4
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer; houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk; Vervaardiging van papier en papierwaren; drukkerijen, reproductie van opgenomen media ((13-15)+16+17+18))	374,8	300,7	206,3	n.	n.	491,6	444,0	349,8	393,0	530,2
Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten; vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (19+21)	576,6	959,1	1.864,6	n.	n.	3.160,9	4.648,6	4.650,8	4.048,4	4.134,0
Vervaardiging van chemische producten (20)	946,4	1.014,3	755,0	n.	n.	1.163,3	1.088,8	1.483,6	1.712,3	2.193,4
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (22)	72,9	58,2	103,3	n.	n.	376,5	264,1	271,6	277,9	301,3
Vervaardiging van metalen in primaire vorm; vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (24+25)	1.021,3	983,9	786,6	n.	n.	1.421,5	1.408,2	1.376,6	1.852,9	1.559,0
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten; vervaardiging van elektrische apparatuur (26+27)	137,0	314,0	205,0	n.	n.	645,0	731,1	1.056,4	1.365,5	1.700,0
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.; vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers; vervaardiging van andere transportmiddelen (28+29+30)	780,1	1.531,3	1.864,7	n.	n.	3.753,8	2.665,9	2.128,5	1.790,5	2.227,9
Vervaardiging van meubelen; overige industrie; reparatie en installatie van machines en apparaten ((31-32)+33)	99,7	143,9	162,5	n.	n.	227,8	440,8	473,1	389,9	764,0
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (35)	68,9	126,7	172,1	n.	n.	626,3	694,2	1.037,1	1.095,4	1.236,9
Winning, behandeling en distributie van water; Afvalwaterafvoer; inzameling, verwerking en verwijdering van afval; teruggwinning; sanering en ander afvalbeheer ((36)+(37-39))	324,3	36,9	163,6	n.	n.	157,1	55,1	83,3	94,1	142,4
Bouwnijverheid (41-43)	359,5	733,1	981,3	n.	n.	1.290,2	1.167,2	1.329,3	1.470,5	1.388,0
Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen (45)	94,1	135,2	166,6	n.	n.	657,5	1.343,5	1.124,9	1.075,1	1.242,5
Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen (46)	1.475,7	2.055,1	2.772,8	n.	n.	3.924,0	4.408,8	4.921,9	5.699,0	6.886,6
Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen (47)	1.127,1	1.530,7	2.809,6	n.	n.	3.670,6	3.920,2	4.568,5	4.833,8	5.188,5
Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen (49)	1.673,8	2.409,9	1.828,7	n.	n.	2.195,2	1.689,3	2.408,7	2.400,7	2.804,6
Vervoer over water; luchtvaart (50+51)	2.224,2	5.100,4	3.452,1	n.	n.	7.881,7	5.970,0	6.824,0	6.609,3	6.630,6
Opslag en vervoerondersteunende activiteiten (52)	3.421,6	4.612,3	5.616,7	n.	n.	7.930,0	6.390,3	8.389,0	8.215,7	8.707,3
Posterijen en koeriers (53)	199,5	293,6	538,5	n.	n.	666,9	581,8	634,4	689,7	715,4
Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden (55-56)	1.656,3	2.984,3	3.335,5	n.	n.	3.562,5	3.542,7	3.757,0	3.929,2	4.212,1
Uitgeverijen; productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen; programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's (58+(59-60))	96,0	185,4	229,9	n.	n.	271,7	275,2	392,2	422,7	422,0
Telecommunicatie; ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancyactiviteiten en aanverwante activiteiten; dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie (61+(62-63))	710,5	1.874,0	1.917,0	n.	n.	2.304,9	2.777,0	2.843,2	3.633,4	3.417,0

2.4.4 HET RIJK (VERVOLG)

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen; Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen; Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen (64+65+66)	2.461,3	4.021,9	5.331,8	n.	n.	8.922,6	8.884,4	9.329,8	9.171,2	9.391,2
Exploitatie van en handel in onroerend goed (68)	30,6	42,0	68,6	n.	n.	287,2	57,4	61,6	203,1	197,0
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening; activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer (69-70)	2.098,7	3.709,8	4.991,9	n.	n.	6.030,4	7.388,3	8.368,9	7.647,6	9.227,6
Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (71)	344,9	593,2	752,0	n.	n.	912,1	1.015,4	1.303,0	1.245,4	1.409,7
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (72)	256,4	329,6	580,6	n.	n.	564,8	664,0	813,0	884,2	1.101,4
Reclamewezen en marktonderzoek (73)	661,0	767,5	833,7	n.	n.	469,4	648,6	755,1	768,8	914,4
Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten; veterinaire diensten (74-75)	36,3	47,7	62,3	n.	n.	58,1	61,3	85,6	76,1	127,8
Verhuur en lease (77)	132,8	401,6	474,7	n.	n.	259,6	273,3	391,8	502,2	740,1
Terbeschikkingstelling van personeel (78)	12,7	48,2	79,0	n.	n.	121,8	119,2	180,5	186,7	158,2
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten (79)	205,5	407,5	418,2	n.	n.	313,1	336,5	356,6	370,1	464,8
Beveiligings- en opsporingsdiensten; diensten in verband met gebouwen; land-schapsverzorging; administratieve en ondersteunendeactiviteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten (80-82)	172,9	291,0	457,4	n.	n.	319,1	625,7	716,0	662,9	591,3
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (84)	943,7	946,8	1.538,1	n.	n.	0,4	0,6	4,1	2,2	4,7
Onderwijs (85)	40,0	64,5	152,0	n.	n.	108,7	127,9	208,7	224,9	257,4
Menselijke gezondheidszorg (86)	44,6	102,2	333,0	n.	n.	277,9	386,8	345,3	455,9	617,3
Maatschappelijke dienstverlening met en zonder huisvesting (87-88)	42,8	96,5	171,2	n.	n.	10,1	8,5	9,2	13,6	14,9
Creatieve activiteiten, kunst en amusement; bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten; loterijen en kansspelen; sport, ontspanning en recreatie ((90-92)+93)	141,9	209,6	373,2	n.	n.	255,1	279,0	262,3	217,0	267,7
Verenigingen; Reparatie van computers en consumentenartikelen (94+95)	102,2	211,5	366,0	n.	n.	93,7	139,0	208,6	209,7	419,4
Overige persoonlijke diensten (96)	28,2	4,1	19,7	n.	n.	18,5	22,6	34,6	26,5	39,0
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel en niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik (97-98)	0,0	0,0	0,8	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	25.457,3	40.084,9	47.237,0	49.221,3	55.996,0	65.857,8	66.062,3	74.295,9	75.669,8	83.239,1

3. Resultaten voor de Duitstalige Gemeenschap

3.1 GLOBALE RESULTATEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Invoer van goederen	n.	634,8	783,0	810,3	909,5	971,6	776,4	853,0	859,0	917,2
Uitvoer van goederen	n.	960,3	1.211,7	1.172,0	1.379,5	1.351,4	1.129,1	1.246,4	1.336,0	1.349,2
Netto-uitvoer van goederen	n.	325,5	428,7	361,7	470,0	379,8	352,7	393,4	477,0	432,0
Invoer van diensten	n.	115,1	139,8	n.	n.	178,7	211,3	241,0	236,8	273,8
Uitvoer van diensten	n.	106,8	120,1	n.	n.	161,7	155,2	178,4	153,4	201,9
Netto-uitvoer van diensten	n.	-8,3	-19,7	n.	n.	-17,0	-56,1	-62,6	-83,4	-71,9
Invoer van goederen en diensten	n.	749,9	922,8	n.	n.	1.150,3	987,7	1.094,0	1.095,8	1.191,0
Uitvoer van goederen en diensten	n.	1.067,1	1.331,8	n.	n.	1.513,1	1.284,3	1.424,8	1.489,4	1.551,1
Netto-uitvoer van goederen en diensten	n.	317,2	409,0	n.	n.	362,8	296,6	330,8	393,6	360,1

3.2 RESULTATEN PER A38-BEDRIJFSTAK

3.2.1 INVOER VAN GOEDEREN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landbouw, bosbouw en visserij (AA)	n.	3,7	6,5	5,4	10,5	13,0	13,5	14,8	12,6	15,8
Winning van delfstoffen (BB)	n.	0,0	0,4	0,0	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (CA)	n.	160,0	192,7	121,7	212,5	217,5	204,5	229,6	159,2	181,4
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (CB)	n.	20,9	19,8	21,2	22,3	16,9	13,1	15,7	18,8	16,4
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen (CC)	n.	34,7	15,3	15,6	18,2	17,3	21,4	25,9	22,7	20,8
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten (CD)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervaardiging van chemische producten (CE)	n.	39,5	27,2	27,3	29,6	35,9	21,6	29,9	41,1	35,4
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (CF)	n.	1,9	3,4	3,5	3,1	4,5	5,4	5,0	6,9	7,3
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten (CG)	n.	27,7	32,1	36,9	52,5	53,7	38,5	48,2	52,4	46,2
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (CH)	n.	70,5	63,6	90,1	93,0	91,3	49,5	60,9	75,2	71,1
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (CI)	n.	3,0	3,0	3,0	3,4	3,7	2,9	3,2	3,5	3,2
Vervaardiging van elektrische apparatuur (CJ)	n.	65,6	89,6	144,8	136,3	168,9	119,4	146,4	158,3	153,6
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g. (CK)	n.	12,5	21,4	14,6	4,4	4,5	3,3	4,3	4,2	3,9
Vervaardiging van transportmiddelen (CL)	n.	14,3	25,4	27,0	22,9	32,8	2,1	1,6	2,6	3,3
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten (CM)	n.	22,1	31,5	30,6	30,4	31,0	43,5	40,1	44,4	47,0
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (DD)	n.	0,9	1,6	2,0	0,7	0,1	1,8	2,9	4,6	6,8
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering (EE)	n.	0,6	1,2	0,7	0,3	0,1	0,4	0,4	0,0	0,2
Bouwnijverheid (FF)	n.	5,5	9,0	7,5	7,3	8,3	17,2	17,6	22,0	21,1
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	n.	141,5	208,5	219,0	214,6	228,2	182,4	164,0	177,8	243,7
Vervoer en opslag (HH)	n.	8,8	28,1	29,3	33,1	32,9	28,4	31,9	39,3	33,0
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (II)	n.	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen (JA)	n.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telecommunicatie (JB)	n.	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie (JC)	n.	0,0	0,4	0,6	0,5	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0
Financiële activiteiten en verzekeringen (KK)	n.	0,1	0,4	2,5	1,3	2,1	0,3	0,2	0,5	0,0
Exploitatie van en handel in onroerend goed (LL)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (MA)	n.	0,3	0,8	1,2	0,7	0,8	1,1	0,8	2,6	0,1
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (MB)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten (MC)	n.	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Administratieve en ondersteunende diensten (NN)	n.	0,0	0,6	2,4	8,5	4,1	2,9	7,4	8,2	4,8
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (OO)	n.	0,0	0,0	2,8	2,7	2,8	2,4	1,6	1,1	0,6
Onderwijs (PP)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menselijke gezondheidszorg (QA)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maatschappelijke dienstverlening (QB)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Kunst, amusement en recreatie (RR)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Overige diensten (SS)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik (TT)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	n.	634,8	783,0	810,3	909,5	971,6	776,4	853,0	859,0	917,2

3.2.2 UITVOER VAN GOEDEREN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landbouw, bosbouw en visserij (AA)	n.	8,9	12,6	16,9	12,4	12,1	10,7	9,3	11,5	12,7
Winning van delfstoffen (BB)	n.	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (CA)	n.	245,4	306,5	186,5	361,2	369,6	350,5	404,1	341,9	375,7
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer (CB)	n.	40,0	48,1	47,4	49,6	44,0	38,3	42,5	41,8	41,7
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen (CC)	n.	45,3	45,3	46,2	60,5	47,2	43,8	49,8	56,4	51,4
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten (CD)	n.	64,6	57,8	54,4	54,8	55,3	38,0	51,6	71,1	63,2
Vervaardiging van chemische producten (CE)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (CF)	n.	2,4	4,7	4,8	5,0	5,6	6,6	7,9	9,5	12,3
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten (CG)	n.	88,0	110,5	120,9	137,9	132,1	111,5	120,8	133,3	133,8
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (CH)	n.	80,7	91,0	141,3	123,5	115,8	78,1	83,8	99,6	88,8
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten (CI)	n.	1,5	1,1	0,1	0,3	1,1	0,1	0,2	0,3	0,4
Vervaardiging van elektrische apparatuur (CJ)	n.	141,9	151,9	210,2	223,1	227,3	178,2	177,5	192,6	176,2
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g. (CK)	n.	12,6	27,4	21,3	7,9	4,3	3,7	5,3	8,7	7,8
Vervaardiging van transportmiddelen (CL)	n.	29,6	62,4	67,8	55,2	69,0	4,9	5,6	8,6	7,2
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten (CM)	n.	32,6	35,1	43,9	49,7	48,9	88,0	75,3	110,9	104,5
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (DD)	n.	0,5	0,9	0,9	0,4	0,0	0,5	1,5	1,6	1,4
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering (EE)	n.	0,9	0,7	0,2	1,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2
Bouwnijverheid (FF)	n.	8,4	3,6	2,7	5,3	5,9	5,0	11,0	11,5	8,3
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	n.	150,5	244,9	200,8	213,1	198,2	149,7	167,9	209,8	247,9
Vervoer en opslag (HH)	n.	4,0	5,4	3,2	6,8	8,2	17,5	27,1	19,3	10,1
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (II)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen (JA)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telecommunicatie (JB)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie (JC)	n.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Financiële activiteiten en verzekeringen (KK)	n.	0,0	0,6	1,6	1,2	1,5	0,1	0,2	0,3	0,0
Exploitatie van en handel in onroerend goed (LL)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen (MA)	n.	1,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	1,1
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied (MB)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten (MC)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Administratieve en ondersteunende diensten (NN)	n.	0,0	0,3	0,5	10,2	4,1	2,8	4,5	6,1	4,1
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (OO)	n.	0,0	0,0	0,4	0,4	0,9	1,0	0,3	0,5	0,2
Onderwijs (PP)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Menselijke gezondheidszorg (QA)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maatschappelijke dienstverlening (QB)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Kunst, amusement en recreatie (RR)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige diensten (SS)	n.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik (TT)	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	n.	960,3	1.211,7	1.172,0	1.379,5	1.351,4	1.129,1	1.246,4	1.336,0	1.349,2

3.2.3 INVOER VAN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landbouw, bosbouw en visserij; industrie (A+C)	n.	37,9	37,6	n.	n.	48,5	70,6	86,7	79,0	76,9
Winning van delfstoffen (BB)	n.	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht; Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering; Bouwnijverheid (DD+EE+FF)	n.	2,1	0,9	n.	n.	1,8	3,5	5,2	6,7	9,9
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	n.	6,2	7,4	n.	n.	6,0	6,7	15,0	14,9	9,7
Vervoer en opslag (HH)	n.	30,1	16,9	n.	n.	31,8	35,4	29,5	27,8	63,8
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (II)	n.	1,2	0,1	n.	n.	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Informatie en communicatie; Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; Administratieve en ondersteunende diensten (J+M+N)	n.	4,9	9,5	n.	n.	11,3	10,9	14,7	17,5	16,2
Financiële activiteiten en verzekeringen (KK)	n.	2,7	2,7	n.	n.	3,7	3,2	3,5	3,5	3,2
Exploitatie van en handel in onroerend goed (LL)	n.	0,0	0,0	n.	n.	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (OO)	n.	2,5	1,9	n.	n.	2,7	1,1	2,0	1,5	0,7
Onderwijs; Kunst, amusement en recreatie (PP+RR)	n.	2,1	1,5	n.	n.	1,7	0,6	1,4	1,0	0,6
Menselijke gezondheidszorg (QA)	n.	0,7	0,3	n.	n.	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Maatschappelijke dienstverlening (QB)	n.	0,6	0,3	n.	n.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Overige diensten (SS)	n.	0,3	0,2	n.	n.	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik (TT)	n.	0,1	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Consumptieve bestedingen gezinnen (P.3)	n.	23,7	60,5	n.	n.	69,4	77,6	81,3	83,1	91,0
Totaal	n.	115,1	139,8	n.	n.	178,7	211,3	241,0	236,8	273,8

3.2.4 UITVOER VAN DIENSTEN

(miljoenen euro's)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landbouw, bosbouw en visserij; Wining van delfstoffen; Industrie (A+B+C)	n.	9,3	20,3	n.	n.	7,5	26,2	25,0	16,8	27,3
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht; Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering; Bouwnijverheid (DD+EE+FF)	n.	1,9	4,4	n.	n.	2,1	1,6	6,6	3,0	3,5
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen (GG)	n.	13,3	20,0	n.	n.	26,9	23,5	37,1	32,7	35,0
Vervoer en opslag (HH)	n.	47,8	30,0	n.	n.	80,7	56,6	58,7	48,0	72,9
Verschaffen van accommodatie en maaltijden (II)	n.	21,1	26,8	n.	n.	28,7	28,9	30,7	31,9	33,8
Informatie en communicatie; Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; Administratieve en ondersteunende diensten (J+M+N)	n.	5,5	3,8	n.	n.	5,4	6,1	6,4	7,7	16,8
Financiële activiteiten en verzekeringen (KK)	n.	2,8	4,5	n.	n.	9,2	10,8	12,4	11,3	9,0
Exploitatie van en handel in onroerend goed (LL)	n.	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (OO)	n.	4,4	9,2	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onderwijs (PP)	n.	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Menselijke gezondheidszorg; Maatschappelijke dienstverlening (QA+QB)	n.	0,0	0,8	n.	n.	1,0	1,2	1,0	1,5	2,0
Kunst, amusement en recreatie (RR)	n.	0,5	0,1	n.	n.	0,1	0,1	0,2	0,2	0,7
Overige diensten (SS)	n.	0,2	0,2	n.	n.	0,1	0,2	0,2	0,2	0,8
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik (TT)	n.	0,0	0,0	n.	n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	n.	106,8	120,1	n.	n.	161,7	155,2	178,4	153,4	201,9

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België bevat [de publicatiekalender](#) van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

ADS	Algemene Directie Statistiek van de Federale Overheidsdienst Economie
BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
FISIM	Financial intermediation services indirectly measured
INR	Instituut van de nationale rekeningen
MA	Multi-arrondissementele ondernemingen; i.e. ondernemingen met vestigingen in meerdere arrondissementen
NACE	Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes
NBB	Nationale Bank van België
NUTS	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
NUTS 1	Code NUTS-niveau in België: gewesten
NUTS 2	Code NUTS-niveau in België: provincies
NUTS 3	Code NUTS-niveau in België: arrondissementen
P.61	ESR code voor uitvoer van goederen
P.62	ESR code voor uitvoer van diensten
P.71	ESR code voor invoer van goederen
P.72	ESR code voor invoer van diensten
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
STATEC	Institut national de la statistique et des études économiques du Grand-Duché du Luxembourg
SUT	Supply and Use Table
UA	Uni-arrondissementele ondernemingen; i.e. ondernemingen die slechts in 1 arrondissement voorkomen of waarvan alle vestigingen zich binnen 1 arrondissement bevinden
VL	Vlaams Gewest
W	Waals Gewest

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek “e-service”, kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Via de rubriek “[Print-on-demand](#)” kan u tegen betaling een papieren versie van deze publicatie bestellen.

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 44 08 - Fax +32 2 221 32 30

nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in juli 2015